



T.C  
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ  
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ  
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI  
**MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI**

5. SINIF MÜZİK DERSLERİNDE MATERYAL KULLANIMININ  
ÖĞRENCİ BAŞARISI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İlbilge İNAL

Malatya-2019

T.C  
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ  
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ  
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI  
**MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI**

5. SINIF MÜZİK DERSLERİNDE MATERYAL KULLANIMININ  
ÖĞRENCİ BAŞARISI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**İlilge İNAL**

**Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Betül KARAGÖZ DURSUN**

**Malatya-2019**

T.C.  
İnönü Üniversitesi  
Eğitim Bilimleri Enstitüsü  
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı  
Müzik Eğitimi Bilim Dalı

İlbelge İNAL tarafından hazırlanan **5. Sınıf Müzik Derslerinde Materyal Kullanımının Öğrenci Başarısı Üzerindeki Etkisi** başlıklı bu çalışma, 27.06.2019 tarihinde yapılan sınav sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

İmza

Başkan: Doç. Dr. Onur ZAHAL

Üye : Doç. Dr. Ali Korkut ULUDAĞ

Üye (Tez Danışmanı): Dr. Öğr. Üyesi Betül KARAGÖZ DURSUN

O N A Y

27/06/2019

Doç. Dr. Niyazi ÖZER  
Enstitü Müdürü

## ONUR SÖZÜ

Dr. Öğr. Üyesi Betül KARAGÖZ DURSUN'un danışmanlığında yüksek lisans tezi olarak hazırladığım "**5. Sınıf Müzik Derslerinde Materyal Kullanımının Öğrenci Başarısı Üzerindeki Etkisi**" başlıklı bu çalışmanın bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın tarafımdan yazıldığını ve yararlandığım bütün yapıtların hem metin içinde hem de kaynakçada yöntemine uygun biçimde gösterilenlerden oluştuğunu belirtir, bunu onurumla doğrularım.

İlbilge İNAL

## ÖNSÖZ

MEB'in 1994 yılında yayınladığı davranışçı kuramı temel alan eğitim programları 2006'dan itibaren yerini yapılandırmacı yaklaşıma bırakmıştır. Bireyi ve süreci temele alan bu yaklaşım incelendiğinde, öğretim materyallerinin etkili bir şekilde kullanılmasına oldukça elverişli bir sistem olduğu görülmektedir. Buradan yola çıkılarak müzik alanında konu ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde ilgili literatürde eksikler olduğu ve bu alanın üzerine düşülmesi ve çalışılması gereken bir alan olduğu düşünülmektedir. Bu araştırma, günümüz eğitim sistemine en uygun destek yöntemlerden biri olan materyal kullanımının müzik derslerinde öğrenci başarısı üzerinde etkili olup olmadığını saptamaya yönelik yapılmıştır.

Öncelikle çalışmamın her safhasında kıymetli zamanını, bilgi ve deneyimlerini hoşgörü ve sabırla benimle paylaşan çok değerli hocam ve danışmanım Dr. Öğretim Üyesi Betül KARAGÖZ DURSUN'a canı gönülden teşekkür ederim.

Çalışmamın istatistik kısmında bana yol gösteren çok kıymetli öğretmenim Doç. Dr. Onur ZAHAL'a,

Çalışmamın İngilizce özet kısmını hazırlayan sevgili arkadaşım Hatice Handan AYDIN'a,

Lisans eğitimimde, müzik eğitiminde materyal geliştirme konusunda beni bilgilendiren, cesaretlendiren, belleğimde yeni ufuklar açan ve böylece tez konumu belirlememe büyük katkıları olan kıymetli öğretmenim Prof. Dr. Ilgım KILIÇ TAPU'ya,

Hem lisans hem de lisansüstü eğitimim boyunca manevi ve akademik desteğini hiçbir zaman esirgemeyen çok değerli öğretmenim Prof. Cemal YURGA'ya,

Lisans ve lisansüstü eğitimim boyunca emeği geçen bütün öğretmenlerime,

Çalışmam boyunca her anımda desteğini yanımda hissettiğim, büyük bir sabır ve özveri ile en büyük motivasyon kaynağım olan biricik eşim Muhammet Emin İNAL'a,

Doğduğum ilk günden bu yana her attığım adımda beni doğruya, güzele yönlendiren; her zaman en büyük desteğim olan, bugünlere gelmemde en büyük payı olan, hayattaki ilk öğretmenlerime, çok değerli anne ve babam; Perihan-Nuri SAĞLIK'a ve varlıklarıyla hayatıma anlam katan kardeşlerim Mehmet Ali SAĞLIK ve Feyzanur SAĞLIK'a teşekkürü borç bilirim.

İlbilge İNAL

## ÖZET

### 5. SINIF MÜZİK DERSLERİNDE MATERYAL KULLANIMININ ÖĞRENCİ BAŞARISI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

İNAL, İlbilge

Yüksek Lisans, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü  
Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Betül KARAGÖZ DURSUN

Haziran-2019, XVII + 199 sayfa

Bu araştırmanın amacı, 5. sınıf müzik derslerinde öğretim materyallerinin kullanımının öğrenci başarısı açısından etkili olup olmadığını araştırılması ve müzik derslerinde kullanılacak örnek materyal ve ders planları verilerek alana katkı sağlanmasıdır.

Çalışmada, öntest-sontest eşleştirilmiş kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmış olup araştırmanın çalışma grubunu Gaziantep ili, Şahinbey ilçesinde bulunan Mehlika Alevli Ortaokulu'nda eğitim almakta olan 5. Sınıflar arasından özellikleri birbirine denk olacak şekilde belirlenen ve 30'ar kişiden oluşan iki sınıf oluşturmaktadır. Veri toplamak amacı ile araştırmacı tarafından geliştirilen Müzik Dersi Akademik Başarı Testi ve uzman görüş formu kullanılmıştır.

Öncelikle öğrencilerin ön bilgilerini ve hazırbulunuşluklarını ölçebilmek ve uygulama sonucundaki öğrenme durumunu karşılaştırabilecek bir veri elde edebilmek için deney ve kontrol grubu öğrencilerine bir öntest uygulanmıştır. Sonrasında deney grubuna, araştırmacı tarafından hazırlanan öğretim materyalleri kullanılarak konuların

işlenmesine yönelik olarak hazırlanan program haftada 1 ders saati olmak üzere toplam 6 hafta boyunca uygulanırken, kontrol grubuna MEB tarafından ders kitabı olarak belirlenen kitap doğrultusunda; yazı tahtası, ders kitabı gibi materyaller dışında herhangi bir öğretim materyali kullanılmadan ders işlenmiştir. Bu uygulamalar sonucunda yapılan çalışmanın etkisini belirleyebilmek için deney ve kontrol grubuna uygulanan öntest, sontest olarak tekrar uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 25 programı yardımı ile analiz edilmiştir. Verilerin normallik analizi yapılmış ve normal dağılım olduğu görülmüştür. Bu nedenle analiz yapılırken bağımlı ve bağımsız örneklem *t*-testleri kullanılmıştır. Etki büyüklüğünün hesaplanmasında ise Cohen's *d* formülü ile işlem yapılmıştır.

Araştırma sonucunda; müzik derslerinin materyal desteği ile işlendiği sınıfa ait başarı testi puanlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Buradan yola çıkarak, müzik derslerinin materyal destekli işlenmesinin öğrencilerin müzik dersi başarıları üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

**Anahtar Sözcükler:** Müzik, Eğitim, Müzik Eğitimi, Materyal, Müzik Eğitiminde Materyal, Öğretim Materyali



## **ABSTRACT**

### **THE INFLUENCE OF USING MATERIAL ON STUDENTS' SUCCESS IN 5<sup>TH</sup> GRADE MUSIC LESSON**

İNAL,İlbilge

M.S., İnönü University Institute of Educational Sciences  
Music Teaching Department

Advisor: Assist. Prof. Dr. Betül KARAGÖZ DURSUN

June-2019, XVII + 199 pages

The aim of this study is to investigate whether the use of teaching materials in fifth grade music lessons is effective in terms of student success and to contribute to the field by providing sample materials and course plans that can be used in music lessons.

In this study, semi-experimental design with a pretest-posttest control group was used, and the study group consisted of two classes, consisting of 30 people, whose characteristics were determined to be equivalent among the fifth grades of education at Mehlika Alevli Secondary School, which is located in Şahinbey District of Gaziantep province. An expert opinion form and Music Lesson Academic Achievement Test developed by the researcher in order to collect data were used.

First, a pre-test was applied to experimental and control group students in order to measure the pre-knowledge and readiness of the students and to obtain data that can compare the learning situation in the application result. After that, while the program prepared for the study of the subjects by using the instructional materials prepared by the researcher is applied to the experimental group for a total of 6 weeks, one course per

week, the control group has been taught in line with the book which determined by the Ministry of National Education as a course book, without using any teaching material other than materials such as writing boards and textbooks. In order to determine the effect of the study as a result of these applications, the pre-test applied to the experiment and control group was applied again as the post-test. The data were analyzed with the help of SPSS 25 program. The normality analysis of the data was carried out and the normal distribution was observed. For this reason, dependent and independent t-tests were used in the analysis. Cohen's d formula was used in calculating the effect size.

As a result of the research, it was observed that the success test scores of the class in which music lessons are processed with material support were higher. Based on this, it has been concluded that material-assisted processing of music lessons has an effect on the success of music lessons.

**Key Words:** Music, Education, Music Education, Materials, Materials in Music Education, Training Materials

## **İÇİNDEKİLER**

<b>KABUL VE ONAY SAYFASI.....</b>	<b>I</b>
<b>ONUR SÖZÜ.....</b>	<b>II</b>
<b>ÖNSÖZ .....</b>	<b>III</b>
<b>ÖZET .....</b>	<b>V</b>
<b>ABSTRACT.....</b>	<b>VII</b>
<b>İÇİNDEKİLER .....</b>	<b>IX</b>
<b>TABLolar LİSTESİ .....</b>	<b>XIII</b>
<b>GRAFİKLER LİSTESİ.....</b>	<b>XIV</b>
<b>ŞEKİLLER LİSTESİ .....</b>	<b>XV</b>
<b>FOTOĞRAFLAR LİSTESİ.....</b>	<b>XVI</b>
<b>KISALTMALAR LİSTESİ.....</b>	<b>XVII</b>
<b>BÖLÜM 1 .....</b>	<b>1</b>
<b>1.GİRİŞ .....</b>	<b>1</b>
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	3
1.3. Alt Problemler.....	3
1.4. Araştırmanın Önemi .....	3
1.5. Sayıtlar.....	5

1.6. Sınırlılıklar .....	6
1.7. Tanımlar .....	7
<b>BÖLÜM 2 .....</b>	<b>9</b>
<b>2. KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....</b>	<b>9</b>
2.1. KURAMSAL BİLGİLER.....	9
2.1.1. Eğitim.....	9
2.1.2. Öğrenme-Öğretim .....	11
2.1.3. Müzik .....	13
2.1.4. Müzik Eğitimi .....	15
2.1.5. Müzik Öğretimi.....	18
2.1.6. İnsan Nasıl Öğrenir? .....	18
2.1.7. Eğitim Yaklaşımları .....	21
1.2.7.1. Geleneksel Eğitim Yaklaşımı .....	22
1.2.7.2. Yapılandırmacı Yaklaşım .....	23
2.1.8. Eğitimde Materyal Kullanımı .....	24
2.1.9. Eğitimde Materyal Kullanımının Yeri, Önemi ve Faydaları .....	30
2.1.10. Eğitim Materyali ve Ders Araç-Gereçleri.....	33
2.1.11. Öğretim Materyalinin Sahip Olması Gereken Özellikler .....	35
2.1.12. Materyal Kullanımında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar .....	36
2.1.13. Materyal Seçimi .....	38
2.1.14. Öğretim Materyali Kullanımında Sınırlılıklar .....	40
2.1.15. Öğretim Materyali Kullanımında Ortam .....	41
2.1.16. Öğretim Materyali Kullanımında Planlama.....	42
2.1.17. Materyal Kullanma Rehberi veya Kılavuzu Nasıl Hazırlanabilir? .....	44
2.1.18. Öğretim Materyallerinin Sınıflandırılması .....	45
2.1.19. Eğitim Öğretimde Öğretmenin Rolü, Önemi ve Görevleri.....	51
2.1.20. Öğretmenlerin Materyal Kullanma ve Geliştirme Yeterlilikleri.....	53
2.1.21. 5. Sınıf(10-11 Yaş Grubu) Çocuklarının Gelişim Özellikleri.....	55
2.2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR .....	57
<b>BÖLÜM 3 .....</b>	<b>63</b>
<b>3. YÖNTEM .....</b>	<b>63</b>

3.1.Araştırmanın Modeli.....	63
3.2. Çalışma Grubu .....	64
3.3. Veri Toplama Araçları .....	71
3.3.1.Kişisel Bilgi Formu.....	71
3.3.2. Müzik Dersi Akademik Başarı Testi .....	71
3.3.3. Uzman Görüş Formları .....	77
3.4. Deneysel Uygulama ve Veri Toplama Süreci.....	77
3.4.1. I. Uygulama Haftası.....	80
3.4.2. II. Uygulama Haftası.....	84
3.4.3. III. Uygulama Haftası .....	86
3.4.4. IV. Uygulama Haftası .....	90
3.4.5. V. Uygulama Haftası .....	94
3.4.6. VI. Uygulama Haftası .....	97
3.5. Verilerin Analizi .....	99
3.5.1. Betimsel Veri Analizi .....	99
3.5.2. Normallik Analizi .....	101
<b>BÖLÜM 4 .....</b>	<b>103</b>
<b>4.BULGULAR VE YORUM.....</b>	<b>103</b>
4.1.Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum .....	103
4.2.Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum .....	104
4.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum .....	105
4.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum .....	107
<b>BÖLÜM 5 .....</b>	<b>109</b>
<b>5.SONUÇ VE ÖNERİLER.....</b>	<b>109</b>
5.1.Sonuçlar .....	109
5.2.Öneriler .....	111
<b>KAYNAKÇA.....</b>	<b>112</b>
<b>EKLER .....</b>	<b>118</b>

EK-1. İzin Yazısı .....	119
EK-2. Müzik Dersi Akademik Başarı Testi.....	121
EK-3. Kişisel Bilgi Toplama Formu.....	129
EK-4. Uygulama Materyalleri Uzman Görüş Formaları .....	130
EK-5. Müzik Dersi Akademik Başarı Testi Uzman Görüş Formaları .....	135
EK-6. Deney Grubu Günlük Planları (5/D Sınıfı) .....	163
EK-7. Kontrol Grubu Günlük Planları (5/C Sınıfı) .....	176
EK-8. Derslerde Kullanılan Şarkılar.....	188
EK-9. Materyallerden Görüntüler.....	192
EK-10- Uygulama Okulundan Görüntüler .....	195

## TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Eğitim Aracı Kullanma Basamakları ve Uygulanması Gereken Hususlar.....	37
Tablo 2: Öğretim Materyallerinin Sınıflandırılması.....	47
Tablo 3: Öntest-Sontest Eşleştirilmiş Kontrol Gruplu Yarı Deneysel Desen Modeli ...	64
Tablo 4: Cinsiyet Değişkenine Ait Yüzde-Frekans Değerleri .....	65
Tablo 5: Yaş Değişkenine Ait Yüzde Frekans Değerleri .....	65
Tablo 6: Kardeş Sayısı Değişkenine Ait Yüzde Frekans Değerleri.....	66
Tablo 7: Anne Eğitim Durumu Değişkenine Ait Yüzde Frekans Değerleri.....	67
Tablo 8: Baba Eğitim Durumu Değişkenine Ait Yüzde Frekans Değerleri .....	67
Tablo 9: Anne Mesleği Değişkenine Ait Yüzde Frekans Değerleri .....	68
Tablo 10: Baba Mesleği Değişkenine Ait Yüzde Frekans Değerleri.....	69
Tablo 11: Aylık Gelir Değişkenine Ait Yüzde Frekans Değerleri .....	70
Tablo 12: Müzik Dersi Akademik Başarı Testi' ne Ait Konular ve Konular Dâhilindeki Kazanımlar.....	72
Tablo 13: Müzik Dersi Akademik Başarı Testi Pilot Uygulama Güçlük İndeksleri ( $p_j$ ) ve Madde Ayırt Edicilik İndeksleri ( $r_{jx}$ ) .....	74
Tablo 14: Deney Grubu İçin Hazırlanmış Olan Ders Materyalleri .....	79
Tablo 15: Deney grubuna uygulanan öntest ve sontestin verilerinin betimsel analiz sonuçları.....	100
Tablo 16: Kontrol grubuna uygulanan öntest ve sontestin verilerinin betimsel analiz sonuçları.....	100
Tablo 17: Deney ve kontrol gruplarına ait öntest ve sontest normallik analizi verileri	101
Tablo 18: Deney ve kontrol grubunun öntest verilerinin analizine ait tablo .....	103
Tablo 19: Deney grubunun öntest ve sontest verilerinin analizine ait tablo.....	105
Tablo 20: Kontrol grubunun öntest ve sontest verilerinin analizine ait tablo.....	106
Tablo 21: Deney ve kontrol grubunun sontest verilerinin analizine ait tablo.....	107

## GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: Bilginin Hatırlanma Yüzdeleri	30
Grafik 2 Öğrenmede Duyu Organlarının Etkisi	31
Grafik 3: Cinsiyet Değişkenine Ait Frekans Grafiği	65
Grafik 4: Yaş Değişkenine Ait Frekans Grafiği	66
Grafik 5: Kardeş Sayısı Değişkenine Ait Frekans Grafiği	66
Grafik 6: Anne Eğitim Durumu Değişkenine Ait Frekans Grafiği	67
Grafik 7: Baba Eğitim Durumu Değişkenine Ait Frekans Grafiği	68
Grafik 8: Anne Mesleği Değişkenine Ait Frekans Grafiği	69
Grafik 9: Baba Mesleği Değişkenine Ait Frekans Grafiği	69
Grafik 10: Aylık Gelir Değişkenine Ait Frekans Grafiği	70
Grafik 11: Deney ve kontrol gruplarının öntest verilerine ait grafik	104
Grafik 12: Deney grubunun öntest ve sontest verilerine ait grafik	105
Grafik 13: Kontrol grubunun öntest ve sontest verilerine ait grafik	106
Grafik 14: Deney ve kontrol gruplarının sontest verilerine ait grafik	107
Grafik 15: Deney ve kontrol gruplarının öntest ve sontest verilerine ait grafik	108



## ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Edgar Dale'nin "Yaşantı Konisi" (Çilenti 1979: 38).....	27
Şekil 2: Öğretim Materyali Planında Bulunması Gereken Bilgiler .....	44

## FOTOĞRAFLAR LİSTESİ

Fotoğraf 1: İstiklal Marşı Maketi Materyali .....	81
Fotoğraf 2: İstiklal Marşı Sunusu (Mehmet Akif Ersoy).....	82
Fotoğraf 3: İstiklal Marşı Sunusu (Osman Zeki Üngör).....	82
Fotoğraf 4: İstiklal Marşı Sunusu (Nefes Yerleri) .....	83
Fotoğraf 5: Ses Çekmecesi Materyali .....	85
Fotoğraf 6: Notalar ile İlgili Sunudan Bir Sayfa.....	87
Fotoğraf 7: Nota Halısı Materyali.....	89
Fotoğraf 8: Oranlı Ritim Fişleri Materyali .....	91
Fotoğraf 9: Mıknatıslı Ritim Kartları Materyali .....	93
Fotoğraf 10: Görsel Çağrışımlı Tartım Materyalleri .....	95
Fotoğraf 11: Hız Kuklaları Materyali .....	98

## KISALTMALAR LİSTESİ

**MEB:** Milli Eğitim Bakanlığı

**TTKB:** Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

**MDABT:** Müzik Dersi Akademik Başarı Testi

**TDK:** Türk Dil Kurumu

# BÖLÜM 1

## 1.GİRİŞ

Bu bölümde; problem durumu, araştırmanın amacı, alt problemler, araştırmanın önemi, sınırlılıklar, sayıtlar ve tanımlar yer almaktadır.

### 1.1. Problem Durumu

Eğitim sistemleri ve yaklaşımları ile ilgili yapılmış çalışmalara ve yaşanan gelişmelere bakıldığı zaman bireyin en iyi öğrenmeyi; kendi yaşantısı yoluyla, yaparak-yaşayarak-deneyimleyerek, çeşitli öğretim materyali ve araç gereçleri kullanarak, daha fazla duyu organını aktif kullanarak, yüksek (içsel)motivasyon ve güdülenme ile elde ettiği söylenebilir. Müzik eğitimine gelindiğinde ise araç-gereç ve materyal kullanımı zorunlu bir hal almaktadır. Çünkü müzik sadece anlatımdan ibaret olmayıp bünyesinde çalma, söyleme, işitme, devinme gibi birçok durumu barındırır. Bu durumları da müzik aletleri ya da başka çeşitli materyaller olmadan gerçekleştirebilmek çok zordur. Gerçekleştirilse bile öğrenilebilirliği ve hatırlanma düzeyi çok düşük olacaktır. Ayrıca çalgılar, müzik kitap defterleri, kalem, yazı tahtası gibi olmazsa olmaz öğretim materyalleri dışında, daha geliştirilmiş ve her açıdan düşünülerek hazırlanmış materyallerin veya günümüz teknolojisi ile paralel gelişim gösteren gelişmiş teknolojik materyallerin kullanımının öğrenmenin etkinliğini, kalitesini ve kalıcılığını büyük oranda etkileyeceği düşünülmektedir.

İnsanlar; okuduklarının %10'unu hatırlayabilmekteyken; işittiklerinin %20'sini, gördüklerinin %30'unu, hem görüp hem işittiklerinin %50'sini, söylediklerinin %70'ini, hem yapıp hem anlattıklarının ise %90'ını hatırlayabilmektedirler(Sevim 2015: 2). Yani öğrenme işlemine katılan duyu organı arttıkça öğrenmedeki kalıcılık artış göstermektedir. Öğrenme-öğretme sürecinde öğrenciyi aktif kılabilmenin yollarından birinin de derslerde iyi seçilmiş veya hazırlanmış öğretim materyalleri kullanmak olduğu düşünülmektedir. Ayrıca bir sınıf ortamında bulunan öğrencilerin hepsi aynı özelliklere sahip değildir. Doğuştan getirdikleri ve sonradan çevreden edindikleri bireysel farklılıkları mevcuttur. Eğitimde kullanılan öğretim materyallerinin bu bireysel farklılıkları en az seviyeye indirerek, sınıf ortamında daha fazla özelliğe hitap edilerek ders işlenmesine olanak sağlayacağı düşünülmektedir.

Tüm bunlar göz önüne alındığında materyal desteği ile işlenen müzik derslerinin öğrenci başarısı üzerinde etkili olacağı hipotezini ortaya koyabiliriz. Ancak dikkat edilmesi gereken hususlardan biri de günümüzde hızla ilerleyen teknoloji ve yeniliklerdir. Her geçen gün daha farklı araç-gereç ve materyaller üretilmekte, daha işlevsel aletler geliştirilmektedir. Öğretim materyali seçilirken veya hazırlanırken de güncellik konusuna önem verilmelidir. İlgili literatür incelendiğinde eğitimde materyal kullanımı konusu ile ilgili çalışmaların var olduğu ancak yapılan çalışmaların materyal geliştirme, materyal kullanımı konusunda öğrenci ve öğretmen görüşleri alma, öğrenci tutumlarını inceleme veya sadece görsel materyaller üzerine çalışma gibi daha özelleşmiş konularda olduğu görülmektedir. Ayrıca çalışmalarda yer alan materyallerin genelde aynı tip olduğu ve güncel teknoloji ve yeniliklerle paralellik göstermediği düşünülmektedir.

Yapılan bu çalışma ile müzik dersleri için ders öğretmeni tarafından öğrenci özellikleri, öğretim ortamı, materyal hazırlama ve seçme ilkeleri gibi kıstaslar göz önünde bulundurularak özgün bir şekilde hazırlanmış olan materyalleri, 5. sınıf müzik öğretim programında yer alan 6 konu için kullanarak, öğrencilerin başarılarında bu materyallerin etkili olup olmadığının saptanması hedeflenmiştir. Çalışmada yer alan materyallerin ve ders uygulamalarının müzik öğretmenlerine, akademik boyutunun ise ilgili literatüre ve bu alanda çalışma yapacak olan araştırmacılara fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu doğrultuda, araştırmanın amacı, ana problemi ve alt problemleri aşağıda belirtilmiştir.

## **1.2. Araştırmanın Amacı**

Bu araştırmanın amacı, 5. sınıf m¼zik derslerinde ğretim materyallerinin kullanımının ğrenci başarısı açısından etkili olup olmadığının araştırılması ve m¼zik derslerinde kullanılabilir örnek materyal ve ders planları verilerek alana katkı sağlanmasıdır. Bu amaçla araştırmanın ana problemi, “5. sınıf m¼zik eğitiminde ğretim materyallerinin kullanımı ğrenci başarısı ¼zerinde etkili midir?” şeklinde belirlenmiştir.

## **1.3. Alt Problemler**

1. Deney ve kontrol grubu ğrencilerinin ntest puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
2. Deney grubu ğrencilerinin ders başarısını ölçmeye yönelik ntest ve sontest puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Kontrol grubu ğrencilerinin ders başarısını ölçmeye yönelik ntest ve sontest puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
4. Deney ve kontrol grubu ğrencilerinin ders başarısını ölçmeye yönelik sontest puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

## **1.4. Araştırmanın nemi**

MEB’in 1994 yılında yayınladığı davranışcılık kuramına göre oluşturulan m¼zik dersi ğretim programı 2006-2007 ğretim yılına kadar y¼r¼rl¼kte kalmış, daha sonraki yıllarda ise etkisini yitirmiş ve yerini yapılandırmacı yaklaşıma bırakmıştır(Dalmışlı 2013:2). Son olarak 2017’de yenilenerek yayınlanan m¼zik dersi ğretim programı incelendiğinde de yapılandırmacı yaklaşımı temel alınarak hazırlanmış bir ğretim programı gr¼lmektedir.

Programın özellikleri incelendiğinde öğrenciyi eğitim sürecinin temelini alan, sonuç değil süreç odaklı, bireysel farklılıklara dikkat çeken, öğretim araç-gereç ve materyallerine önem veren bir yaklaşım görülmektedir. Bu nedenle öğretim materyallerinin müzik derslerinde öğrencinin başarısı üzerinde etkili bir öğe olup olmadığı konusu önem taşımaktadır. Ayrıca öğretim ortamında sadece materyalin bulunmasının yeterli olmayacağı, öğretim ortamına getirilen ve kullanılan materyallerin seçim, hazırlık, tasarlama, üretme gibi aşamalarının çok önemli olduğu da göz ardı edilemeyecek bir konudur.

Eğitim ve öğretimin var olduğu her dönemde araç-gereç ve materyal kullanımı muhakkak var olmuştur. Ancak gün geçtikçe yaşanan gelişmeler ve teknolojik gelişmeler öğretim materyali hazırlama ve kullanma sürecini derinlemesine düşünülmesi ve incelenmesi gereken bir çalışma alanı haline getirmiştir. Günümüzde eğitim fakültelerinde öğrenim görmekte olan öğretmen adayları da bu alan ile ilgili bilgileri “Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme” dersi kapsamında görmektedirler.

Yaşanan tüm gelişmeler ve ilerlemeler ile bağlantılı olarak materyal seçme, hazırlama ve kullanma sürecinde de sürekli bir gelişim ve değişim yaşanmaktadır. Çünkü öğretim materyalleri öğrenciyeye, öğrenme ortamına, dersin özelliklerine uygun olmalı, aynı zamanda güncel olmalıdır, 15 yıl önce kullanılan asetat kâğıdı ve tepegözün günümüzde kullanılmaması gibi. Tüm bunlar göz önüne alınarak ilgili literatür incelendiğinde öğretim materyali geliştirme, öğretim materyalinin öğrenci ve öğretmen görüşleri açısından değerlendirilmesi veya öğrenci tutumlarına etkisi gibi konularda çalışmaların var olduğu görülmüştür. Ancak materyal geliştirme ve kullanma alanının sürekli geliştirilmesi gerekliliği göz önüne alındığında yapılan çalışmaların güncelliğini yitirdiği, çalışmalar içerisinde yer alan hazır veya tasarlanmış materyal örneklerinin güncel olmadığı düşünülmektedir. Ayrıca yapılan çalışmalarda genel bir yargıya ulaşılacak bir çalışma olmayıp tek bir konu veya materyal üzerinde çalışılmıştır. Bu çalışma ile hem güncel ve yaratıcı materyaller ele alınarak işlenmiş ve örneklenmiş hem de bu materyallerle uygulamalar yapılarak 5. sınıf düzeyinde müzik derslerinde materyal kullanımının öğrenci başarısı üzerinde anlamlı bir etkisi olup olmadığı araştırılmıştır.

Bu bağlamda araştırmanın önemi şu şekilde özetlenebilir:

- Materyal hazırlama ilkeleri göz önüne alınarak 6 ders için hazırlanmış olan öğretim materyallerinin yapılışı, ders içerisinde kullanımı için verilen örnek planları verilerek, öğretim materyalleri ile ilgili yapılacak olan çalışmalara katkı sağlanabileceği,
- Çalışmanın; materyal desteği ile işlenen derslerin öğrenci başarısı üzerinde etkili olup olmadığının saptanarak müzik öğretim programlarında yer alan ders araç-gereç ve materyalleri kısmının geliştirilmesi konusunda katkı sunabileceği,
- Bu konuda ülkemizde yapılmış olan akademik çalışmaların taranması ve sınıflandırılması ile oluşturulmuş bilgilerin ilgili akademik çalışmalara kaynak olarak kullanılabilmesi,
- Derslerinde farklı öğretim materyalleri kullanarak eğitimsel etkinlikler yapmak isteyen müzik öğretmenlerine materyal seçimi, yapımı, kullanımı gibi bilgiler ve örnek uygulamalar sunması açısından önemli olduğu,
- Teknolojinin ve imkânların her gün daha da arttığı günümüzde önceki zamanlarda yapılmış benzer çalışmalarda adı geçen materyallerin bir kısmı artık kullanılmamakta ve her geçen gün daha gelişmiş öğretim materyalleri hazırlanmaktadır. Bu nedenle de çalışmanın önceki benzer çalışmalara göre daha güncel olması açısından önem taşıdığı düşünülmektedir.

### 1.5. Sayıtlar

- Araştırmanın kuramsal bilgileri içeren kısmında kullanılan kaynakların ve bu kaynaklardan elde edilen verilerin geçerli ve güvenilir olduğu,
- Çalışmada kullanılan veri toplama araçlarının, araştırma için gereken bilgilere ulaşma konusunda nitelikli olduğu,
- Katılımcıların, veri toplama aracı olarak kullanılan test ve formlara ciddiyetle ve samimi yanıtlar verdikleri varsayılmıştır.



## 1.6. Sınırlılıklar

Bu araştırma,

- MEB'e bağı Gaziantep Mehlika Alevli Ortaokulu 5/C ve 5/D sınıfı öğrencileri ile,
- 2018-2019 eğitim-öğretim yılı süresi ile,
- Müzik dersi öğretmeni tarafından, TTKB(Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı) tarafından yayımlanan İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı, öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri ve MEB İlköğretim Müzik Dersi Öğretmen Kılavuz kitabı esas alınarak hazırlanan yıllık ve günlük planlar ile,
- MEB müzik dersi öğretim programında yer alan konular arasından seçilen 6 konu ile,
- Ölçme değerlendirme, araştırmacı tarafından uzman görüşü alınarak hazırlanan ve öğrencilere öntest ve sontest olarak uygulanan müzik dersi akademik başarı testi ile,

sınırlıdır.

## 1.7. Tanımlar

**Müzik:** Müzik, “belli bir amaç ve yöntemle, belli bir güzellik anlayışına göre işlenerek birleştirilmiş seslerden oluşan estetik bir bütündür” (Uçan 1997: 10). Ayrıca müzik hem bir sanat hem de insanın kendini gerçekleştirmesinde oldukça büyük bir paya sahip olan bir eğitim aracıdır (Günay ve Özdemir 2012: 13).

**Müzik Eğitimi:** Müzik eğitimi, eğitim gören bireyin kendi müziksel yaşantısı temel alınarak belirli amaçlar doğrultusunda ve belirli bir hedefe yönelik olarak planlı, düzenli ve yöntemli bir yol izlenerek bir müziksel davranış kazandırma, geliştirme ve değiştirme sürecidir (Uçan 1997: 14).

**Davranış:** “Organizmanın dışardan gözlenebilen ya da kendisince hissedilebilen tepki ve hareketlerinin tümüne birden davranış denir” (Selçuk 2015: 130).

**Ders:** “Öğrencilere bir konuyu anlatmak, bir sorunun açıklanması ya da öğrenciye birtakım becerileri kazandırmak için yapılan kısa süreli öğretimdir” (Baytekin 2011: 107).

**Araç:** Bir işi yaparken veya bir üretimde bulunurken kullanılan şeylerin tümüdür (Günay ve Özdemir 2012: 109).

**Gereç:** Araçların kullanılabilmesi için gerekli olan parçalara verilen isimdir (Günay ve Özdemir 2012: 109).

**Teknoloji:** “Makineler, işlemler, yöntemler, süreçler, sistemler, yönetim ve kontrol mekanizmaları gibi çeşitli öğeleri kapsayan, bu öğelerin belirli bir düzende bir araya getirilmesiyle oluşan ve bilim uygulama arasında köprü görevi yapan bir disiplindir” (Yıldız 2002: 10, akt. Alkan 1987).

**Öğretim Teknolojisi:** “İnsanın bildiklerini başkalarına nasıl öğreteceğini kendi kendine sormasıyla ortaya çıkan ve kalıcı bilgi vermek amacıyla öğrenme-öğretme sürecinde belirli yöntemleri uygulayarak, yararlandığı araç ve gereçleri en etkin biçimde kullanmasını amaçlayan bir bilim dalıdır” (Şimşek 2007:50).

**Öğretim Materyali:** Kimi zaman konular arasındaki ilişkileri modellemek veya anlatılması zor konuları somutlaştırmak amaçlanarak, öğretimi zenginleştirmek ve verimliliği arttırmak için kullanılan her türlü destekleyici nesne veya malzemelerdir (Yıldız 2002: 14).

## BÖLÜM 2

### 2. KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

#### 2.1. KURAMSAL BİLGİLER

##### 2.1.1. Eğitim

İnsanlık tarihinin başlangıcından bu yana eğitim insan yaşamında her çağda önemli bir yer tutmuştur. Eğitimin bu kadar önemli olmasının sebeplerinin başında eğitimin hem bir ihtiyaç hem de zorunluluk olması yatar.

Dünyaya ilk kez gözlerini açan bir bebeğin geldiği dünya ile ilgili bir fikri yoktur ve tek başına yaşayabilecek yeterliliğe ve bilgiye sahip değildir. Onu besleyecek, giydirecek, koruyacak ve birçok ihtiyacını giderecek ya da gidermesine yardım edecek bilgili bir insana ihtiyaç duyar. Anne ve babası kendi ailelerinden, öğretmenlerinden, çevrelerinden, yaşam tecrübelerinden edindikleri bilgiler ile bebeğin ilk ihtiyaçlarını giderirler. Daha sonraki yaşlarda ise bebek büyümeye başlar ve artık kendi yaşamını sürdürebilmek için gereken bazı şeyleri biliyor olması gerekir. Bu durumda anne ve baba çocuğa ilk eğitimini vermeye başlar. Çocuğa bir şeyleri tutmayı, oturmayı, yemek yemeyi, tuvalet kullanmayı, yürümeyi ve konuşmayı öğretirler. Temel yaşam ihtiyaçlarına yönelik eğitimi ailesinden alan birey devamında okul ve iş hayatı ile birçok deneyim ve bilgi kazanır.

Çocuğu bilgi ile beslemek ya da çocuğu toplumun istekleri doğrultusunda yetiştirmek eğitim kapsamına giren durumlardandır (Susar Kırmızı ve Duban, 2016: 3; akt. Mialaret, 2010).

Bireyin yaşamının başlangıcından sonuna kadar eğitim ya da öğrenme yoluyla edindiği bilgileri yalnızca kendi deneyimleriyle edinebilmesi mümkün değildir. İşte bu nedenle eğitim hem bir ihtiyaç hem de bir zorunluluktur.

Kırmızı ve Duban (2006: 2); bireylerin yaşantısı süresince edindikleri davranışları; doğuştan, kalıtım yoluyla, yaşadığı çevre ile etkileşim yoluyla ve bilinçli olarak bir çaba harcanarak kazanılan davranışlar olmak üzere üç şekilde kazandıklarını belirtmektedir. Buradan yola çıktığımızda bu üç yolla kazanılan davranışların hangisine eğitim diyebileceğimize literatürde yer alan eğitim tanımlarından yola çıkarak karar verebiliriz.

Geçmişten günümüze bazı eğitimciler tarafından eğitimin tanımı şu şekilde yapılmıştır:

- Eğitim bir toplumun tüm yaşama biçimi olarak belirtilebileceği gibi, ev ve okulda ya da bunların dışında da meydana gelebilen ve kişiliğin gelişimini sağlamak için yapılan her şeyi kapsayan bir süreçtir (Ünal ve Ada, 2007: 3).
- Eğitim; günümüzdeki yeni yaklaşımlardan olan beyin temelli öğrenmeye göre doğumdan önce başlayan ve ölüme kadar devam eden bir süreçtir (Duman 2013: 8).
- “Eğitim, arzu edilen istendik davranışların bireylerde oluşturulması sürecidir” (Kırmızı ve Duban 2016: 2).
- “Bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir”(Ertürk, 1979: 12) ”.
- “Çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine kişiliklerini geliştirmelerine okul içinde veya dışında, doğrudan veya dolaylı yardım etme, terbiye (İnternet kaynak 1; TDK 2019).
- Duman (2013: 8); eğitimin tanımının davranışçı ve yapılandırmacı yaklaşımda farklı olduğunu belirtmiştir. Davranışçı yaklaşıma dayalı eğitimi; “kişide öğrenme yaşantıları yoluyla kasıtlı kültürlenmeyle toplum ve birey tarafından istendik ve kasıtlı davranış değişiklikleri meydana getirme süreci” olarak tanımlarken, yapılandırmacı yaklaşıma dayalı eğitimi; “bilimin ve bilginin

tamamen bireyin kendi gözlemleri, deneyimleri ve yaşantılarına dayalı olan kazanımlarıdır” şeklinde tanımlamıştır.

- Baytekin (2011: 14) ise eğitimi; “planlı, programlı, belirli bir amaçla belirlenmiş, toplumsal ve bireysel hedeflere doğru yapılan ve yaşam boyu devam eden uygulamalı bir süreçtir” şeklinde tanımlamaktadır. Ayrıca bireyin öz yaşantısında kullanmadığı bilgiler veya deneyimler eğitim değil ‘öğrenim’ olarak isimlendirilmektedir.

Eğitim ile ilgili yapılan tanımlara genel olarak bakıldığında ortak noktalarında eğitimin süreç olarak işlenmesi, bireyin doğrudan kendi yaşantısı ile ilgili olması, davranış değişikliği meydana getirmenin amaçlanması ve bu davranış değişikliğinin istendik yönde olmasının bulunduğu dikkat çekmektedir (Gürsel ve Hesapçioğlu 2008: 15).

### 2.1.2. Öğrenme-Öğretim

Günlük hayatımızda ‘eğitim-öğretim yılı’, ‘öğrenme-öğretme süreci’ gibi kavramlarla karşılaşmaktayız. Eğitim, öğrenme, öğretim gibi kavramlar çoğu zaman birbirinin anlamını kapsayacak şekilde kullanılmaktadır. Bunun sebebini anlamlarındaki yakınlık oluşturur. Fakat yine de bu kavramların tam ve doğru anlamlarını bilmek biz eğitimcilerin ve araştırmacıların görevidir.

İlgili literatür tarandığında öğrenme ile ilgili yapılmış olan tanımlardan bazıları şunlardır:

- Duman (2013: 155) ve Demirel (2005: 94) öğrenmenin tanımını şu şekilde yapmışlardır; Öğrenme bireylerin yaşantıları sonucu oluşan kalıcı izli davranış değişiklikleridir.
- Çelikkaya’nın sıraladığı öğrenme tanımlarından yola çıkarak bir tanım yapılacaktır, öğrenme; tekrar ve yaşantılar sonucu davranış veya düşüncede meydana gelen, devamlılık gösteren değişiklikler ve bilgi-beceri kazanma olayıdır (Çelikkaya 2006: 104).

- Öğrenme, bilgilerin hazır olarak kaynaktan alındığı pasif bir durum değil, öğrencinin duyu organlarını kullandığı ve bilgiyi anlamlandırarak yapılandığı aktif bir süreçtir (Özdemir, Yalın ve Sezgin 2008: 201).

Öğrenme ile ilgili yapılan tanımlar göz önüne alındığında tanımlarda bulunan genel özellikler şu şekilde belirlenebilir:

- Öğrenme yaşantı sonucu gerçekleşir.
- Öğrenme bir süreçtir.
- Öğrenme kalıcı izlidir
- Öğrenme davranış değişikliği meydana getirir.

Şimşek (2007:17), genel olarak eğitim-öğretim ortamları gözlemlendiğinde göze çarpan öğrenme biçimlerinin üç başlığa ayrılabilirliğini belirtmiştir. Bunlar bireyselci, rekabetçi ve işbirliğine dayalı yapılanmalardır. Bu öğrenme yapılanmaları şu şekilde açıklanmaktadır:

- Bireyselci öğrenme ortamında her öğrenci kendi hedefine yönelik, kendi öğrenme hızında diğer öğrencileri görmeksizin öğrenimlerini sürdürürler.
- Rekabetçi öğrenme ortamında öğrenciler öğrencilerin hedefleri diğer tüm öğrencilerin önüne geçmektir ve bu hedef doğrultusunda diğer öğrencilerin başarısız olmasını isterler. Bu nedenle de olumsuz ilişkiler söz konusudur.
- İşbirlikçi öğrenme ortamında öğrenciler tüm grup arkadaşları ile birlikte en iyi şekilde öğrenmek için çaba gösterirler.

Öğrenme ve öğretim aynı sürecin farklı perspektiflerden görünümüdür. Sürece davranış değişikliğini sağlayan dış kaynak açısından bakarsak 'öğretme', davranış değişikliği yaşayan birey açısından bakarsak yaşanan deneyim 'öğrenme'dir. Bu nedenle söz konusu süreç genel olarak öğrenme-öğretme süreci olarak adlandırılır (Arslan 2009: 15).

İlgili literatürde yer alan öğretim tanımlarından bazıları şunlardır:

- “Öğretim, eğitimin okulda ya da sınıf ortamında, planlı ve programlı bir biçimde yürütülen kısmı olarak tanımlanabilir” (Duman 2013: 155).
- Öğretim; öğrencilerin daha kolay öğrenebilmesi için bilgilerin ve çevrenin (öğretilen ders, dersin yapıldığı atölye, derslik ya da öğretim yöntem ve teknikleri) düzenlenmesidir (Yıldız 2002: 5).
- “Öğretim, eğitim programlarında yer alan bilimsel disiplinlerin, öğretim ortamında bireyin; ilgi, yetenek, yeti ve anlıklarına göre, sistemli bilgi kategorileri biçiminde sunulmasıdır” (Baytekin 2011: 14).
- “Öğretim, belirli hedeflere ulaşmak için bilineni bilmeyenlere öğrenilmesi amacıyla aktarma görevlerinin planlanması ve uygulanması etkinlikleridir” (Şimşek 2007: 7).

Öğrenme bireyin çevresi ile etkileşimi sonucu davranış değişikliği oluşturarak bilgi edinmesi, anlaması, tecrübe etmesi, alışması, kazanması şeklinde düşünülebilir ve öğrenme her zaman doğru ve olumlu şeyler üzerinde gerçekleşmeyebilir. İnsan yanlış davranışları da öğrenebilir. Ayrıca öğrenme bilinçli olarak gerçekleşebileceği gibi bilinçsiz olarak da gerçekleşebilir (Çelikkaya 2006: 104-105).

### 2.1.3. Müzik

Müzik, insanın anne karnındaki varoluşundan itibaren hayatın her döneminde etkileri yadsınamayacak bir olgudur. Bu etki o kadar büyüktür ki insanoğlunun yaşamının birçok alanında ister istemez müzik yer almaktadır. İlk olarak anne karnında, annesinin kalp ritmiyle ve sesiyle tanışan bebek doğduktan sonra dahi bu ritmi duyduğunda rahatlama hissetmektedir. Bunun yanında günlük yaşamda da insan evde, işyerinde, okulda, radyoda, tören ve toplantılarda müzikle oldukça kaynaşmış durumdadır. Tüm bu durum sonucunda müzik insan hayatından çıkarılmayacak bir olgu haline gelmiştir (Say 2009: 18).

Müziğin temeli sestir, bu sesi ustaca işleyerek sanat üreten ise insandır (Say 2009: 17). İnsan dünyaya geldiğinde birçok ses ile karşılaşır. Bunların hepsi müzik



değildir elbet. Bu seslerin nasıl müzik haline geldiğini düşünüp yorumlamaya çalışırsak şu şekilde bir sonuca varabiliriz; insan dünyaya gelişinden itibaren çevresinde duyduğu türlü sesleri duygularıyla da harmanlayarak sistemleştirip müzik denilen olguyu oluşturmuştur.

Müzik; insanın kendini ifade etmesine olanak sağlayan bir sanattır. Oluşma ve yaşatma olmak üzere iki süreçte kendini gösterir. Oluşturma sürecinde müziği oluşturan bir besteci vardır ve bu besteci eserlerini kültür ögesinden de etkilenerek oluşturur. Daha sonra besteci kültür, müziksel duygu ve düşünceleri ile oluşturduğu eserini kodlar yani notaya döker. Bundan sonra ise icracılar müzik eserini sunar ve yaşatırlar (Günay ve Özdemir 2012: 13).

İnsanlar çağlar boyunca müzikle yaşamışlardır. Doğumlarda, annelerin dilinde ninnilerde, ölümlerde, düğünlerde, mutlulukta, üzüntüde, savaşta, barışta, kutlamada ayrıca genç, yaşlı, çocuk, kadın, erkek herkesin dilinde ya da kulağında her zaman müzik var olmuştur. Çünkü insanın dili ne olursa olsun, müzik dili evrenseldir. Bu özelliğindedir ki farklı toplum ve toplulukların müziklerini dinleyen insanlar sözlerini anlamasa dahi müziklerinden keyif alıp dinleyebilmektedir. Bu yönüyle müzik insanları birleştirici ve bütünleştirici bir özelliğe sahiptir diyebiliriz. Müzik dili sayesinde insanlar birbirlerinin kültürünü ve duygularını paylaşabilme şansı bulabilmektedir. “Değişik kıtalardaki değişik toplumların insanları, bu nedenle müzik dilinde buluşabilmiş, müzikle anlaşabilmiştir”(Say 2009: 17).

“Sanat olarak müzik, duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri sesler ve ses kaynaklarının katkısıyla, belli olguları, belli amaç ve yöntemlerle, belli bir güzellik anlayışıyla ifade eden bir bütündür”(Say 2005: 358). Buna göre müzik duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri ifade eder ve bunun için sesleri kullanır. Bunları ifade ederken de belli bir amaç ve yöntem izlemesi ayrıca bir estetik kaygı da gütmesi gerekmektedir.

Kısaca ve özlü bir şekilde tanımlandığında müzik; “belli bir amaç ve yöntemle, belli bir güzellik anlayışına göre işlenerek birleştirilmiş seslerden oluşan estetik bir bütündür”(Uçan 1997: 10). Ayrıca müzik hem bir sanat hem de insanın kendini gerçekleştirmesinde oldukça büyük bir paya sahip olan bir eğitim aracıdır (Günay ve Özdemir 2012: 13).

#### 2.1.4. Müzik Eğitimi

İnsan her çağda ve her yaşında müzikle iç içedir. Bebeklik döneminde ninnilerle insan hayatına giren müzik çocukluk döneminde tekerleme ve oyun şarkılarıyla varlığını sürdürür. Bundan sonraki dönemlerde de kendi müzik yönelimlerini ve müziksel zevklerini oluşturan insanlar, müziğin dinleme, söyleme, çalma, besteleme, yorumlama gibi alanlarından herhangi biri ile mutlaka ilişki halindedir.

Her dönemde müzikle etkileşim halinde olan birey, müzik dinleme, müzik benzetme, müzikle oynama, ezgi mırıldanma, şarkı söyleme, çalgı çalma, müzik besteleme, bazı müzikleri beğenme, bazılarını beğenmeme, müzikleri eleştirme, yüceltme vb. müzikle ilgili bazı davranışlar kazanır (Uçan 1997: 12). Bu tür davranışların rastgele yaşantılarla ya da deneyip yanılma yöntemiyle kazanılmasındansa, bu alana yönelik sistemli ve profesyonel bir eğitimin olmasının daha iyi olacağı düşünülmektedir.

Müzik eğitimi, eğitim gören bireyin kendi müziksel yaşantısı temel alınarak belirli amaçlar doğrultusunda ve belirli bir hedefe yönelik olarak planlı, düzenli ve yöntemli bir yol izlenerek bir müziksel davranış kazandırma, geliştirme ve değiştirme sürecidir (Uçan 1997: 14).

Müzik hem bir eğitim alanı hem de bir eğitim aracıdır. Farklı eğitim alanlarında ve düzeylerinde kullanılan müzik yoluyla eğitimin, öğrenmeleri sağlayıcı, kolaylaştırıcı, pekiştirici ve sağlamlaştırıcı niteliğe sahip etkili ve verimli bir yöntem olduğu bilinmektedir (Uçan 1997: 12). Bu nedenle disiplinler arası çalışmalarda müziğin bir eğitim aracı olarak kullanıldığını sıkça görebilmekteyiz. Örneğin; coğrafya alanındaki bir konunun şarkı haline getirilerek, çalgı eşliğiyle söylenmesinin çocuklarda bıraktığı kalıcı öğrenmelerin diğer yöntemlere oranla daha yüksek olması beklenir. Bu alanda yapılmış olan birçok akademik çalışma bulunmakta olup çok az bir kısmı örnek oluşturması açısından şu şekilde verilmiştir:

- Muhammed Babacan'ın 2015 yılında yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışması olan “Müziğin bir öğretim aracı olarak Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinde kullanımı”
- Melike Dinçer' in 2008 yılında yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışması olan “İlköğretim okullarında müziklendirilmiş matematik oyunlarıyla yapılan öğretimin akademik başarı ve tutuma etkisi”
- Ayşe Merve Ayyılmaz'ın 2016 yılında yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışması olan “Sosyal bilgiler öğretiminde eğitsel müzik kullanımının öğrencilerin akademik başarıları ve derse yönelik tutumları üzerindeki etkileri”

Ayrıca müziğin, diğer alanlardaki akademik başarı düzeyleri üzerinde de etkilerinin bulunduğu çokça gündeme gelen bir konudur. Bu konuda yapılan birçok araştırma ve çalışma mevcuttur. Uyan (2012), “Özengen müzik eğitimi alan ve almayan ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin akademik başarılarının ve okula yönelik tutumlarının incelenmesi” adlı doktora tez çalışmasında özengen müzik eğitimi alan öğrencilerin akademik başarılarının, almayanlara oranla daha yüksek çıktığını saptamıştır. Bu durum da müzik eğitiminin bireyin yaşantısının her alanında ne denli önemli bir yere sahip olduğunu göstermektedir.

Müziğin bir eğitim aracı olduğu gibi aynı zamanda bir eğitim alanı olduğunu belirtmiştik. Müzik eğitiminin önemi göz önüne alındığında müziğin sistemleşerek bir alan haline alması kaçınılmaz olmuştur. Müziği seven, ilgi duyan, merak eden, bir çalgı çalmak isteyen, müzik yorumculuğunu geliştirmek isteyen, meslek olarak seçen ya da sadece temel bilgileri edinmek isteyen kişiler müzik alanında eğitim almaktadır.

Müzik eğitimi kendi içerisinde bir bütün olsa da yöneldiği amaç bakımından 3'e ayrılır:

1. Genel müzik eğitimi
2. Özengen müzik eğitimi
3. Mesleki müzik eğitimi (Uçan 1997: 8).

## 1. Genel Müzik Eğitimi

Genel müzik eğitimi meslek, okul, alan ayrımı olmaksızın herkesi kapsayan bir eğitim türü olup, insan hayatının daha dengeli ve sağlıklı olması için gerekli olan asgari-ortak değerleri kazandırmayı amaçlayan bir eğitim türüdür (Uçan 1997: 31).

Genel müzik eğitiminde bireye toplumun en önemli kültür taşıyıcılarından olan müziğin temel bilgileri verilir. Kişilerin genel bir müzik kültürü edinmelerine ve müzik hakkında fikir sahibi olmalarına yönelik bir eğitim ortamı oluşturulur. Çalgıları görünüşleriyle ve sesleriyle tanıyabilme, İstiklal Marşı'nı doğru ve kurallarına uygun söyleyebilme, yaşanılan yöreye ve çevre yörelere özgü müzik kültürünün tanıtılması, temel nota eğitiminin verilmesinin genel müzik eğitiminin kapsamına girebilecek kazanımlardan olduğu düşünülmektedir.

## 2. Özengen Müzik Eğitimi

Özengen müzik eğitimi, zevk ve doyum sağlamak amacıyla veya kendilerini geliştirmek amacıyla, müziğe karşı ilgi ve istek duyan ya da yatkınlığı bulunan kişilere müziksel davranışlar kazandırma sürecidir (Uçan 1997: 31).

Özengen müzik eğitimi kişilerin kendi istekleriyle aldıkları bir eğitim türüdür. Bu kapsamda kişiler müziksel çalma, yorumlama gibi dersler alabilecekleri gibi koro veya ritim grupları gibi toplu müzik etkinliklerine katılarak müziksel tatmin sağlayabilmektedirler. Kişinin özel piyano veya şan dersi alması, bir öğrencinin okuldaki halk müziği korosunda korist olarak görev alması ya da konserleri veya müzik programlarını takip ederek müziksel repertuarını ve kültürünü geliştirmesi de özengen müzik eğitimi kapsamında değerlendirilebilir.

## 3. Mesleki Müzik Eğitimi

Mesleki müzik eğitimi, müziğe belli düzeyde yeteneği ve yatkınlığı bulunan kişiler arasından müziği, müziğin bir dalını veya alanını kendine meslek olarak seçmek isteyen kişilere yönelik mesleki birikim kazandırmayı amaçlayan müzik eğitimi türüdür (Uçan 1997: 32).

Mesleki müzik eğitimi almak isteyen kişilerde eğitimin başlangıcında müziksel yetenek veya yatkınlık aranır. Bireyin müzik konusundaki yeterliliğini anlayabilmek için eğitim öncesinde bir lme işlemi yapılır. Örneğin; müzik ğretmenliği lisans programına, konservatuvar müzik bölümlerine, güzel sanatlar fakültelerinin müzikoloji veya müzik teknolojisi bölümlerine ğrenci alınırken yetenek sınavları yapılmaktadır. Çünkü müzik alanında mesleki olarak uzmanlaşmak isteyen bireylerin müziksel yeteneğe sahip olması gerekmektedir.

### **2.1.5. Müzik ğretimi**

Müzik ğretimi ve müzik öğrenimi müzik eğitimi kapsamındaki alanlardır. Kısa ve öz bir şekilde tanımlandığında müzik ğretimi, "belli bir amaç doğrultusunda müziksel öğretme ve öğrenmeyi planlama, başlatma, yönlendirme, kolaylaştırma, gerçekleştirme ve denetleme sürecidir" (Say 2005: 130). Müzik eğitimi süreci içerisinde yer alan müzik ğretiminde, eğitim sürecinin vazgeçilmezleri olan planlama, uygulama, denetleme gibi süreçler dikkatli bir şekilde düzenlenir.

Öğretimin tanımında verilen perspektif değiştirip bakma işlemi burada da yapıldığında, müzik eğitimi sürecine öğreten açısından bakıldığında süreç "müzik ğretimi", öğrenen açısından bakıldığında ise "müzik ğrenimidir" diyebiliriz.

### **2.1.6. İnsan Nasıl öğrenir?**

ğrenme bir süreçtir ve bu süreç boyunca dikkat edilmesi gereken birçok faktör vardır. Öğrencinin yaşı veya öğrenme ortamına getirdiği n öğrenmeleri gibi öğrencilerin sahip olduğu bireysel farklılıklar, öğrencilerin dikkat, algı, güdülenme gibi özellikleri ya da konunun özellikleri, öğreticinin yaklaşımı, kullandığı yöntem ve materyaller, öğrenme ortamının ısısı, ışığı gibi birçok faktör öğrenme durumu üzerinde çok büyük etkilere sahiptir. Buradan yola çıkarak bu kadar hassas ve komplike bir süreç olan ğretim işlemini gerçekleştiren öğretmenlerin, insanın bilgiyi nasıl öğrendiği ile ilgili süreci çok iyi bilmeleri gerektiği düşünmektedir.

Etkili bir öğretim yapılabilmesi için öğrencinin sahip olması gereken bazı hususlar şunlardır (Şimşek 2007: 25):

- Öğrenme İsteği
- Bilgi alt yapısı
- Kişinin öğrenme kapasitesi
- Kişinin konuya olan ilgisi
- Kullanılacak yöntem

Öğrencinin öğrenme ortamına öğrenme isteği ile gelmesi konunun öğretilmesi açısından artı bir faktör olacaktır. Çünkü öğrenmek isteyen insan öğretmeni daha dikkatli dinler ve öğrenmek için gerekli olan çabayı gösterir. Ayrıca öğrenme konusunda istekli olduğu için merak duygusu canlı kalır ve dikkatini öğretmen ve konu üzerine yoğunlaştırabilir. Bunun sonucunda da öğrenmenin daha etkili ve verimli olması beklenmektedir. Aksi durumda ise öğrenme isteği bulunmayan öğrenci konuya karşı ilgisiz kalacak, dikkati ve zihni konu dışında başka şeylerle meşgul olurken öğrenme ortamında sadece beden olarak var olacaktır. Bunun sonucunda da öğrenme ya gerçekleşmeyecek ya da çok eksik ve aksak bir öğrenme yaşanacaktır. Öğrencinin konuya olan ilgisi de buna benzer durumlar oluşturabilir. Konuya yönelik ilgi arttıkça başarının da artacağı düşünülmektedir.

Kişinin bir konuyu veya dersi öğrenebilmesi için o konuya temel oluşturan diğer bilgileri biliyor olması gerekir. Basit bir örnekle; alfabedeki harfleri bilmeyen bir öğrencinin kelime veya cümle yazmayı öğrenemeyeceği gibi.

Kişinin öğrenme kapasitesi de öğrenme üzerinde oldukça etkilidir. Öğrenme kapasitesi her öğrenci için farklılık gösterebilir. Burada önemli olan hem öğrencinin kendini tanıması hem de öğretmenin öğrenciyi tanıması ve çalışmaların buna göre planlanıp yapılmasıdır. Ayrıca öğretimde kullanılacak yöntemde öğrenmenin kalitesini olumlu veya olumsuz yönde etkileyebilir. Yöntem seçimi yapılırken konunun ve öğrencilerin özellikleri dikkate alınmalıdır.

Öğrenmeyi etkileyen faktörleri Selçuk (2015: 131-133) şu şekilde ifade etmiştir:

- Türe Özgü Hazır oluş
- Olgunlaşma
- Güdü (Motivasyon)
- Dikkat
- Eski Yaşantıların Aktarılması
- Genel Uyarılmışlık Hali
- Kaygı

Öğrenme sürecinde insan zihni ve beyni çok büyük bir role sahiptir. Çünkü öğrenme beynimizde gerçekleşen bir takım etkinlikler sonucu gerçekleşebilmektedir. Öğrenmenin nasıl gerçekleştiği ile ilgili birçok kuram oluşturulmuştur. Bu kuramlar içerisinde en çok kabul gören ve günümüz eğitim yaklaşımına temel oluşturabileceği düşünülenlerden biri Bilgiyi İşleme Kuramı veya bir diğer ismiyle Bilgi İşlem Yaklaşımıdır. Bu kuram bilginin insan zihninde hangi aşamalardan geçerek işlendiğini temel almaktadır. Bilginin insan zihnindeki işlenişinin bilinmesi öğretim sürecinin daha etkili ve verimli hale getirilebilmesi açısından hem öğretene hem de öğrenene açısından büyük önem taşımaktadır.

Bilgi işlem yaklaşımı, öğrenmenin insan zihninde nasıl meydana geldiğini açıklamak için temele şu soruları alarak yanıt bulmaya çalışmaktadır (Selçuk 2015: 183):

- İnsan zihni bilgiyi nasıl kazanır?
- Ne kadar bilginin öğrenildiğini belirleyen nedir?
- Bilgilerin bir kısmı uzun süre hatırlanırken diğerleri neden unutulur?

Gagne'nin modelini temel alan bilgi işlem yaklaşımının, insanın bilgi ile ilk karşılaşmasından öğrenme sürecinin son adımına kadar geçen süreçleri Senemoğlu (2002: 271) şu şekilde özetlemiştir:

- Çevredeki uyarıcıların alıcılar (duyu organları ) yoluyla alınması,
- Duyusal kayıt yoluyla bilginin kaydedilmesi (Duyusal Kayıt),
- Dikkat ve seçici algı süreçleri harekete geçirilerek, duyusal kayda gelen bilginin seçilerek kısa süreli belleğe geçirilmesi,
- Bilginin bir müddet kısa süreli bellekte kalabilmesi için zihinsel tekrarının yapılması (Kısa süreli bellek),
- Bilginin uzun süreli bellekte depolanabilmesi için işleyen bellekte (Kısa süreli bellek) anlamlı kodlamanın yapılması
- Kodlanan bilginin uzun süreli bellekte depolanması,
- Bilginin uzun süreli bellekten işleyen belleğe geri getirilmesi,
- Bilginin işleyen bellekten, yani kısa süreli bellekten tepki üreticiye gönderilmesi.

Öğrenme sürecinin başında çevreden gelen uyarıcıların kısa süreli veya uzun süreli belleğe aktarımını kolaylaştırmak için yapılan, öğrenmeyi kolaylaştırıcı bazı davranış ve düşünce yöntemleri vardır. Öğrenme stratejileri olarak adlandırılan bu stratejilerin oldukça fazla çeşidi olmasına karşın bazıları; tekrar, anlamlandırma ve örgütlenme stratejileridir. Bu strateji başlıkları altında uygulanan, öğrenmeyi kolaylaştırıcı birçok taktik bulunmaktadır (Selçuk 2015: 204).

### **2.1.7. Eğitim Yaklaşımları**

Eski çağlarda geçerli olan bazı şeyler günümüz şartlarında düşünüldüğünde geçerli olmamakta ya da isteneni tam anlamıyla karşılamamaktadır. Örneğin; para bulunmadan önceki dönemde insanların alışveriş yapmak için takas sistemini kullandıklarını bilmekteyiz. Fakat günümüz şartlarında kullanılan alışveriş ve para sistemi o dönemin uygulamalarından çok farklıdır ve buna bağlı olarak geçmiş zamanın takas sistemini bugün kullanmaya çalışmak gibi bir şeyin uygun olmayacağı düşünülmektedir. Eğitimde de durum buna benzerdir. Geçmiş zamanlarda kabul görüp çok iyi sonuçlar vermiş eğitim fikirleri, düşünceleri, kuramları ya da yaklaşımları günümüz şartlarına uygun olmayıp olumlu sonuçlar vermeyebilir. Buna bağlı olarak da alan uzmanları çağın ve şartların gereklerine uygun eğitim veya öğretim yaklaşımları oluşturmaktadırlar.



Geçmişten günümüze değil kabul görmüş birçok eğitim yaklaşımı vardır. Yakın geçmişimize kadar ülkemizde de en çok kullanıldığı düşünülen öğretim yaklaşımı olan geleneksel öğretim yaklaşımı ve günümüz eğitim sisteminin temelini oluşturan yapılandırmacı yaklaşım en bilinenlerindedir.

### 1.2.7.1. Geleneksel Eğitim Yaklaşımı

Geleneksel eğitim yaklaşımı; düz anlatım, soru cevap gibi öğretmen merkezli yöntemler kullanılarak, öğrenmeyi değil öğretmeyi temel alan bir yaklaşımdır. Bu yaklaşımda öğrenmenin öğrenilmesi önemli olmayıp, öğretmen bilgiyi “öğrencilere rağmen de olsa” öğretmeyi amaçlamaktadır (Şimşek 2007: 8).

Ulusoy (2011: 429-430) geleneksel sınıflardaki durumu belirli nitelikler kapsamında şu şekilde açıklamıştır;

- Hedefler: Geleneksel eğitim yaklaşımında hedefler öğretmen tarafından belirlenir. Öğrencinin görevi ise belirlenen bilgiyi hatırlamaktır.
- İçerik: Konular yüzeysel olarak detaya girilmeden işlenir ve programda hiçbir şekilde değişiklik yapılmaz.
- Öğrenme kaynakları: Temelinde ders kitabı vardır. Bunun dışındaki araçlar ise sınıf ve sınıftaki araçlardır.
- Öğretim hizmetini etkileyen değişkenler: İpucu, dışsal pekiştireç ve dışsal pekiştireçler kullanılır.
- Öğrenme faaliyetlerinin planlanması ve uygulanması: Her şeyi kontrol etme görevi öğretmene aittir. Konuları kitapta olduğu gibi anlatır, örnekler verir ve tekrarlanmasını ister.
- Öğretmenin rolü: Bilgiyi anlatma görevi öğretmene aittir.
- Öğrencinin görevi: Öğretmenin anlattıklarının pasif alıcısı görevindedir.
- Ödevler: Öğretmen tarafından belirlenir ve her öğrenci için aynıdır.
- Değerlendirme: Öğretmen tarafından yapılır. Sınavlar uygulanır ve notlar öğretmen tarafından verilir.

### 1.2.7.2. Yapılandırmacı Yaklaşım

Yaklaşımına adını veren yapılandırmacılık kavramı, öğrencinin bilgiyi yapılandırmasından gelmektedir. Bu yaklaşımda birey aldığı bilgiyi, kendinde var olan önceki bilgiler ile harmanlayarak yeniden oluşturur (Şimşek 2007: 12). Yapılandırmacı yaklaşımda esas olan, bilginin nasıl öğrenileceğinin öğrencilere öğretilmesi, bir başka deyişle öğrencilere öğrenmeyi öğrenme yeteneği kazandırılmasıdır denebilir.

Günümüzdeki eğitim sistemine temel oluşturan yapılandırmacı yaklaşıma göre öğrenci, öğrenme sürecinde aktif bir konum edinmiştir ve öğrenme-öğretme sürecinin merkezi kabul edilmiştir. Öğretmen ise bilgiyi veren kişi durumundan sıyrılıp öğrenme sürecini kolaylaştırıcı bir rehber görevini üstlenmektedir (Özdemir, Yalın ve Sezgin 2008: 199). Geleneksel sınıflarda tüm kontrol ve yetki öğretmende iken yapılandırmacı yaklaşıma dayalı sınıflarda temele öğrenci alınmakta ve öğrenme-öğretme etkinlikleri öğrenci özellikleri gibi değişkenler göz önünde bulundurularak düzenlenmekte, öğretmen de bu sürece rehberlik etmektedir. Bu süreçte öğrencinin zihinsel olarak aktif olmasını sağlamak amacıyla yönlendirici sorular sorulabilir, çeşitli materyaller kullanılarak ve ipuçları verilerek bilgiye ulaşılmaya çalışılabilir, deneme-yanılma yapılması için fırsat oluşturulabilir ya da akranlarıyla grup çalışması etkinlikleriyle fikir alışverişi yapmaları sağlanabilir.

Nacakçı (2011: 56), yapılandırmacı öğrenme sürecinde dikkat edilmesi gerekenleri şu şekilde belirtmiştir:

- Öğrenciler, hedeften ve problem durumundan haberdar edilmeli, böylece ön bilgileri aktifleştirilmeli ayrıca konular arasında bağ kurmaları sağlanmalıdır.
- Yeni öğrenilecek bilginin önceki bilgilerle çelişmemesine dikkat edilmelidir.
- Öğrenciler parça-bütün ilişkilerini yorumlama ve analiz etme konusunda yönlendirilmelidir.
- Öğrenciler bilginin farkında olmalıdırlar.
- Öğrenme sürecinde iş birliği, kişisel bağımsızlık, üreticilik, yansıtma, etkin katılım ve kişisel uygunluğa dikkat edilmelidir.

- Öğrenme-öğretme etkinlikleri hatırlama odaklı değil problem çözme odaklı olarak düzenlenmelidir.
- Değerlendirme sürecinde ürün değil süreç temel alınmalı ve öğrencinin de kendini değerlendirip gelişimi için neler yapabileceğini sorgulaması sağlanmalıdır.

### 2.1.8. Eğitimde Materyal Kullanımı

Eğitimin daha verimli ve nitelikli olabilmesi adına sürekli olarak çalışmalar yapılmaktadır. Çünkü eğitim çok yönlü ve birçok ögenin aynı anda göz önünde bulundurulması gereken bir süreçtir. Eğitim sürecini gözlemlediğimizde öğrenme-öğretme sürecinde göz önüne alınması gereken öğelerden bazılarını şu şekilde düşünebiliriz;

- Öğrenen özellikleri
- Öğreten özellikleri
- Ders süresi
- Öğretim ortamı
- Konunun özellikleri
- Ders materyalleri.

Eğitim ile ilgili yapılan çalışmalarda tüm bu konulara çok büyük önem verilmekte olsa da üzerinde en çok durulan konulardan biri öğrenen ile ilgili özelliklerdir. Zaten geçmişten günümüze doğru eğitim yaklaşımlarına bir göz gezdirdiğimizde de zamanla öğrenme-öğretme sürecinin merkezine öğretmenden ziyade öğrenenin konulduğu yani öğrenci merkezli bir eğitim yaklaşımının benimsendiği göze çarpmaktadır.

Günümüzde benimsenen eğitim yaklaşımını nitelendirebilecek düşünceleri Günay ve Özdemir (2012: 35) şu şekilde sıralamıştır:

1. Öğrenciyi merkeze alan eğitim
2. Gereksinimlere hitap eden mekân ve materyal

3. Olabildiğince çok duyu organını etkin olmaya sevk eden özgür bir öğrenme ortamı
4. Eğitim mühendisi, yönlendirici ve donanımlı öğretmen
5. Sürekli gelişim gösteren eğitim programı
6. Katılımcı öğrenci
7. Destekleyici anlayışlı bir okul ve aile çevresi
8. Yaratıcılık ve üreticilik
9. Sergileme ve dinletme
10. Değerlendirme.

İnsanlar sonsuz sayıda fark ile birbirlerinden ayrıldıkları gibi birçok benzer özelliğe de sahiptir. Bu özellikler fiziksel, bilişsel, psikolojik, toplumsal ve kültürel olabilmektedir. Eğitim programları da belirlenirken öncelikle ortak ve benzer özellikler temel alınır, farklılıklar konusunun ise ders esnasında yapılacak uygulamalarla göz önüne alınması beklenir (Kuzgun ve Deryakulu 2014: s.iii-1).

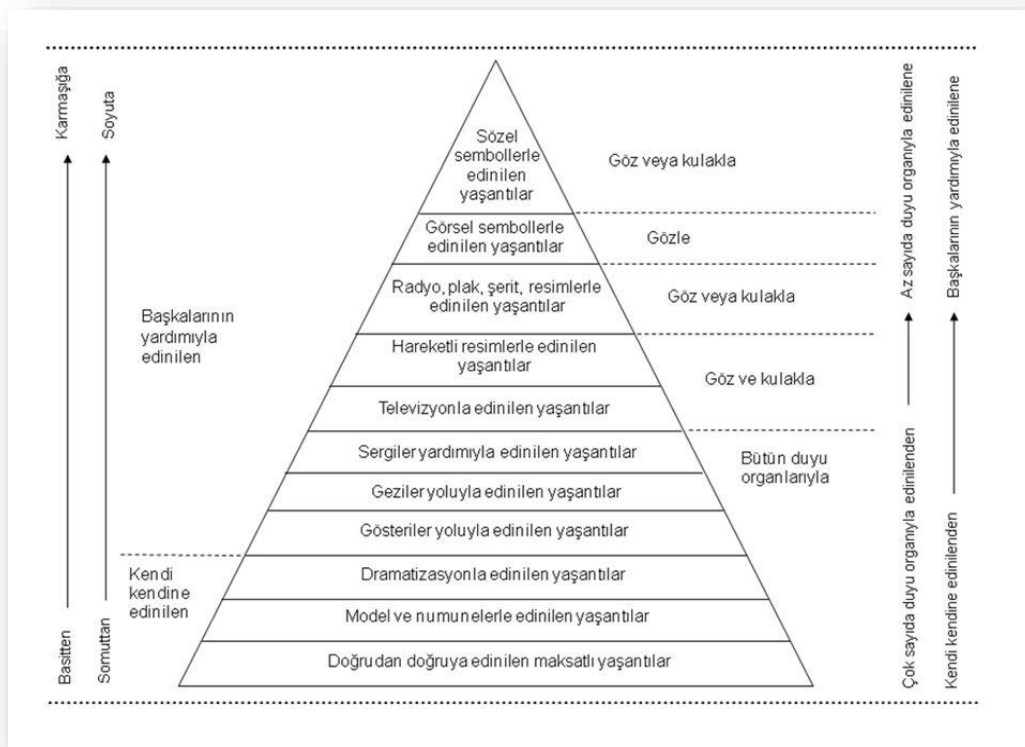
Her öğrenci ayrı bir dünyadır. Onları keşfetmek ve var olan kapasitelerini geliştirmek öğretmenlerin görevidir. Eğitime düşen görev ise, öğrenci kapasitesini erişilebilecek en üst noktaya ulaştırmaktır (Yıldız 2002: 2). Bunu yaparken de öğrencilerin farklı olan özelliklerini keşfetmek ve doğru öğretim yöntem, teknik ve materyallerini seçmek önemlidir. Fakat her öğrenciyi keşfetmek ve birebir ilgilenmek bazı şartlar gerektirir. Zaman ve ortam bunların başlıcalarıdır. Kimi öğrenci görerek, kimi duyarak, kimi izleyerek kimi deneyerek, kimi ise oyun oynayarak daha iyi öğrenir. Fakat her öğrenci için ayrı etkinlikler ve ders araç-gereçleri hazırlayıp, her birine ayrı zaman ayırarak ilgilenmek günümüz okullarında mümkün olamamaktadır. Bu yüzden sınıf ortamında olabildiğince fazla duyuyu harekete geçirebilecek, dikkat çekebilecek aynı zamanda motive edebilecek, etkinlik yapmaya ve eğitici oyun oynamaya imkân verecek, çoklu zekâ kuramında belirtilen 8 zekâ türünden(sözel-dilsel zekâ, matematiksel-mantıksal zekâ, görsel-uzamsal zekâ, matematiksel-ritmik zekâ, bedensel-kinestetik zekâ, sosyal-kişilerarası zekâ, içsel-öze dönük zekâ, doğasal zekâ) her birine yönelik etkinlik yaptırmaya olanak sağlayabilecek bir yol veya yöntem bulabilmek bu soruna çözüm olabilecektir. Tüm bunlar düşünüldüğünde ders esnasında kullanılacak iyi hazırlanmış ve iyi seçilmiş

materyallerle bu kıstaslardan birçoğuna uygun ders ortamı oluşturmanın mümkün olabileceği düşünülebilir.

Her bireyin kendine özgü bir gelişimi ve buna bağlı olarak oluşturdukları ve edindikleri bireysel farklılıkları mevcuttur. Yani her kişinin genotip (Doğuştan getirilen özellikler) ve fenotipleri (çevreden edindikleri özellikler) bireysel farklılıkları oluşturur. Bu kalıtsal farklılıkların bazıları; yaş, boy, ağırlık, cinsiyet, zekâ, duyuşal güçler(görme, duyma, tatma vs.), özel yetenekler vs. iken çevreden edinilen öğrenilmiş farklılıklardan bazıları ise; kelime haznesi, duyuşal yapı(güven, mutluluk, korku vb.), kabalık, dürüstlük, ilgi alanlarıdır(müzik, doğa, sanat vb.) (Selçuk 2015: 23-24).

Bilindiği üzere eğitim sistemimizde okula gelen öğrenciler herhangi bir seçme işlemine tabi tutulmadan sınıflara yerleştirilmektedir. Bunun sonucu olarak da her sınıfta bu tür bireysel farklılıklara sahip birçok öğrenci yer almaktadır. Tüm bu farklılıklarla aynı öğretim ortamına giren öğrencilerin her birinin kendine özgü bireysel özelliklerine hitap edebilmek zor olacaktır. Ancak materyal kullanımı ile bu farklılıkları zenginliğe çevirmenin sağlanabileceği ve eğitim sürecinin daha etkili ve verimli olabileceği düşünülmektedir. Örneğin; geleneksel bir eğitim ortamı düşünüldüğünde ders sürecinde maksimum seviyede hangi materyallerin kullanılabilceğini düşünürsek aklımıza ders kitabı, yazı tahtası ve öğrencilerin defterleri gelebilir. Bu derste anlatım öğretmen tarafından yapılacak, notlar öğretmen tarafından aldırılacak, öğrenciler ise sadece dinleyecek ve defterlerine öğretmenlerinin yazdırdığı ders notlarını alacaklar. Bunun sonucu olarak öğrenciler anlatılan bilgiyi içselleştirerek veya yapılandırarak anlamak yerine sınavlarında başarı elde etmek adına ezberleyerek hafızalarına yerleştirecekler. Bu süreçte okuyarak veya dinleyerek öğrenebilen öğrenciler öğrenme açısından daha şanslı olurken farklı özelliklere sahip bireylere yönelik olarak hiçbir etkinlik yapılmadığı için öğrenimleri çokta verimli olmayacaktır. Materyal desteği ile yapılan öğrenci merkezli bir eğitim ortamı düşünüldüğünde ise hazırlanan materyaller ile aynı anda öğrencilerin dikkati ve motivasyonu sağlanabilir, hem göze hem kulağa hem dokunma duyuşuna hitap eden çalışmalar yapılabilir, ayrıca oyunlar oynanabilir hatta öğrencilerin bizzat kendilerinin uygulama yapması sağlanarak yaparak yaşayarak öğrenmelerine ortam sağlanabilir.

Edgar Dale(1969), adına “yaşantı konisi” denen, soyut ve somut öğrenmelerin bir şema halinde gösterildiği bir şekil oluşturmuştur. Bu şemaya göre koninin taban kısmında öğrencilerin aktif olarak öğrenmeyi deneyimledikleri, yaparak yaşayarak öğrendikleri öğrenme deneyimleri yer alır ve koninin tepesine çıkıldıkça öğrenme deneyimleri gittikçe soyutlaşır. Koninin tepesindeki yaşantılar için daha az zaman gerekirken tabandaki öğrenme deneyimleri için daha fazla süreye ihtiyaç vardır (Gözütok 2004: 147).



Şekil 1. Edgar Dale'nin “Yaşantı Konisi” (Çilenti 1979: 38)

Şekil 1’de görüldüğü gibi tepeden tabana doğru gidildikçe öğrenme yaşantıları üzerinde değişiklikler meydana gelmektedir. Koniden yola çıkarak öğrenme yaşantıları üzerine şu tespitlerin yapılabileceği düşünülmektedir;

- Koninin tepesinden tabanına gittikçe öğrenme yaşantılarının daha basit(kolay anlaşılabilir) ve somut olduğu görülmektedir.

- Koninin tepesindeki öğrenme yaşantıları daha çok başka bireylerin yardımı ile gerçekleşmekte iken koninin tabanında yer alan öğrenme yaşantılarının bireyin bizzat kendi etkinliğiyle ve katılımıyla, kendi kendine edindiği yaşantılar olduğu görülmektedir.
- Koninin tepesindeki öğrenme yaşantıları daha az duyuyu etkin kullanmakta iken koninin tabanına doğru gidildikçe daha çok duyu organının öğrenme sürecinde yer aldığı görülmektedir.
- Koninin tepesinde yer alan öğrenme yaşantılarında materyal kullanılmadan sözel sembollerle edinilen yaşantılar yer almakta iken, koninin tabana doğru inildiğinde öğrenme yaşantılarında çeşitli materyallerin kullanılmaya başlandığını ve tabana gidildikçe öğrenciyi daha çok öğrenme etkinliklerinin içine yönlendirici ve öğrenme sürecinde aktif hale getirici materyallerin kullanıldığı görülmektedir.
- Tüm öğeler göz önünde bulundurulduğunda koninin tabanında yer alan şartları taşıyan öğrenme yaşantılarının daha etkili ve verimli olacağı ve sonuç olarak öğrenme ve öğretme işleminin daha başarı ile sonuçlanacağı düşünülmektedir.

Eğitimde geçmişten günümüze kadar birçok yaklaşım benimsenmiştir. Fakat uzun zamandır ülkemiz eğitim sisteminde hâkim olan geleneksel yaklaşımın terk edilmesi çokta kolay olmamıştır. Son yıllarda benimsenen ve öğrenciyi merkeze alan, derslerin sadece anlatma-dinleme-ezberleme üçgeninde işlenmesini kabul etmeyen; üreticilik, yaratıcılık, farklı etkinlikler ve eğitimsel oyunlar geliştirebilme ve uygulayabilme; doğru, zengin ve verimli materyaller geliştirme ve etkin olarak kullanma becerisi isteyen bir eğitim sistemine geçiş yapılmıştır. Bu sistemde öğretmenlere büyük rol düşmektedir. Yıllardır gördükleri ve alıştıkları öğrenme ve öğretme sistemini değiştirmeleri gereği hâsıl olmuştur. Öğretmenlerin kendilerini geliştirerek daha modern ve gelişmiş yaklaşımlar benimsemeleri, öğrencilerin de alıştıklarından farklı şeyler görmelerini, daha farklı etkinlikler ve uygulamalar yapmalarını, çok farklı ders materyalleri ile karşılaşmalarını sağlamıştır.

Araştırmalar, uygun materyaller ve koşulların sağlanması durumunda öğrencilerin yaratıcılık gibi özelliklerinin geliştiğini, öğrenme ortamının zenginleştiğini ve eğitimin niteliğinin arttığını göstermektedir (Yıldız 2002: 9).

Tüm bu durumun öğrenciler üzerinde de bazı etkiler gösterebileceği düşünülmektedir. Buradan yola çıkarak şu yorumlar yapılabilir:

- Bu materyal ve uygulamalar alışılmamış ve farklı olduğu için öğrencilerin dikkatini derse çekmede kullanılabilir.
- Farklı materyaller yardımı ile yapılan eğitici, öğretici aynı zamanda keyifli uygulama veya etkinlikler ile öğrencilerin öz motivasyonları(içsel motivasyon) sağlanabilir.
- Farklı materyal ve uygulamalar ile yaratıcı çalışmalar yapan öğrencilerin üreticilik ve yaratıcı düşünme konularında gelişim göstermesi beklenen bir durumdur.
- Bilinçli bir şekilde hazırlanmış ve planlanmış materyal ve uygulamalar sayesinde farklı bireysel özelliklere sahip öğrencilere aynı anda hitap edilebilmesi ve daha fazla duyu organına hitap edilerek öğrenmenin daha etkili olması sağlanabilir.

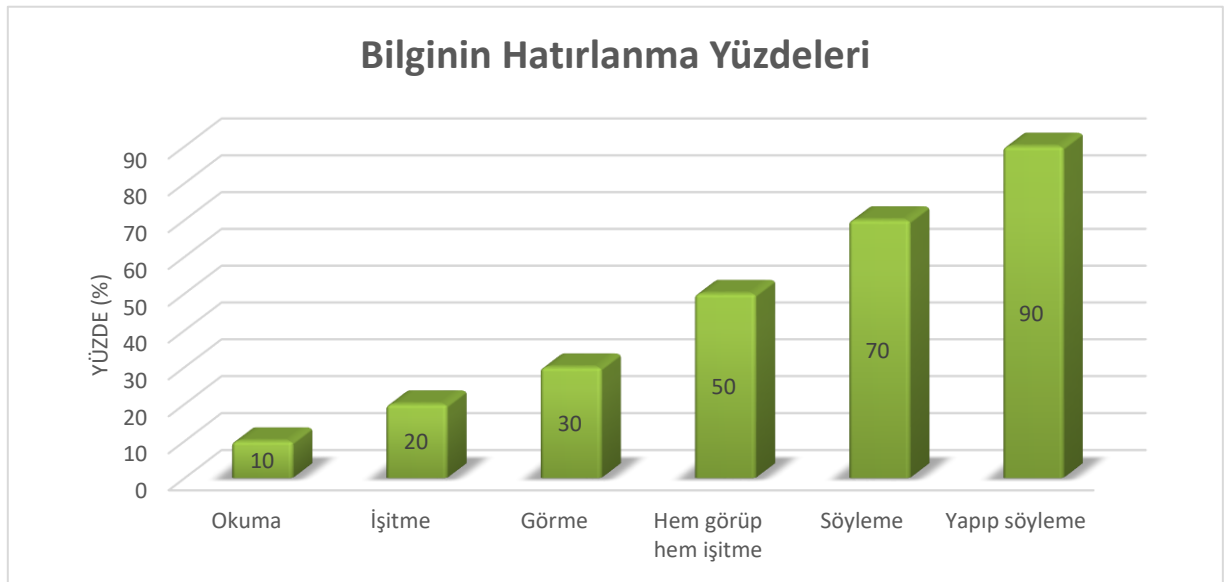
Genel olarak baktığımızda geçmişten bugüne değin her dönemde eğitim ortamlarında araç gereç ve materyaller kullanılmaktadır. Değişen tek şey materyal kullanım oranı ve sıklığı, kullanılan öğretim materyallerinin niceliği ve niteliği, materyal konusunda öğretmen yeterlilikleri ve becerileridir. Geçmiş dönemlerde benimsenen eğitim yaklaşımlarının da etkisiyle materyaller sadece ders kitabı, defteri ve yazı tahtası ile sınırlı kalmakta iken günümüzde öğretmen, öğrenci, konu, süre, ortam gibi değişkenlerin özelliklerine bağlı olarak planlı ve bilinçli bir şekilde hazırlanabilen çok çeşitli materyaller mevcuttur. Gün geçtikçe de bu konuya verilen önem artmakta, öğretmen adaylarına üniversitelerde ders olarak eğitim teknolojisi ve öğretim materyali geliştirme konusunda dersler verilirken hâlihazırda öğretmenlik yapmakta olan eğitim görevlilerine de hizmet içi eğitimlerle destek sağlanmaktadır.



### 2.1.9. Eğitimde Materyal Kullanımının Yeri, Önemi ve Faydaları

Sanayileşmenin meydana çıkması ile birlikte toplumsal iş birliği kaçınılmaz olmuştur ve buna bağlı olarak da birçok iş kolu ve meslek ortaya çıkmıştır. Bu meslekler usta-çırak ilişkisi ile edinilmekte iken zamanla meslek edinme işini örgün eğitim kurumları devralmıştır (Özdemir, Yalın, Sezgin, 2008: 35). Bu durumda usta-çırak ilişkisi ile yapılan öğrenme-öğretme işlemini öğretmenliğin temeli gibi görmenin yanlış olmayacağı düşünülmektedir. Usta-çırak ilişkisine dayalı öğretimde, öğrenenin işin içerisinde olması, birçok duyusunu kullanarak, yaparak-yaşayarak ve deneyimleyerek öğrenmesi esastır.

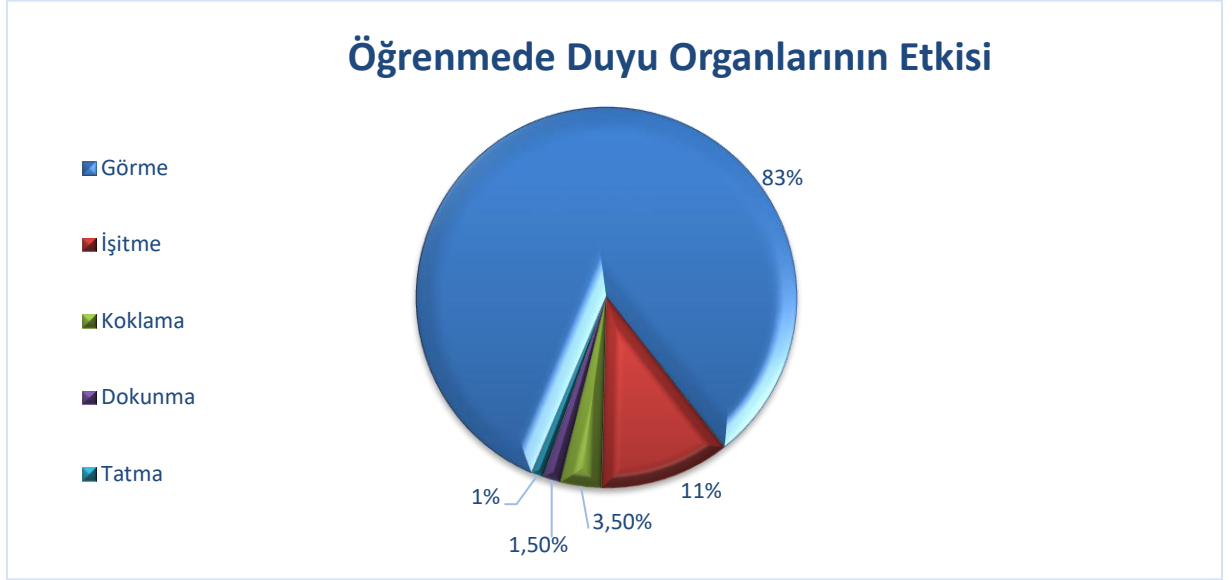
İnsanlar; okuduklarının %10'unu hatırlayabilmekteyken; işittiklerinin %20'sini, gördüklerinin %30'unu, hem görüp hem işittiklerinin %50'sini, söylediklerinin %70'ini, hem yapıp hem anlattıklarının ise %90'ını hatırlayabilmektedirler (Sevim 2015: 2). Buna göre bilginin hatırlanma yüzdeleri grafik 1'de şu şekilde gösterilmiştir.



Grafik 1: Bilginin Hatırlanma Yüzdeleri

Ayrıca öğrenmeye katılan duyu organları açısından bakıldığında öğrendiklerimizin %83'ünü görme duyusu ile öğrenirken; %11'ini işitme, %3,5'ini

koklama, %1,5'ini dokunma, %1'ini ise tatma duyumuz ile öğreniriz. Ayrıca öğrenmeye katılan duyu organı sayısı arttıkça buna paralel paralel olarak öğrenmenin kalıcılığı ve verimi de artış göstermektedir (Şimşek 2007: 76). Bu bilgiler ışığında öğrenmede duyu organlarının etkisi grafik 2'de gösterilmiştir.



Grafik 2: Öğrenmede Duyu Organlarının Etkisi

Öğretim materyalleri eğitimde birçok fayda sağlamaktadır. Bunlar; Yıldız (2002: 30-31), Gözütok (2004: 145-146), Şimşek (2007: 68,77) ve Yalın'ın (2009: 82,88,90) görüşleri doğrultusunda şu şekilde belirtilebilir:

- Dersin ilgi çekici olmasına yardımcı olur,
- Öğrencilerin doğrudan güdülenebilmesini sağlar. Hatta güdülenmenin içsel güdülenme olmasına yardımcı olarak öğretimin etkililiğini artırabilir,
- Öğretim için gereken süreyi kısaltarak zamandan tasarruf sağlar,
- Deney düzenekleri vs. hazırlamak için zaman harcamaya gerek kalmaz,
- Öğrenmenin niteliğini artırır,
- Öğrencilerin öğrenme süreci ve konulara karşı olumlu tutumlar geliştirebilmelerini sağlar,
- Derslerle ilgili kaygı düzeylerinin azalması konusunda yardımcı olur,

- Öğrencilerin uygulama yapabilmesini ve bu uygulamanın her öğrenci için tekrarlanabilmesine olanak sağlar, yani öğrencilerin aktif katılımlarını sağlar,
- Anlaşılması güç olayları basitleştirmeye yardımcı olur,
- Soyut kavramların somutlaştırılarak anlatılabilmesini sağlar,
- Gerçek nesne veya maddelere erişilemediği durumlarda öğretim materyallerinden yararlanılabilir,
- Sınıfa getirilemeyecek gerçek objeler konusunda öğretim materyalleri kullanılabilir,
- Küçük yaş gruplarının uzun süre sıralarında oturmalarını sağlamak zordur. Bu konuda öğretim materyallerinden yararlanılabilir,
- Dikkat çekilmesi istenen konularda renklendirme ve biçim özelliklerinden yararlanılarak materyaller kullanılabilir,
- Görülemeyecek kadar büyük veya küçük nesnelere veya algılanamayacak kadar hızlı veya yavaş nesnelere gözlemlenebilmesi ve algılanabilmesi konusunda yardımcı olur,
- Güvenli gözlem yapabilme imkânı sağlar,
- Çoklu öğrenme ortamı sağlanarak öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarının karşılanması sağlanabilir,
- Uzun süreli bellekte depolanan bilgilerin geri getirilmesinde yani hatırlama sürecinde yararlanılabilir,
- Farklı zaman ve mekânlarda tekrar tekrar kullanılabilir,
- Öğrenilenlerin içselleştirilmesine ve yapılandırılmasına yardımcı olur, böylece öğrenilen bilgiler uzun süre hatırlanabilir (Ezbercilikten kurtulma konusunda yardımcı olabilir),
- Öğrencileri çalışmaya teşvik eder (güdülenen, motive olan ve keyifli öğrenmeyi keşfeden öğrenciler artık öz düzenlemelerini yaparak kendileri herhangi bir dış etkene gerek kalmadan çalışabilirler. Hatta öğrenen öğrenciler başarı duygusunu tattıktan sonra daha da motive olup daha başarılı olmak için gayret edebilirler),
- Çizim, şekil, grafik, tablo, görsel, resim, fotoğraf, video vb. öğelerde yüksek kalite sağlar ve kolay ulaşım imkânı sağlar (Gerçekçi görüntü, ses, video imkânı sağlar. Yazıların istenen boyut ve şekillerde kullanılabilmesine imkân sağlar),
- Çok sayıda örnek sunabilme imkânı sağlar ve böylece farklı özelliklere sahip öğrencilere olabildiğince yüksek oranda ulaşılabilir,

- Geribildirim(dönüt) ve pekiştireçlerin kullanımını kolaylaştırır,
- Grup çalışmaları, iş birliği ve paylaşımın sağlanması konusunda yararlanılabilir,
- Daha fazla bilgiye çabuk ve kolay erişilebilmesini sağlar,
- Sınıfa getirilmesi mümkün olmayan eşya, nesne ve öğrenmelerin öğretilmesinde yardımcı olabilir,
- Öğrenme-öğretme sürecini renklendirir, zenginleştirir, sıkıcılıktan kurtarır,
- Öğretme işinde öğretmenin işini kolaylaştırır,
- Zaman, enerji ve ekonomi tasarrufu sağlarken eğitimin verimini artırır,
- Ölçmenin genelde bir araç ile yapıldığı göz önüne alındığında, öğretim materyalleri ölçme değerlendirme konusunda kolaylık sağlar,
- Tüm bu özellikler sonucunda dersi daha çok seven, ilgi duyan, motive olan öğrencinin davranış problemi göstermemesi ve yoğunlaşma(konsantrasyon) sağlayabilme konusunda verim göstermesi beklenir.

#### 2.1.10. Eğitim Materyali ve Ders Araç-Gereçleri

Günlük hayatta sıkça birlikte kullanıldığını gördüğümüz kavramlardan olan araç; bir işi yaparken veya bir üretimde bulunurken kullanılan şeylerin tümü, gereç ise; bu araçların kullanılabilmesi için gerekli olan parçalara verilen isimdir (Günay ve Özdemir 2012: 109).

Öğretim aracı; öğrenen ile öğretene arasında bilgi taşıyan, mekanik, elektronik, yazılı ya da çizim şeklinde hazırlanmış materyallerin tümü olarak tanımlanabilirken(Gözütok 2004: 145), eğitim aracı ise; öğrenme öğretme sürecinde öğretim veya öğrenim işleminin verimli bir şekilde yapılabilmesi için, bilgilerin kavranmasında, olayları açıklamada, gözlem ve araştırma yapmada kullanılan her türlü yardımcıya verilen isimdir (Şimşek 2007: 72).

Araçlar materyal oluşturmak için gerekli olan nesnelere dir. Örneğin; yazı tahtası bir araç iken üzerine yazılan veya çizilen işlem, tablo, grafik vs. yazı tahtasını bir ders materyali haline getirir. Yani öğretim materyali; öğretim hedeflerine ulaşmak için araçlardan faydalanarak hazırlanan ders sunum içerikleri olarak tanımlanabilir (Yanpar Yelken 2014: 9). Yıldız (2002:14) ise öğretim materyalini; kimi zaman konular

arasındaki ilişkileri modellemek veya anlatılması zor konuları somutlaştırmak amaçlanarak, öğretimi zenginleştirmek ve verimliliği arttırmak için kullanılan her türlü destekleyici nesne veya malzeme olduğunu belirtmiştir.

Yazının bulunmasından önceki döneme dair bulunan görsel ve işitsel özelliklere dayanan kalıntılar ve mağara resimleri, döneme ait iletişim ve eğitim özellikleri hakkında ipucu vermektedir. Ses, yere çizilen şekiller, vücut dili ve çeşitli işaretler bilgi aktarımı için kullanılmaktaydı. Büyükler küçüklere tecrübelerini aktarırken hayvan postları, kemikleri, kafaları ayrıca ağaç ve meyveler gibi materyalleri kullanırlardı. Sonraki dönemlerde ise yapılan işlerin kayıt altına alınması için Sümerler çivi yazısını ve çeteleyi buldular. Böylece toplum içindeki alışverişleri ve ticareti kayıt altına aldılar. Ayrıca yazının bulunmasıyla meslek elemanları yetiştirebilmek adına okullar ve tapınaklar açtılar ve en tecrübeli ve bilgili kişileri öğretmen olarak seçtiler. Böylece okullarda ders teknolojileri ve araç-gereçleri kullanılmaya başlandı (Baytekin 2011: 30-31; akt. Kanad 1963).

Yazının bulunması ve okulların kurulmasından önce aile içinde, yaşam sahasında veya usta-çırak ilişkisine dayalı öğretim yapıldığı dönemde bilgi aktarımının sadece anlatım yolu ile yapılmadığı çok açıktır. Örneğin; bir anne çocuklarına elbise giymeyi veya kaşık-çatal tutmayı sadece anlatarak öğretemeyecektir, göstermesi veya bizzat çocuklara uygulaması gerekir. Ya da mağaralarda yaşanan dönemde ebeveynler çocuklarına avlanmayı öğretirken, sadece avlanmanın nasıl yapılacağını anlatıp çocuğu avlanmaya gönderemeyeceklerdir. Bir süre birlikte avlanmaya giderek görmesi, bizzat ortamda bulunması ve kullanılan materyallere dokunup kendisinin de kullanması sonuç açısından en verimli öğrenmeyi sağlayacaktır. Bu örneklerde de görüldüğü üzere küçük çapta bir beyin fırtınası yaptığımızda öğrenme-öğretme sürecinin doğal gidişatına bakıldığında insanın bizzat öğrenme sürecinde aktif olduğu, öğreneceği şeyi deneyimlediği görülmektedir. Tabii bu süreç öğrenenin öğrenme ortamında bulunduğu durumlarda geçerli olabilmektedir. Okul ortamında ise her öğrenme durumuna gitmek veya her olayı deneyimlemek mümkün olmayacaktır. Bu nedenle öğretimi en verimli hale getirebilmek için öğrenme-öğretme ortamında birçok unsura dikkat edilmelidir. Derste kullanılacak araç-gereç ve materyaller de bu unsurların en önemlilerinden biri olarak görülebilir.

Araç-gereç ve materyallerin kullanımı aynı anda birden fazla duyuya hitap edebilmeyi, öğrencilerin bireysel farklılıklarına yönelik ihtiyaçlarının karşılanmasını, dikkat çekmeyi, öğrenilen bilgilerin daha kolay hatırlanabilmesini, soyut kavramların somutlaştırılmasını, karmaşık kavramların basit ve anlaşılabilir hale getirilebilmesini, zamandan tasarruf edilmesini, güvenli bir şekilde gözlem yapma imkânı yaratılması gibi birçok kolaylık ve verim sağlar (Sevim 2015:1).

### **2.1.11. Öğretim Materyalinin Sahip Olması Gereken Özellikler**

Öğretim materyallerinin derste kullanımı birçok şeyi göz önünde bulundurmaya gerektirir. Bir materyalin öğrenme-öğretme ortamına getirilerek rastgele kullanılması, öğretim materyalinin fayda sağlamasından ziyade olumsuz sonuçlara neden olabilecektir. Bu nedenle materyallerin seçimini ve kullanımını kolaylaştırmak; amacına uygun, doğru ve faydalı kullanılmasını sağlamak gibi amaçlara ulaşabilmek için öğretim materyallerinin belirli bazı özellikleri taşıması gerekmektedir. Kullanılabilir bir öğretim materyalinin özelliklerini Şimşek(2007) şu şekilde belirtmektedir:

- Materyal, kullanılmakta olan öğretim programı ile uyumlu olmalı ve daha ileriki hedeflere ulaşılması konusunda destek olmalı,
- Çağdaş ve güncel olmalı,
- Tam ve doğru bilgi verebilecek nitelikte olmalı,
- Öğrencilere zaman ve çabadan tasarruf ettirebilmeli,
- Konuyu meydana getiren parçalar bir bütünlük göstermeli,
- Elde edilişi veya üretimi en az maliyetle sağlanabilmeli,
- Düşünce geliştirme ve tartışmaya ortam sağlama özellikleri bulunmalı,
- Nesnelere karmaşık olmamalı, anlaşılabilir olmalıdır, kullanımı zor olmamalı,
- Materyal kendi içerisindeki tüm öğeleri ile uyum göstermeli,
- Kullanılan renkler abartıdan uzak ve uyumlu olmalı
- Kullanım alanı dışındaki kısımlarda yeterli boşluk mevcut olmalı,
- Resim, yazı, renk gibi görsel özellikleri öğrenenin yaş, cinsiyet gibi özellikleri göz önüne alınarak tasarlanmış olmalı ve yazılar açık, anlaşılır olmalı,
- Öğrenenin motivasyonunu canlı tutmalı,
- Öğretimde yönelik hazırlanmış bir kılavuzu olmalı,

- Dikkat çekilmek istenen alanlar farklı renk ve özelliklerle belirtilmiş olmalıdır (s. 129-130).

Ayrıca öğretim materyalleri birden fazla duyuya hitap edebilecek özelliğe sahip olmalıdır (Demirel 1996: 25).

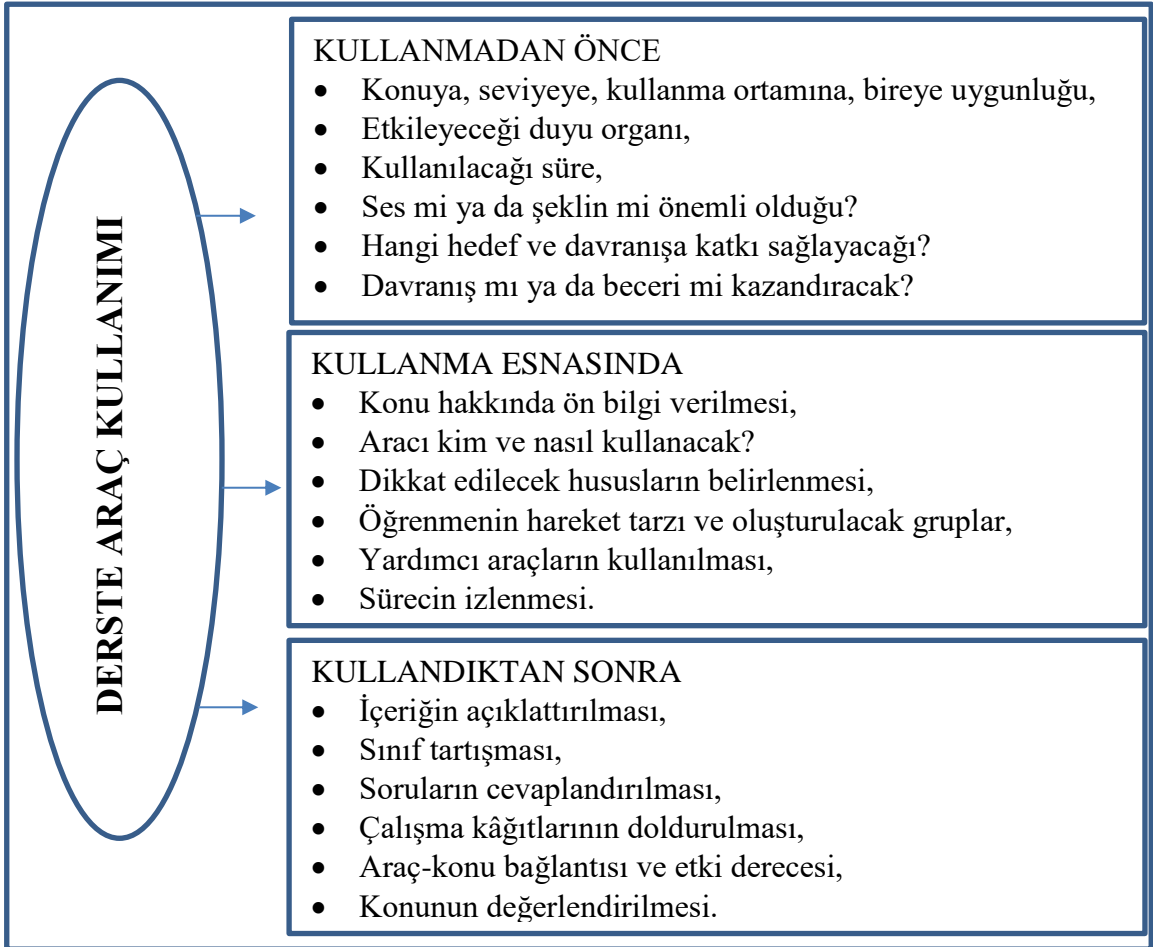
### **2.1.12. Materyal Kullanımında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar**

Öğrenme-öğretme sürecinde ders materyali kullanılacağında öğretim süreci öncesinde, sonrasında ve öğretim esnasında dikkat edilmesi gereken bazı noktalar vardır. Bu hususlara dikkat edildiğinde öğretim aracının ders içerisinde doğru, etkili ve verimli kullanılması sağlanabilir.

Öğretim materyali kullanmada öğretmenin dikkat etmesi gereken noktalardan bazıları şunlardır (Gözütok 2004:158):

- Öğretmen kullanacağı öğretim materyalinin özelliklerini ve kullanımını ders öncesinde çok iyi bir şekilde incelemeli,
- Öğretim materyali öğrenme hedeflerine ulaşma konusunda katkı sağlayıcı özelliğe sahip olmalı, sadece materyal kullanmış olmak için herhangi bir materyal kullanılmamalı,
- Kullanılacak olan öğretim materyali öğrencinin yetenek ve öğrenme düzeyine uygun özelliklere sahip olmalıdır.

Eğitim materyali kullanımında süreç öncesi, süreç esnası ve sonrasında dikkat edilmesi gerekenler ve uygulanması gereken hususlar Şimşek (2007:75) tarafından tablo 1’de belirtilmiştir.



Tablo 1: Eğitim Aracı Kullanma Basamakları ve Uygulanması Gereken Hususlar

Tüm bunlara ek olarak bu üç süreçte öğretim materyali kullanılırken dikkat edilmesi gereken durumlara şunların da eklenebileceği düşünülebilir:

Öğretim materyali kullanma süreci öncesinde;

- Öğretim materyalinin kullanımı esnasında gerekli olacak öğeler saptanmalı ve kontrol edilmeli (elektrik, bilgisayar, hoparlör vs.),
- Öğretim materyalinin kullanılacağı ortam planlanmalı ve hazırlanmalı(ortamın aydınlık veya karanlık olması, açık veya kapalı ortam olması, sınıf, atölye, laboratuvar olması vs.),
- Öğretim materyalinin dersin hangi aşamasında kullanılacağı planlanmalı,
- Öğretim materyalinin kim tarafından kullanılacağı saptanmalı (Öğrenci, öğretmen vs. ),



- Öğrencilerin öğretim materyalinden en iyi şekilde yararlanabilmeleri için ders ortamındaki oturma düzeni belirlenmeli ve hazırlanmalı,
- Öğretim materyali kullanımı esnasında oluşabilecek olumsuz durumları engellemek için gerekli güvenlik önlemleri alınmalıdır.

Öğretim materyali kullanım sürecinde;

- Materyalin kullanım süresinin takibi iyi yapılmalı,
- Materyalin amacı, kullanılışı gibi bilgiler öğrencilere iyi aktarılmalı,
- Sınıf ortamındaki her öğrencinin öğretim materyalinden yararlanabilmesi sağlanmalı,
- Kullanım esnasında öğretim materyalinin yıpranmamasına dikkat ederek bir sonraki kullanım için kolaylık sağlanmalıdır.

Öğretim materyali kullanım süreci sonrasında;

- Öğretim materyalinde bozulan veya hasarlanan bir yer varsa tadilatı yapılmalı,
- Öğretim materyali temizlenip düzenlenerek, bir sonraki kullanıma hazır hale getirilip uygun bir yere kaldırılmalı,
- Öğretim materyalinin etkili olup olmadığının saptanabilmesi için öğrencilere bir ölçme-değerlendirme işlemi uygulanmalı,
- Öğretim materyali kullanımı esnasında saptanan eksik veya yanlışlar bekletilmeden düzeltilmeli,
- Öğretim materyalini bir sonraki kullanımlarda daha verimli ve etkili kullanabilmek için gerekli geliştirme çalışmaları yapılmalıdır.

### 2.1.13. Materyal Seçimi

Tek bir aracın tüm amaçlara hizmet edebilmesi mümkün değildir. Eğitimde belirli bir “en iyi öğretim yöntemi” olmadığı gibi, her zaman her şartta, her amaca hizmet edebilecek “en iyi öğretim aracı” da yoktur. Bu nedenle öğretmenler öğretim araçları ve materyaller içerisinde derse en iyi hizmet edebileceğini düşündüğü “en uygun” öğretim materyalini seçebilmelidir (Gözütok 2004: 159).

Her öğretim materyali tüm koşulları karşılayabilecek özelliğe sahip olmadığı için mevcut malzeme, ortam ve araç-gereçler dikkate alınarak mümkün olabilecek en çok koşulu karşılayabilen materyalin en etkili materyal olabilme olasılığı yüksektir (Yıldız 2002: 28).

Öğretmenler sınıf ortamında birbirinden çok farklı bireysel özelliklere sahip olan öğrencilerle çalışmak zorunda oldukları için hazırlayacağı ve kullanacağı materyalleri çok dikkatli seçebilmeli ve öğrenme ortamını buna uygun bir şekilde hazırlayabilmelidir (Şimşek 2007: 129).

Öğretim materyali seçimindeki ölçütlerin belirlenmesinde ve öğreticilerin materyal seçiminde yardımcı olması açısından şu sorular kullanılabilir (Ergin 1995):

Öğretim materyali;

- Kazandırılması istenen davranışı oluşturabilecek özelliğe sahip midir?
- Kendi içerisinde uyumlu bir sıralama izlemekte midir?
- Eğitimin amacına uygun bilimsel verilerle destekleniyor mu?
- Kullanım kılavuzu ya da kullanımını kolaylaştıracak bir rehberine sahip midir?
- İncelenen konuya anlamlı bir destek sağlayabilecek özelliğe sahip midir?
- Öğrencileri iyi düşünmeye ve eleştiri yapabilmeye yöneltebilmekte midir?
- İnsan ilişkilerini geliştirme konusunda katkıda bulunabilir mi?
- Fiziksel özellikleri yeterli midir?
- Taşınabilirlik açısından uygun mudur?
- Bir başkasına ihtiyaç duyulmadan kullanılabilir mi?
- Harcanacak para, zaman ve çabaya değer mi? (s. 132)

Ayrıca öğretim materyali seçilirken öğrenenlerin özellikleri, bireysel farklılıkları, öğrenme ortamı, ders ve konunun içeriği, kazandırılması istenen bilgi veya davranışlar, derste kullanılacak yöntem veya stratejiler gibi konularda dikkate alınmalıdır. Seçilen materyalin tüm bu konulara da uygunluk göstermesi gerektiği düşünülmektedir.

#### 2.1.14. Öğretim Materyali Kullanımında Sınırlılıklar

Öğretim araç-gereç ve materyallerini kullanmanın oldukça fazla faydası ve kolaylığı vardır. Ancak bazı durumlarda öğretim materyali kullanımında da bir takım sınırlılıklar görülebilmektedir.

Kimi durumlarda materyal kullanımı konunun, dersin amacının, öğrenme hedeflerinin önüne geçebilmektedir. Ancak unutulmamalıdır ki “araç değil eğitim esastır. Araç, eğitimi destekleyen bir öğedir” (Şimşek 2007: 72). Bu durum göz önüne alınarak tüm öğrenme- öğretme sürecini materyale bağımlı bir şekilde sürdürmenin veya elimizde bir materyal olduğu için onu kullanmış olmak için bu sürece dâhil etmenin faydadan ziyade öğrenme-öğretme açısından olumsuz sonuçlara neden olabileceği düşünülmektedir.

Öğretim teknolojileri ve materyal kullanımının olumsuz görülen bazı özellikleri Günay ve Özdemir(2012) tarafından şöyle belirtilmiştir:

- Teknoloji ve materyal her şey değildir, insanın özündeki değerleri ve insan davranışlarını geliştirebildikleri sürece değerli görülürler.
- Teknoloji ürünlerini kullanırken gösteriş, zaman kaybı, ilgisizlik gibi durumlara neden olacak ölçüsüzlüklerden kaçınmak gerekir.
- Müzik derslerinde kullanılan basit ritim çalgılarının kullanım süreleri ve aşamaları sınırlı olmalı, bunların sadece başlangıç araçları olabileceği unutulmamalıdır.
- Bilgi ve beceriler insan gelişiminde rol sahibidir ve materyaller de amaçlara ulaşmada hizmet eden araçlardır.
- Ekonomik olmayan ve kullanımı kısıtlı olduğu halde maddi külfeti fazla olan materyaller tercih edilmemelidir (s. 32).

Öğretim materyallerinin kullanımında yaşanabilecek diğer sınırlılıklardan bazılarının şunlar olduğu düşünülebilir;

- Materyallerin saklanması, taşınması veya korunmasında zorluklar yaşanabilir.
- Ulaşım ve erişimin zor olduğu yerlerde öğretim materyallerini elde etme konusunda zorluklar yaşanabilir.
- Materyallerin kullanım aşamasında beklenmeyen aksilikler yaşanabilir. Örneğin; elektrik ile çalışan bir materyalin kullanımı esnasında elektrik kesintisi yaşanması durumunda materyalin bir işlevi kalmayacaktır.
- Her materyal her ortamda kullanılamayabilir. Örneğin; geniş alanda eğitimsel etkinlik yapılması amacıyla tasarlanan bir materyalin küçük bir sınıfta uygulanması konusunda zorluklar yaşanabilecektir.
- Kalabalık sınıflarda öğretim materyali ile uygulamalar yapıldığında her öğrenciye sıra gelmeyebilir.
- Öğrenciler materyalin işlevinden çok görselliğine, rengine, resimlerine veya eğitimsel oyunlarda kullanılan materyallerde oyunlara daha çok odaklanabilir.
- Materyaller her öğrencinin dikkatini çekmeyebilir.
- Başkaları tarafından yapılan öğretim materyallerinin kullanımında zorluklar yaşanabilir. Bu zorlukları önleyebilmek için kullanma kılavuzları veya rehberler hazırlanabilir.

Sınırlılıkları en alt seviyeye çekebilmek için materyal hazırlama, tasarlama, seçme gibi süreçleri çok iyi bilmek ve bu bilgiler doğrultusunda uygulamalar yapmak gerekmektedir.

### **2.1.15. Öğretim Materyali Kullanımında Ortam**

Öğretim materyallerinin kullanımında dikkat edilmesi gereken konulardan biri de materyalin kullanılacağı ortamın fiziksel özelliklerinin düzenlenmesidir. Her öğretim materyali aynı özelliklere sahip değildir ve her birinin kullanımı için gereken bazı ortam özellikleri vardır. Öğreticinin bu özellikleri öğretim materyali kullanılacak dersten önce hazırlık sürecinde tespit etmesi ve ortamı bu özelliklere göre düzenlemesinin öğretim materyalinin kullanım amacına uygun kullanılabilmesi konusunda etkili olacağı düşünülmektedir.

Kimi öğretim materyalleri bireysel kullanılırken kimi materyaller ise küçük gruplar veya bütün sınıf ile kullanılabilir veya izlenebilecek özelliğe sahiptir. Ders öğretmeni bu konuyu göz önünde bulundurarak öğrencilerin tamamının materyalden faydalanmasını sağlamak amacıyla oturma düzenini planlamalıdır (Gözütok 2004: 158).

Öğretim materyalinin kullanılış özellikleri dikkate alınarak ortam düzenlenmelidir. Örneğin; öğretim materyali bir eğitimsel oyun oynatmaya yönelikse oyun alanının boyutu gerekli şekilde hazırlanmalı, oyun için gerekli başka malzeme veya araç-gereç var ise önceden hazırlanmalıdır. Başka bir örnek verirsek eğer öğretim materyali bir e-doküman şeklindeyse veya internete ihtiyaç duyularak kullanılacak bir materyal ise o zaman da öğretim ortamında internet ağının var olduğundan emin olunması gerekir.

Öğretim materyallerinin kullanıldıktan sonra saklanabileceği bir ortam oluşturulmalı. Gerek sınıf içinde gerekse sınıf dışında bulunan korunaklı bir yerde materyallerin korunması ve saklanması daha sonra tekrar kullanılabilmesine olanak sağlayabilir. Bu nedenle materyallerin saklanabilmesi için uygun yerler belirlenip, materyaller kullanıldıktan sonra bu bölümlere kaldırılmalıdır.

Genel ortam düzenlemelerinin dışında her materyalin kendine göre farklı özellikleri ve farklı ortam gereksinimleri mevcuttur. Örneğin slayt sunumu yapılacaksa ortamın karanlık olması gerekebilir. Bu nedenle materyaller kullanılmadan önce incelenmeli ve o düzenlemeler ve hazırlıklar öğrenme-öğretme sürecinden önce yapılmalıdır. Böylece hem uygulama esnasında yaşanabilecek aksilikler giderilebilir hem de materyal tam anlamıyla kullanılabilmesi için amacına daha iyi hizmet edip öğrenme-öğretme konusunda daha faydalı olabilir.

#### **2.1.16. Öğretim Materyali Kullanımında Planlama**

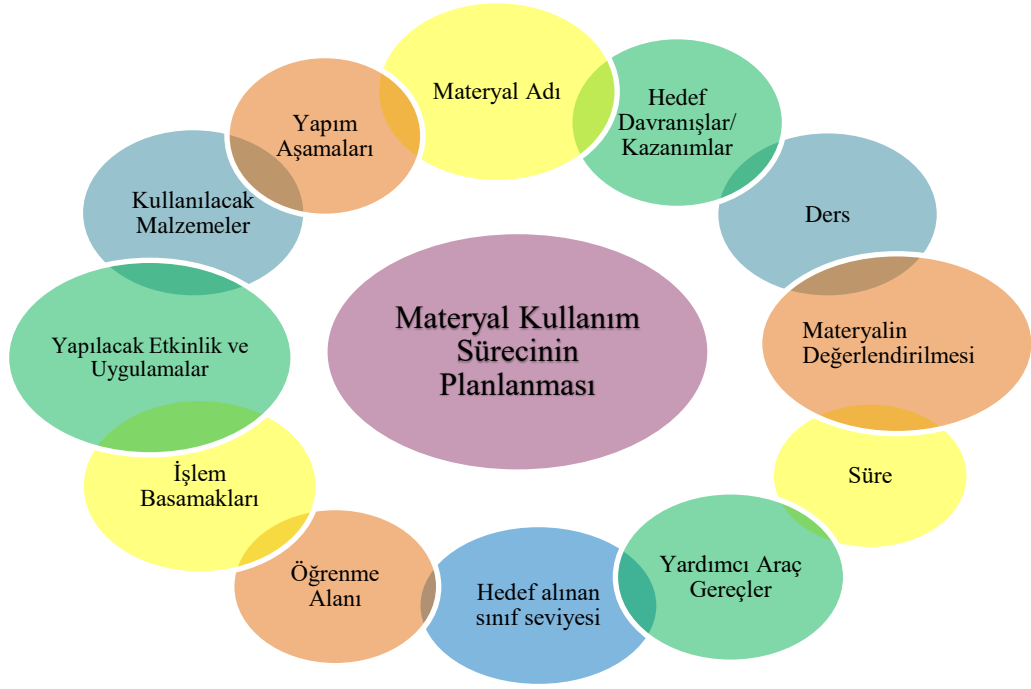
Eğitim ile hedeflenen davranışlara ulaşabilmek, eğitim sürecini verimli değerlendirebilmek, çalışmaların disiplinli ve düzenli bir şekilde yapılabilmesi için iyi bir planlamaya ihtiyaç vardır (Şimşek 2007: 145).

Bilgilerin niçin, neden, nasıl, kime, kiminle, nerede, hangi koşullarda verileceği; bunları nasıl ve hangi araç gereç materyallerle takviye edileceği, önce öğretmenin kafasında şekillenmeli, sonra da kâğıt üzerinde bu şekiller yer almalıdır. Yazılı olanlar düzgün ve planlı gelişmeyi, kafa içinde tutulanlar düzensizliği, ortaya koyar. Öğrenme ve öğretimde planlı ve programlı işlemler başarı getirir (Baytekin 2011: 103).

Öğretmenin dersinde kullanacağı öğretim aracı ve kaynaklarını ders öncesinde inceleme, materyalleri tanıyabilme, seçebilme, ders esnasında kullanabilme ve ders bitiminde de kullanılan materyalin etkililiğini değerlendirebilme sorumluluğu vardır (Gözütok 2004: 145-159-160). Bu sorumluluk doğrultusunda okullarda her sene yıllık planlar hazırlanır. Yıllık plan; sene başında tüm öğretmenlerin hazırlamaları gereken, bulunulan yılın takvimine göre haftalık olarak hazırlanan, o hafta yapılacak olan tüm ders etkinliklerini içeren ve her yıl gelişmelere ve değişmelere göre yeniden düzenlenen planlardır (Günay ve Özdemir 2012: 38).

Ders araç gereç ve materyalleri; MEB'in ders anlatımı ile ilgili yönergesine dayanılarak ve Tebliğler dergisindeki ders anlatım özelliklerine uygun şekilde öğretmen tarafından saptanır, hazırlanır ve sunulur. Ayrıca kullanılan ders araç gereç ve materyalleri günün koşulları, öğrenen özellikleri gibi durumlara göre yenilenmelidir. Böylece eğitim ve toplumda ileriki yıllara yönelik gelişme ve değişmelere yol açılmış olur (Baytekin 2011: 103-108).

Eğitim sürecinde öğrenme öğretme sürecinin planlandığı gibi materyallerinde kendileri için özel olarak hazırlanmış planlarının olması gerektiği düşünülmektedir. Bu planların içeriğinde materyalin adı, amacı, hitap ettiği yaş veya öğrenim grubu, kullanım süresi, öğrenme alanı, kazanımlar, gerekli yardımcı araç gereçler ve uygulanış süreci yer alabilir. Ayrıca materyali yapmak isteyenler için de materyalin yapımı için gerekli olan bilgilere yer verilmesinin faydalı olabileceği düşünülmektedir. Bu bilgiler de materyal yapımı için gerekli olan malzemeler, yapılış aşamaları gibi başlıklar kapsamında verilebilir. Öğretim materyali planı hazırlanırken şekil 2'de verilen başlıkların plan içeriğinde yer alması gerektiği düşünülmektedir.



Şekil 2: Öğretim Materyali Planında Bulunması Gereken Bilgiler

Öğretmenler ders içerisinde kullanacakları tüm materyalleri kendileri tasarlayamazlar veya üretemezler. Başkalarının tasarladığı materyalleri ya da hazır olarak satılan materyalleri de kullanırlar. Fakat her materyal ilk görüşte özellikleri anlaşılabilir nitelikte olmayabilir veya aynı öğretim materyalini farklı bireyler farklı şekillerde yorumlayabilirler. Bu tür karışıklıklara mahal vermemek ve öğretim materyallerini amacına uygun ve doğru kullanabilmek için her materyal için kendine özgü hazırlanmış olan kılavuzlar veya rehberler hazırlanmasının gerekli olduğu düşünülmektedir. Bu kılavuzlar içerisinde materyalin hazırlanış aşaması, kullanımı, amacı, varsa etkinlik veya uygulama süreçleri gibi bilgiler yer almalıdır.

### 2.1.17. Materyal Kullanma Rehberi veya Kılavuzu Nasıl Hazırlanabilir?

Materyal kullanım kılavuzu veya rehberi hazırlanırken dikkat edilmesi gerekenler şu şekilde belirtilebilir;

- Açık ve anlaşılır olmalı
- Anlamlı ve açıklayıcı bir sıralama izlemeli,

- Kılavuza bakan kişinin işlem basamaklarını izleyerek doğru bir şekilde uygulama yapabilmesini sağlayabilecek nitelikte olmalı
- Gereğinden fazla veya eksik bilgi içermemeli
- Gerekli uyarı veya notlar varsa plan veya kılavuza dikkat çekici görseller yardımıyla eklenmeli
- Gerekiyorsa öğretim materyali veya materyal destekli etkinlikler ile ilgili görsellere yer verilebilir
- Öğretim materyali kullanımından önce yapılması gereken ön hazırlıklar varsa belirtilebilir
- Kullanım kolaylığı açısından içindekiler kısmı hazırlanabilir.
- Öğretim materyalinin hitap ettiği yaş grubu, sınıf seviyesi, öğrenme alanı, kazandırılmak istenen beceriler, kazanımlar ve öğretim materyalinin kullanım amacı gibi özellikler öğretim materyaline ait kılavuzda belirtilmeli
- Öğretim materyalinin kullanımı aşamasında gereken süre ile ilgili bilgiler kılavuzda yer almalı.

### **2.1.18. Öğretim Materyallerinin Sınıflandırılması**

Öğretim materyallerinin sınıflandırılması konusunda ilgili literatür tarandığında karşımıza farklı bakış açıları ile hazırlanmış materyal sınıflandırmaları çıkmaktadır. Eğitimcilerin kimi materyalleri görsel, işitsel, simgesel vs. şeklinde sınıflandırırken kimi, hazır alınan, sipariş verilen, öğretmen tarafından üretilen şeklinde sınıflandırmıştır. Örneğin; Günay ve Özdemir(2012: 111), öğretim materyallerini şu şekilde sınıflandırmıştır;

- Üreterek sağladığımız öğretim materyalleri,
- Sipariş vererek ustalara yaptırdığımız öğretim materyalleri,
- Mağazalardan hazır olarak satın aldığımız öğretim materyalleri,
- Ödünç aldığımız(çevremizden ve meslektaşlarımızdan) öğretim materyalleri
- Kendi arşivimizdeki kullanmaya ve ödünç vermeye hazır öğretim materyalleri.

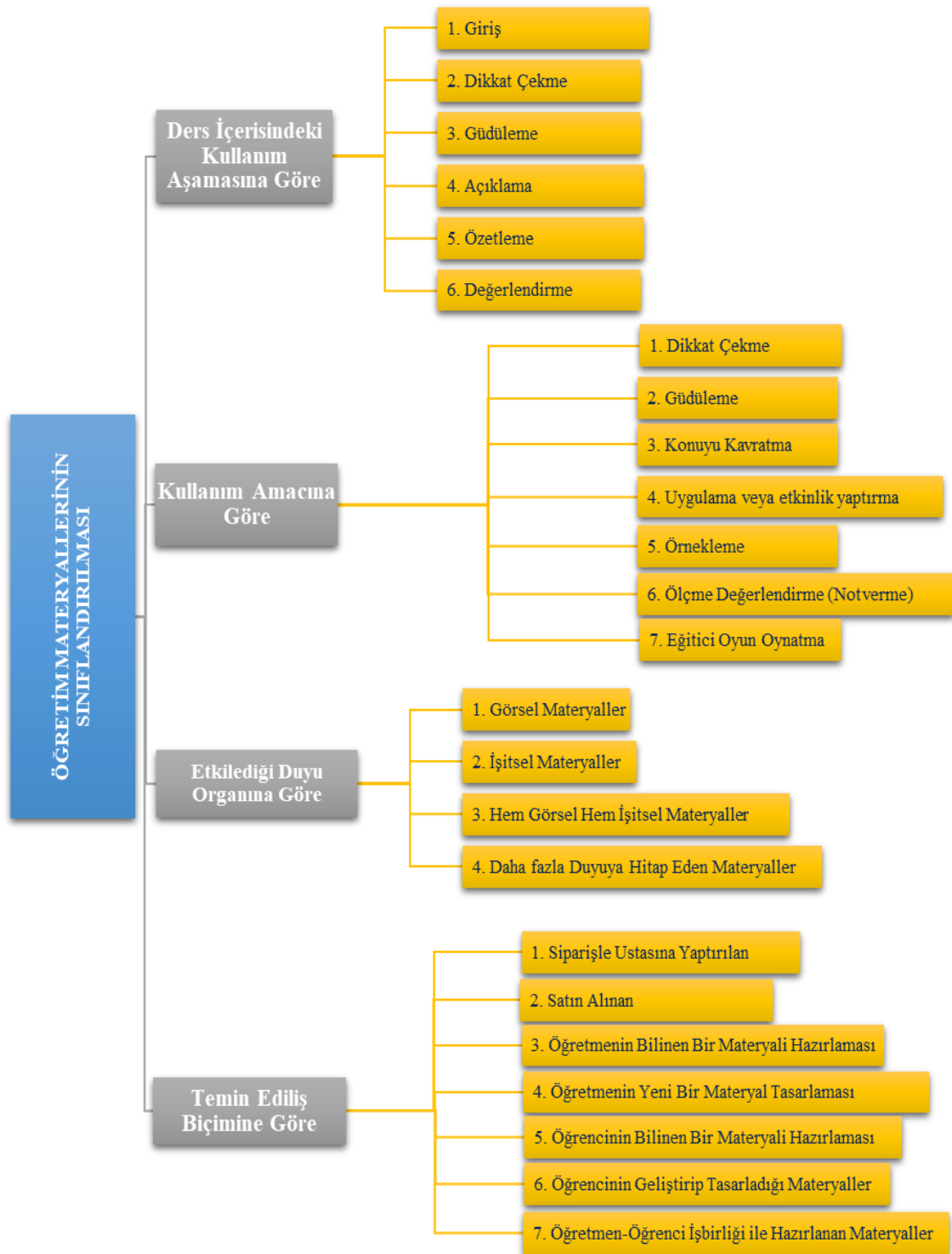


Baytekin(2011: 92-99) ise öğrenme ve öğretime yönelik araç gereçleri şu şekilde sınıflandırmıştır;

- Simgesel dokümanlar,
- Resimli dokümanlar,
- Sesli dokümanlar,
- Sesli resimli dokümanlar,
- Anlatım araç gereçleri,
- Öğrenme öğretmede çalışma araçları.

Bu ve bunlar gibi sınıflamalardan yola çıkılarak öğretim materyallerinin Tablo 2'deki gibi sınıflandırılabilceği düşünölmektedir.

Tablo 2: Öğretim Materyallerinin Sınıflandırılması



Öğretim materyalleri ders içerisindeki kullanım aşamalarına göre şu şekilde sınıflandırılabilir:

- Dersin giriş bölümünde kullanılan materyaller,
- Dersin dikkat çekme bölümünde kullanılan materyaller,
- Dersin güdüleme bölümünde kullanılan materyaller,
- Dersin açıklama bölümünde kullanılan materyaller,
- Dersin özetleme bölümünde kullanılan materyaller.

Dersin giriş aşamasında kullanılan materyaller daha çok dersin konusu ile ilgili dikkat çekici bir şekilde hazırlanmış olan ve merak uyandıran görseller, resimler, videolar vb. materyaller olabilir. Bu materyaller sayesinde çok büyük çabalar harcanmadan dersin o günkü konusuna etkileyici bir giriş yapılabileceği düşünülmektedir.

Dikkat çekme bölümünde materyallerin kullanımının büyük faydasının olacağı düşünülmektedir. Öğrencilerin dikkatini çekebilmek için olağan durumdan farklı ve diğer uyarıcılardan daha etkileyici bir uyarıcı sunmak gerekir. Öğrencilerin dikkati o an beklemedikleri bir materyalle derse kolaylıkla yönlendirilebilir. Örneğin; müzik dersinde öğretmenin sınıfa kılıfı içinde bir çalgıyla girmesi öğrencileri öncelikle görsel olarak etkileyebilir. Çalgıyı merak ettiklerinde ve kılıftan çıktığında gördükleri zamanda dikkatlerinin öğretmende olacağı ve böylece öğrencilerin dikkatinin derse çekilebileceği düşünülmektedir. Bunun gibi dersin güdüleme bölümünde öğretim materyalleri kullanılarak öğrencilerin içten güdülenme yaşayarak bilgileri istekli bir şekilde öğrenerek edinmeleri sağlanabilir.

Dersin açıklama ve özetleme bölümlerinde genelde anlatım yöntemi kullanılmaktadır. Bunun yerine iyi hazırlanmış veya seçilmiş öğretim materyalleri kullanılarak öğrencilere eğitimsel etkinlikler, uygulamalar veya eğitsel oyunlar oynatarak açıklamaları öğrencilerin kendilerinin keşfetmesi sağlanabilir veya özeti öğrencilerin yapması sağlanabilir. Böylece öğrenme sürecinde bizzat bulunan öğrencilerin daha verimli ve kalıcı kazanımlar elde edebilecekleri düşünülmektedir.

Öğretim materyalleri ders içerisindeki kullanım amaçlarına göre şu şekilde sınıflandırılabilir:

- Dikkat çekme amaçlı kullanılan materyaller,
- Güdüleme amaçlı kullanılan materyaller,
- Konuyu kavratma veya açıklama yapma amaçlı kullanılan materyaller,
- Uygulama veya etkinlik yaptırma amaçlı kullanılan materyaller,
- Örnekleme amaçlı kullanılan materyaller,
- Ölçme Değerlendirme (Not verme) amaçlı kullanılan materyaller,
- Eğitici oyun oynatma veya eğitimsel etkinlik yaptırma amaçlı kullanılan materyaller.

Öğretim materyalleri etkilediği duyu organlarına göre şu şekilde sınıflandırılabilir:

- Görsel materyaller,
- İşitsel materyaller,
- Hem görsel hem işitsel materyaller,
- Daha fazla duyuya hitap eden materyaller.

Görsel unsurlar anlatıma eklendiğinde bilgilerin akılda kalıcılığı %14'ten %38'e yükselmektedir yani görsel materyaller kullanılarak yapılan ders anlatımı sadece kelimelerin kullanıldığı bir ders anlatımına göre 3 kat daha etkili sonuç vermektedir. Hem görsel hem işitsel öğeler birlikte kullanıldığında ise daha fazla öğrenci daha etkili öğrenmeler gerçekleştirebilecektir (Yıldız 2002: 7).

Görme ve işitme duyuları öğrenme ve öğretmede en çok kullanılan duyular olduğu için görsel-işitsel öğretim materyalleri oldukça sık kullanılmaktadır. Bu araçların kullanım amaçları şu şekilde belirtilmektedir (Şimşek 2007:70 ; akt. Briand Daunt 1997):

- Konuları basitleştirerek anlama ve hatırlamayı kolaylaştırma,
- Temel ve anlamlı yerleri belirtme,
- İlgi çekme ve öğrenme isteğini arttırma.

Öğretim materyalleri temin ediliş biçimlerine göre şu şekilde sınıflandırılabilir:

- Siparişe ustasına yaptırılan öğretim materyalleri,
- Satın alınan öğretim materyalleri,
- Öğretmenin bilinen bir materyali hazırlaması ile elde edilen öğretim materyalleri,
- Öğretmenin yeni bir materyal tasarlaması ile elde edilen öğretim materyalleri,
- Öğrencinin bilinen bir materyali hazırlaması ile elde edilen öğretim materyalleri,
- Öğrencinin geliştirip tasarladığı öğretim materyalleri,
- Öğretmen-öğrenci işbirliği ile hazırlanan öğretim materyalleri.

Öğretim materyalleri rastgele üretilmemeli ve kullanılmamalıdır. Çünkü materyaller zaman, emek, maddi olanaklar, bilgi ve beceriler dâhilinde, belli bir süre kullanmak için bilinçli bir şekilde hazırlanan ve kullanılan nesnelere ve tüm bu zaman ve emeği israf etmemek adına materyalleri üretirken veya hazırlarken dikkatli ve sistematik bir şekilde çalışılmalıdır (Günay ve Özdemir 2012:111).

Öğretmen tarafından yapılan öğretim materyallerinin dersin verimi ve öğretim hedeflerine ulaşılabilmesi açısından daha faydalı olacağı düşünülebilir. Çünkü öğrencilerini iyi tanıyan ve öğrencilerin bireysel özelliklerine hâkim olan, ayrıca okulun veya sınıfın olanakları hakkında da bilgi sahibi olan öğretmenin materyallerini bu bilgiler doğrultusunda hazırlamasının öğrenciler ve öğretimi yapılan ders üzerinde olumlu etkilerinin olabileceği düşünülmektedir. Ayrıca öğretim materyallerini hazırlama sürecine öğrencilerin de dâhil edilebilmesi mümkündür.

Öğrencilerin kendi aktif yaşantıları sonucunda en iyi öğrenmeleri edindikleri için öğretim materyallerinin hazırlanmasında veya materyal yapımına katkıda bulunulmasında öğrencilerin yer almasının öğrenme üzerinde olumlu etkileri olacaktır (Baytekin 2011: 154). Bu süreçte öğrenciler; planlama, bilgilenme, materyali tasarlama, resmini yapma, gerekiyorsa onarma ve uygulama, materyali geliştirme gibi aşamalarda görev alabilirler (Günay ve Özdemir 2012: 119).

Kişiler bizzat hazırladıkları materyalden %75 oranında doğrudan öğrenme elde edebilmekte iken hazırlayarak uygulamalı olarak sundukları çalışmalardan %90-%98 arası bir öğrenme kazanabilmektedirler (Baytekin 2011: 152).

### **2.1.19. Eğitim Öğretimde Öğretmenin Rolü, Önemi ve Görevleri**

Öğretmenler her toplumda önemli bir yere sahiptir. İnsanın daha küçük yaşlarda, çok az bilgi ve tecrübe sahibi olduğu dönemlerde hayatına girip, ona bilgi aktaran, düşünmeyi ve öğrenmeyi öğreten, hayatını şekillendirmesini ve meslek sahibi olmasını sağlayan ve daha bunun gibi birçok görevi üstlenen kişilerdir öğretmenler. Bu nedenle de herkesin hayatında öğretmeni veya öğretmenleri önemli bir yer kaplamaktadır. İnsan hayatı için bu kadar önemli yer tutan öğretmenlerin mesleklerini en iyi şekilde yapabilmeleri için bir takım özelliklere sahip olmaları gerekmektedir.

Baytekin (2011:151), öğrenme işinin insan mühendisliği olduğunu, profesyonel ve sanatsal bir amatör ruh istediğini ifade etmiştir. Yanpar (1999: 140-145) ise, öğretmenin sahip olması gereken özellikleri şu şekilde belirtmiştir;

- Eleştirel ve yaratıcı düşünme becerisine sahip olmalı,
- İletişim becerileri gelişmiş olmalı,
- Araştırmacı ve kendini sürekli yenileyen bir zihniyete sahip olmalı,
- Öğrencilerin gelişim ve kişisel özelliklerini bilmeli,
- Değerlere sahip çıkmalı ve iyi bir rol model olmalı,
- Zamanı etkin ve verimli kullanabilmeli,
- Öğrenmeyi zenginleştirici materyal hazırlayabilmeli ve hazırlatabilmeli,
- Bilimsel düşünebilmeli,
- Eğitim teknolojilerini verimli kullanabilmeli,
- Ürün ve sürece yönelik değerlendirmeler yapabilmeli,
- Doğru kararlar verebilmeli.

Derslerin sevilmesinde öğretmenin rolü büyüktür. Sokrates bir öğrencisinden bahsederken “Ben ona ne öğretebilirim? O beni sevmiyor.” demiştir.... Müzik derslerinin veya müziğin sevilmesinde de öğretmenin büyük etkisi vardır. Öncelikle öğretmen müziği ve müzik öğretmenliğini sevmelidir ki öğrencisi de öğretmenini dolayısıyla da müziği sevebilsin (Ahmet Say 2005: 40-41).

Ersanlı ve Uzman (2006: 98), Şimşek (2007: 13), Baytekin (2011: 102), Günay ve Özdemir (2012: 119) ve Yanpar Yelken'in (2014: 73) görüşleri dikkate alınarak öğretmenlerin sahip olması gereken özellikler şu şekilde belirtilebilir:

- Yaptığı işten haz duymalı,
- Dersinin özel amaçlarında belirtilen bilişsel, duyuşsal ve devinişsel hedeflere götüren davranışlara yönelik ders plan ve programlarına uygun ve tüm sınıfa hitap edebilen ders araç gereçleri ve öğretim materyallerini seçebilmeli,
- Öğrencilerin dikkatini öğreteceği konuya çekebilecek malzemeleri ve uygun ortamı sağlayabilmeli,
- Öğrencilerin karşılaştıkları problemleri çözebilmelerine yardımcı olabilmeli,
- Öğrencilerin öğrenme-öğretme etkinliklerinde öğreten olarak değil birlikte çalışan olarak kolay öğrenebilmelerine katkı sağlayabilmeli,
- Öğrencilerinin bireysel farklılıklarının farkında olarak alternatif seçenekler sunabilmeli,
- Öğrencilerine deneme, uygulama ve keşfetme fırsatı sunabilmeli,
- Değerlendirmeyi öğrencileri ile birlikte yapabilmeli,
- Öğrenme sürecini karşılıklı fikir alışverişi ve tartışma ortamında sürdürebilmeli,
- Sınıf içerisindeki iletişimin çok yönlü (öğretmen ve öğrencilerden oluşan gruptaki kişilerin her birinden diğerine) olmasını ve sınıf ortamının demokratik öğrenme ortamı olmasını sağlayabilmeli,
- Öğrencilerin kendi potansiyellerini fark edebilmesi ve kullanabilmesi konusunda destek olabilmeli,
- Sınıf ile birlikte kendisi de öğrenen bir öğretici olabilmeli,
- Öğrencilerini değerlendirirken kalıplaşmış kıstasları değil öğrencilerin kendi potansiyellerini ölçüt olarak alabilmeli,
- Bilişsel gelişim süreci hakkında bilgi sahibi olmalı ve planlarını bu doğrultuda hazırlayabilmeli,

- Öğrencilerinin bireysel özelliklerini ve öğrenim hızlarını göz önüne alarak eğitim vermeli,

### 2.1.20. Öğretmenlerin Materyal Kullanma ve Geliştirme Yeterlilikleri

1997 yılının Temmuz ayında Ankara’da çeşitli Müzik Eğitimi Bölümlerinden gelen üyelerden oluşan bir program geliştirme komisyonu tarafından hizmet öncesi öğretmen yetiştirmeye yani üniversitelerde müzik öğretmeni yetiştiren bölümlere yönelik bir ders programı geliştirilmiştir. Bu program gerekli çalışmalar ve gözden geçirmeler yapıldıktan sonra 1998-1999 öğretim yılından başlanarak uygulanmaya başlanmıştır. Bahsi geçen ders programı dâhilinde ‘Müzik Eğitimi Teknolojisi ve Materyal Geliştirme’(Sınıf III, güz dönemi, iki saat kuramsal ve iki saat uygulamalı) dersi de bulunmaktaydı. (Günay ve Özdemir 2012: 35-36) Günümüzde de halen bu ders müzik öğretmeni yetiştiren Eğitim Fakülteleri’nin ders programlarında yer almakta ve büyük önem verilerek işlenmektedir. Bu eğitim kapsamında müzik öğretmeni adaylarına öğrenme-öğretme sürecinde ders materyallerinin seçimi, hazırlanması ve kullanımını en verimli hale getirmeye yönelik bilgiler kazandırılmaya çalışılmaktadır.

Öğretim materyallerinin seçimi ve öğrenme öğretme sürecinde kullanımı, oldukça çok yönlü düşünülmesi, dikkat edilmesi ve önem verilmesi gereken bir konudur. Ders materyallerinin ders sürecinde en üst düzey verim sağlayabilmesi için, öğretmenlerin öğretim materyali kullanımı, yapımı veya seçimi konularında olabildiğince fazla bilgi, beceri, yetenek ve yeterliliğe sahip olması gerektiği düşünülmektedir.

Ünal ve Ada(2007), ilgili literatürde yer alan araştırmaları temel alarak etkili öğretmen becerilerinden materyal kullanımı ile ilgili olanlarını şu şekilde belirtmişlerdir:

Öğretmenler;

- Öğretim ortamını öğrencinin aktif katılımına olanak verecek şekilde çeşitlendirme yeteneğine sahip olmalı,



- Film, projektör gibi teknolojik araçları kullanabilme yeterliliği ve yeteneğine sahip olmalı,
- Kullanacağı öğretim materyalinin uygunluğunu değerlendirebilme yeterliliğine sahip olmalıdır (s. 181).

Öğretmenlerin derslerinde öğretim materyali kullanırken dikkat etmeleri gereken konulardan biri de hazırlanan materyallerin günün şartlarına uygun olmasıdır. “1900’lü yılların öncesindeki öğretim kurumlarında uygulanan yöntem ve araç-gereç 2000’li yıllarda ve ilerisindeki öğretimde aynı etkiyi yapmamaktadır” (Baytekin 2011: 150). Bu nedenle öğretmenlerin tasarladıkları, geliştirdikleri, hazırladıkları, seçtikleri veya öğrencilerine yaptırdıkları materyallerin güncel nitelikli olmasını da göz önünde bulundurmaları gerektiği düşünülmektedir. Materyalin güncelliğini değerlendirebilmenin yolu da başta eğitim olmak üzere birçok alandaki gelişmeyi takip etmek ve kendini geliştirmektir. Bu nedenle öğretmenlerin yeni ve güncel gelişmeleri takip etmesi gerektiği düşünülmektedir.

Yanpar(2014) ise öğretim materyali geliştirme konusundaki öğretmen niteliklerini şu şekilde belirtmiştir:

- Öğretmen araçları tanımalı ve nasıl kullanılacağını bilmelidir.
- Öğretmen öğretimi tasarlama bilgisine sahip olmalıdır.
- Öğretmen materyal tasarlama ilkelerini bilmeli ve kullanabilmelidir.
- Öğretmen öğrencilerin materyal oluşturmalarına da rehberlik edebilmelidir.
- Öğretmen öğrenme ilkelerini bilmelidir.
- Öğretmen gelişim psikolojisini iyi bilerek öğreneni tanımalıdır.
- Hedefler ve kazanımlar için uygun olan materyaller kullanılmalıdır.
- Öğretmen öğretim materyali hazırlama ilkelerini bilmeli ve ders materyali geliştirmede uygulamalıdır.
- Öğretmen öğrencilerin aile özelliklerini ve çevre koşullarını çok iyi incelemelidir.
- Öğretmen hoşgörülü olmalıdır.

- Öğretmen materyal hazırlama ve öğrenenlere hazırlatma becerilerine sahip olmalıdır.
- Öğretmen iletişim becerisine sahip olmalıdır (s. 73-76).

### 2.1.21. 5. Sınıf(10-11 Yaş Grubu) Çocuklarının Gelişim Özellikleri

Eğitim sürecinde bireylere sunulan eğitim ortamı, eğitim içerikleri, eğitim yöntemleri gibi değişkenlerin daha etkili bir şekilde düzenlenebilmesi için bireylerin bilişsel özelliklerinin bilinmesi önem taşımaktadır (Ersanlı ve Uzman 2006:73). Bilişsel gelişim ve bilişsel gelişim dönemleri konusunda çalışmalar yapan Jean Piaget bu konuda önemli kişilerden biridir.

Piaget; biyoloji, sosyoloji, felsefe, psikoloji gibi birçok alanda çalışmalar yapan İsviçre’li bir bilim insanıdır. Piaget, İnsan gelişimi ile zihin gelişiminin ilişkili olduğunu belirterek, değişik yaşlardaki düşünce yapılarında görülen farklılıkları sistematik olarak ifade etmeye yönelik çalışmalar yapmıştır. Geleneksel zekâ anlayışının karşısında durmuş ve zekâ testlerinden alınan puanların, zekâ ile ilgili verileri yansıtmadığını savunmuştur. Piaget zekâyı zihnin değişme ve kendini yenileme gücü olarak ifade etmiştir (Selçuk 2015: 83).

Piaget, bilişsel gelişim konusunda çalışırken veri toplama amacıyla; klinik gözlemden, bilimsel araştırmalardan ve günlük yaşamdaki gözlemlerinden yararlanmıştı. Kuramını geliştirmek için birçok çocuk ile çalışmalar yapmış, bunun yanında kendi çocuklarının bilişsel gelişim özelliklerini de gözlemleyerek veriler elde etmiştir. Çalışmaları esnasında çocuk zihninin yetişkinlerden çok farklı olduğunu gözlemlemiş ve çocukların kendilerine has zihinsel işleyişleri ve bakış açıları olduğunu ifade etmiştir (Erden ve Akman 2005: 62).

Jean Piaget, bilişsel gelişim kuramını oluştururken çocukları farklı yaş gruplarına ayırmış, onlara farklı problem durumları oluşturmuş ve bu problem durumlarına karşı nasıl yollar izlediklerini, ne tür davranışlarda bulduklarını gözlemlemeye çalışmıştır. Bu çalışmaları neticesinde aynı yaş grubunda bulunan

öğrencilerin problem durumları karşısında aynı yolu kullandıkları ve başarısız olma durumlarında da aynı nedenlerle başarısız olduklarını gözlemlemiştir (Işık Terzi 2013: 79).

Selçuk (2015: 90-100), Piaget'in kuramında belirttiği bilişsel gelişim dönemlerini şu şekilde sıralamıştır;

1. Duyu-hareket dönemi (0-2 yaş)
2. İşlem öncesi dönem (2-6 yaş)
3. Somut işlemler dönemi (7-11 yaş)
4. Soyut işlemler dönemi (12 yaş ve üzeri)

Bilişsel gelişim kuramı insanın bilişsel gelişim sürecini dört dönem olarak ele almıştır. Ancak bu dönemler arasındaki çizgiler keskin bir şekilde çizilmiş değildir. Bireyler bulunduğu dönemden bir önceki gelişim dönemine ait özellikleri de sergileyebilmektedir. Ayrıca dönemlerde belirtilen yaş grupları yaklaşık olarak sınıflandırılmış olup kesin bir yaş sınırlaması yapılmamakla birlikte belirtilen yaşlar ortalama değerlerdir (Ersanlı ve Uzman 2006: 78-79).

İlköğretimin ilk 5 veya 6 yılına denk gelen somut işlemler döneminde bulunan bir çocuk ile ilgili olarak; Erden ve Akman (2005:68), Yeşilyaprak (2006:94), Ersanlı ve Uzman (2006:94), Özdemir ve Yalın (2008: 159) ve Selçuk'un (2015: 98-99), belirttikleri bilgiler doğrultusunda şu özellikler sıralanabilir;

- Sıralama, sınıflandırma ve karşılaştırma işlemleri yapılabilir,
- Odaklaşma, tersine dönebilirlik ve korunum ile ilgili sınırlılıklar giderilir,
- Benmerkezciliğin yerini sosyal davranış almaya başlar,
- İşlem becerisi gelişmektedir ancak soyut kavram ve önermeler üzerine işlem yapılamamaktadır,
- Varsayımsal olaylara ilişkin düşünülemez, soyutlama yapılamaz
- Sembolik düşünme ve sayıları kullanma konusunda gelişim gösterilir.

Dönemin en belirgin özelliklerinden biri soyut işlem yapabilme becerisinin henüz gelişmemiş olmasıdır. Bu dönemdeki çocuklar somut olmayan nesne ve olaylar üzerine akıl yürütemezler ancak, mantıksal işlemlerini somut problemler üzerinde gerçekleştirebilirler. Bu duruma örnek olarak ilköğretime giden çocukların işlem yaparken parmak veya nesnelere sayarak uygulama yapması düşünülebilir. “Bu dönemdeki çocuklara konular anlatılırken somutlaştırılarak anlatılmalıdır” (Selçuk 2015: 99-100).

“Özellikle okul öncesi ve ilköğretim döneminde somut materyaller çok gereklidir” (Yanpar Yelken 2014: 47). Dönemin gelişim özellikleri doğrultusunda ders, konu, mekân, öğrenci özellikleri gibi değişkenler göz önüne alınarak hazırlanan veya seçilen öğretim materyallerinin kullanımı ile derslerin somutlaştırılabileceği, böylece öğrencilerin kazanımları daha verimli bir şekilde edinmeleri ve öğrenmelerinin daha kaliteli olacağı düşünülmektedir.

## 2.2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Kardeş (2018), “Müzik eğitiminde kullanılan şarkıların eşliklenmesine yönelik materyal geliştirme ve kullanılabilirliği” başlıklı doktora tezinde, altıncı sınıf müzik derslerinde kullanılan ders kitabında bulunan şarkılar ve belirli gün ve haftalarda kullanılan şarkıların belirlenerek bir dağarcık oluşturulması, bu şarkılara klavyeli çalgılar ile çalınabilecek eşlikler yazılması ve bu eşliklerin müzik öğretmenleri tarafından kullanılabilirliğinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaca yönelik olarak yapılan çalışmada şarkıların tespiti için tarama modeli kullanılırken, eşliklerin kullanılabilirliğinin belirlenmesi amacıyla basit deneysel model kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Denizli merkez ilçelerde altıncı sınıfların müzik derslerine giren müzik öğretmenleri ve öğrencileri oluşturmakta iken, araştırma süreci 2015-2016 eğitim-öğretim yılı bahar dönemi içerisindeydi. Verilerin analizi için frekans dağılımı ve yüzdeler gibi betimsel istatistiklerden yararlanılmıştır. Eşlik kullanımının öğrenci tutumları üzerindeki etkisini analiz edebilmek için ise Wilcoxon İşaretsiz Sıralar Testi uygulanmıştır. Çalışma sonucunda hazırlanan eşlik materyallerinin öğretmenler tarafından çalınabildiği, çalınan bu eşliklerin öğrencilerin derse ilgisini ve tutumlarını olumlu yönde etkilediği tespit edilmiştir.

İlim (2018), “Temel müzik eğitiminde ‘nota süreleri ve tartımlar’ konusunda kullanılabilir bir materyal uygulama önerisi” başlıklı yüksek lisans tezinde, temel nota öğretimi dâhilinde bulunan ‘nota süreleri ve tartımlar’ konusu işlenirken kullanılan yöntem ve araçlara alternatif olması düşünülerek araştırmacı tarafından bir materyal geliştirilmiş ve söz konusu materyalle işlenen ders ile bilinegelen yöntem ile işlenen ders arasında anlamlı bir fark olup olmadığının saptanması amaçlanmıştır. Hem mevcut yöntem ile hem de geliştirilmiş tartım materyalleri ile aynı sürede işlenen dersler sonucunda ölçme ve değerlendirmeler öntest ve sontest kullanılarak yapılmıştır. Test verileri SPSS paket programı ile analiz edilmiş, çalışma sonucunda ise söz konusu materyal ile ders işlenen grubun öğrenmeleri ile bilinegelen yöntemle eğitim almış öğrencilerin öğrenmeleri arasında geliştirilen materyal ile eğitim alan öğrencilerin lehine anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir.

Yılma Şakalar (2017), “Türkiye’de eğitilebilir zihinsel engelli çocukların özel eğitim müzik derslerinde kullanılabilir bir bilgisayar destekli müzik ders modülü tasarımı (İstanbul örneği)” başlıklı doktora tezinde, Türkiye’deki eğitilebilir zihinsel engelli çocukların özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerindeki müzik derslerini daha verimli hale getirebilecek bir bilgisayar destekli dijital öğretim materyali oluşturma ve böylece bu çocukların bire bir müzik eğitimine katkı sağlayabilme amaçlanmıştır. Bu doğrultuda dört farklı modülden oluşan ve sonunda testler yer alan bir dijital öğretim materyali oluşturulmuş, İstanbul’da özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde eğitim gören 7-11 yaş aralığındaki altı eğitilebilir zihinsel engelli çocuğun müzik derslerinde ayrı ayrı uygulanmıştır. Sonuçlar öğrencilerin öğretmenlerine uygulanan gözlem anketlerinin yorumlanması ile elde edilmiştir. Üç ay süren uygulama sonucunda yaş ve cinsiyet değişkenine göre materyal içinde yer alan ‘müzik aletleri modülü’ndeki testte diğer konulara oranla daha başarılı oldukları, ‘hız’ modülündeki testte ise en az başarı oranını sağladıkları belirlenmiştir. ‘Çevresel sesler ve ses’ modülündeki testte ise sabit başarı oranı elde edildiği görülmüştür.

Ördekçi (2016), “İlkokul 4. sınıf öğrencileri için hazırlanan müzik eğitiminde öğrenmeyi kolaylaştırıcı görsel materyallerin kullanımına ilişkin bir inceleme” başlıklı yüksek lisans tezinde, 4. sınıf müzik dersi öğretim programına yönelik olarak hazırlanan görsel materyallerin sınıf ve müzik öğretmenlerini görüşleri doğrultusunda

değerlendirilmesini amaçlamıştır. Bu doğrultuda örneklem grupta yer alan Afyonkarahisar’da görev yapan 5 sınıf ve 5 müzik öğretmenine materyallerin; materyal hazırlama ilkelerine uygunluğu, program hedefine uygunluğu, eğitimi zevkli hale getirip getirmediği, kolay hazırlanabilir olup olmadığı gibi ölçütleri değerlendirebilmeleri amacıyla bir görüşme formu uygulanmış sonuç olarak hazırlanan materyallerin öğrenciler ve öğretmenler açısından olumlu etkilerinin olduğuna yönelik cevaplar alındığı ifade edilmiştir.

Uçar (2015), “5-9 yaş aralığındaki çocukların piyano eğitiminde öğrenmeyi sağlayıcı ve destekleyici görsel materyal geliştirme” başlıklı yüksek lisans tezinde, 5-9 yaş çocukları için piyano eğitiminde öğrenmeyi sağlayıcı ve destekleyici görsel materyal geliştirmeyi amaçlamıştır. Araştırma kapsamında 14 adet görsel materyal geliştirilmiş ve bu materyallerin alana ne derece katkıda bulunabileceği üzerine yoğunlaşmıştır. Deneysel yöntemle hazırlanan bu çalışmada 5-9 yaş grubunda olan ve piyano eğitiminde başlangıç seviyesinde olan 20 öğrenci seçilmiş, 10’ar kişilik deney ve kontrol grupları oluşturulmuştur. Uygulama 7 hafta süresince yapılmıştır. Veriler gözlem formu ile toplanmış, çözümlemesi puanlama ölçeğine bağlı kalınarak maddelerin frekans oranlarının hesaplanması ile yapılmıştır. Sonuç olarak materyallerin öğrenme sürecinde pozitif sonuçlar doğuracağı yönünde bulgulara ulaşılmıştır.

Haseski (2015), “Okul öncesi eğitim kurumlarında müzik eğitiminde kullanılan materyallerin okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi” başlıklı yüksek lisans tezinde, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okul öncesi kurumlarında bulunan okul öncesi müzik eğitimine yönelik kaynakların ve materyallerin durum tespiti, kullanım düzeylerinin belirlenmesi ve mevcut durumun okul öncesi öğretmen görüşlerine dayanarak incelenmesini amaçlamıştır. Araştırmanın örneklemini Çanakkale’de bulunan okul öncesi kurumlarda görev yapan okul öncesi öğretmenlerinden tesadüfi örnekleme yoluyla seçilen 231 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Örneklem grupta bulunan öğretmenlere, 3 bölümden oluşan ‘müzik eğitimi anketi’ uygulanmıştır. Çalışma sonucunda; MEB okul öncesi programında istenenleri karşılayacak materyal ve araç-gereç donanımının bulunmadığı, var olanların da etkili ve verimli kullanılmadığı saptanmıştır.

Dalmışlı (2013), “Müzik eğitiminde materyal geliştirme” başlıklı yüksek lisans tezinde, ilköğretim müzik derslerinde materyal kullanım durumu ile ilgili durum tespitinde bulunarak, 4. Sınıflarda geleneksel öğretim yöntemi ile materyal ile desteklenerek yapılan öğretim arasında oluşan farklılıkları inceleyip, müzik derslerinde materyal kullanımının öğrencilerin müzik dersine karşı tutumuna ve başarısına etkisini ölçmeyi amaçlamıştır. Genel tarama modeli ve deneysel desen kullanılan çalışmanın örneklemini Denizli Doğan Emsan İlköğretim Okulu’nda okuyan 77 dördüncü sınıf öğrencisi ve Denizli’de görev yapan 63 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. 6 haftalık uygulama sonucunda yapılan değerlendirme sonucunda öğrencilerin müzik dersine karşı tutumlarında bir değişiklik olmadığı ortaya çıkmıştır. Öğretmenlere uygulanan anket sonucunda ise; öğretmenlerin yaklaşık %90’ının materyal konulu hizmet içi eğitim çalışmalarına katılmadığı saptanmıştır. Müzik derslerinde en çok kullanılan çalgıların ise org ve blok flüt olduğu tespit edilmiştir.

Geniş (2009), “Müzik öğretmenlerinin pedagojik formasyon derslerinden yararlanabilme düzeylerine yönelik görüşleri (Gazi üniversitesi mezunları örneği)” başlıklı yüksek lisans tezinde, müzik öğretmenlerinin pedagojik formasyon derslerini uygulama düzeyleri konusundaki görüşlerini saptamayı amaçlamıştır. Çalışma grubunu Gazi Eğitim Fakültesi’nden mezun, 1997 YÖK Ortak Programı’nı okumuş ve 2002-2006 yıl aralığında mezun olmuş, ilkokul ve ortaokullarda görev yapan 58 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Veriler tarama ve anket ile toplanmış, frekans ve yüzdeleri hesaplanarak analiz edilmiştir. Formasyon dersleri kapsamında yer alan Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme dersi ile ilgili veriler öğretmenlerin anket yanıtlarına göre değerlendirildiğinde; bu ders ile ilgili edinilen bilgilerin uygulama ve kullanma düzeylerinin yeterli olduğu sonucuna varılmıştır. (Çalışma konumuz ile ilgili olduğu için sadece Materyal Geliştirme dersi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.)

Talışık (2009), “Müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin ilköğretim müzik derslerinde popüler müziğin öğretim materyali olarak kullanımına ilişkin görüşleri üzerine bir çalışma: Gazi Üniversitesi örneği” adlı yüksek lisans tez önerisinde, müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin, ilköğretim müzik derslerinde popüler müziğin öğretim materyali olarak kullanımına ilişkin görüşlerini değerlendirmeyi amaçlamıştır. Bu doğrultuda veri toplama aracı olarak üç bölümden oluşan bir ölçme aracı hazırlanmış ve Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’nda okuyan 112

öğrenciye uygulanmıştır. Sonuç olarak, ilköğretim müzik derslerinde popüler müziğin öğretim materyali olarak kullanımına yönelik görüşler öğrencilerin cinsiyetine göre farklılık göstermez iken, öğrencilerin sevdikleri müzik türüne, sınıf düzeylerine ve popüler müziğe yönelik yaklaşımlarına göre farklılık göstermiştir.

Akarsu (2007), “İlköğretim 6. sınıf müzik dersi, ‘Türkiye’deki başlıca müzik türleri ve genel özellikleri’ ünitesinde materyal kullanımının öğrenci başarısı üzerine etkisi (Kars ili örneği)” adlı yüksek lisans tezinde, ilköğretim kurumlarındaki müzik derslerinde, materyal kullanımını önemini değerlendirebilmeyi, ayrıca kurum ve öğretmenlerin bu konudaki ihtiyaçlarını belirlemeyi amaçlamıştır. Çalışmadan tarama modeli kullanılmış, Kars ili merkez ilköğretim okullarından 20’sinde çalışma yapılmıştır. Araştırmanın deneysel kısmında ise Atatürk İlköğretim Okulu’nda eğitim alan 120 öğrenci 60’ar kişi olarak deney ve kontrol gruplarına atanmıştır. Deney grubuna materyal kullanılarak davranışçı yaklaşım ile, kontrol grubuna ise materyal kullanmaksızın geleneksel yöntem ile ders anlatılmış, sonuçlar yüzde frekans hesabı, aritmetik ortalama, standart sapma ve T testi gibi analizlerle elde edilmiştir. Çalışma sonucunda 6. sınıf müzik derslerinde materyal kullanımının yeterli olmadığı, ders ortamının verimli olmadığı, materyal kullanımının ortam ve taşıma gibi sınırlılıklar doğurduğu ve bu nedenle müzik dersleri için ayrı bir sınıf olması gerektiği sonuçları elde edilmiştir.

Gündoğdu (2006), “Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterliklerinin incelenmesi ve değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans tezinde, müzik öğretmenlerinin sahip oldukları mesleki alan yeterlik seviyelerinin belirlenmesini amaçlamıştır. Araştırma İstanbul’da bulunan ilk ve orta okullarda çalışan 92 müzik öğretmeni ile yapılmış ve bu öğretmenlere “Müzik Öğretmenleri Mesleki Yeterlik Anketi” uygulanmıştır. Verilen cevaplar doğrultusunda konumuz ile ilgili olarak bakıldığında; müzik öğretmenlerinin teknoloji kullanımı ve materyal geliştirme yeterlik alanında yeterli olduğu ancak eksiklerinin de bulunduğu sonucuna varılmıştır.

Öztürk (2004), “İlköğretim okulları müzik eğitiminde materyal geliştirme” adlı yüksek lisans tezinde, ilköğretim okullarındaki öğrencilerin müzik derslerinde edindikleri bilgileri en üst düzeye ulaştırmayı amaçlamıştır. Çalışma kapsamında



literatür tarama ve nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çanakkale merkezde görev yapan 12 müzik öğretmeni çalışmanın örneklemini oluşturmakta olup bu öğretmenlerle görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmeler sonucunda elde edilen veriler ışığında; okullarda materyaller açısından donanımlı atölyeler olmadığı, ders saatinin yetersiz olduğu ve birçok müzik öğretmenin araç gereç konusunda bilgi ve beceri eksikliği yaşadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Mertoğlu (1991), “İlkokullarda Müzik Eğitimi-Teoride ve Uygulamada” isimli çalışmasında, ilkokullardaki fiziki ortamın, araç – gereç durumunun, öğrencilerin müzikten beklentilerinin ve sosyo – kültürel çevrenin onların müzik beğenileri üzerindeki etkilerinin, televizyon radyo gibi müzikte iletişimde önemli bir yeri olan araçların öğrenci üzerindeki etkisinin, öğretmenlerin müzik bilgi ve becerilerindeki yeterliliğinin, öğretmenlerin bu konudaki ihtiyaçlarının ve önerilerinin belirlenmesini amaçlamıştır. Araştırmanın sonucunda, ilkokullarımızdaki müzik eğitiminin gerçek anlamda yapılamadığı ortaya çıkmıştır.

## **BÖLÜM 3**

### **3. YÖNTEM**

Çalışmanın bu bölümünde, araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları ve bu araçların hazırlanma, kullanım, analiz süreci ve çalışmanın deneysel uygulama bölümü hakkında açıklamalara yer verilmiştir.

#### **3.1.Araştırmanın Modeli**

Müzik eğitiminde öğretim materyali kullanımının öğrencilerin müzik dersi akademik başarısı üzerindeki etkilerinin incelendiği bu çalışmada öntest-sontest eşleştirilmiş kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır.

Öntest-sontest kontrol gruplu modelde deney ve kontrol grupları birbirine denk olacak şekilde yansız olarak oluşturulur. Sonraki süreçte her iki gruba öntest uygulaması yapılır ve uygulama öncesindeki hazırbulunuşluk durumları belirlenir. Daha sonra deney grubuna bir uygulama yapılırken kontrol grubuna herhangi bir işlem yapılmaz. “Deney ve kontrol grubu için bütün değişkenler aynı tutulup, sadece iki grup arasında uygulama farkı yaratılır”. Son aşama da ise iki gruba da sontest uygulaması yapılarak veriler toplanır (Tanrıöğen:2012).

Tablo 3: Öntest-Sontest Eşleştirilmiş Kontrol Gruplu Yarı Deneysel Desen Modeli

Grup	Grupların Belirlenmesi	Öntest	İşlem	Sontest
G <sub>d</sub> (Deney)	M	Ö <sub>1</sub>	X (Materyal destekli müzik eğitimi)	S <sub>1</sub>
G <sub>k</sub> (Kontrol)	M	Ö <sub>2</sub>	İşlem yok	S <sub>2</sub>

Tablo 3'te G<sub>d</sub>, deney grubunu; G<sub>k</sub>, kontrol grubunu; M, eşleştirilen 2 hazır grubun seçkisiz bir biçimde deney ve kontrol grubuna atandığını; Ö<sub>1</sub> ve Ö<sub>2</sub>, deney ve kontrol grubuna uygulanan öntesti; X, deney grubu öğrencilerine uygulanan deneysel işlemi, S<sub>1</sub> ve S<sub>2</sub> ise deney ve kontrol grubu öğrencilerine uygulanan sontesti ifade etmektedir.

### 3.2. Çalışma Grubu

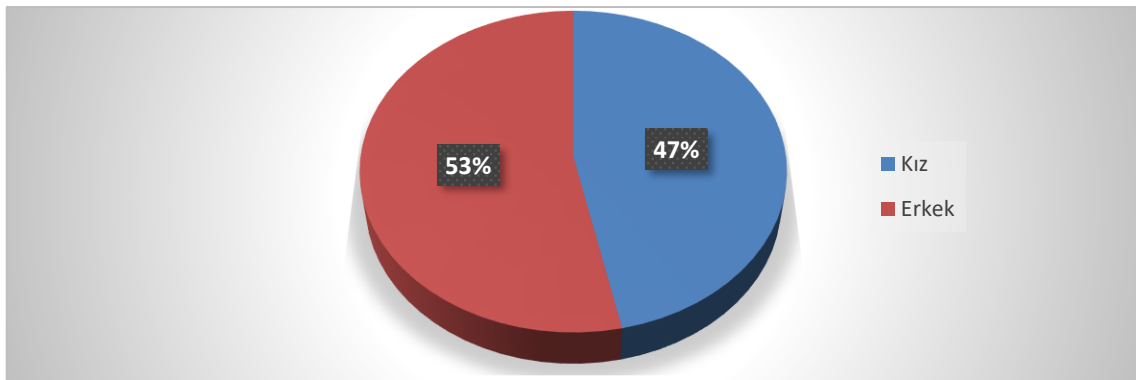
Araştırma Gaziantep ili, Şahinbey ilçesinde bulunan ve araştırmacının müzik öğretmeni olarak görev yapmakta olduğu, Mehlika Aevli Ortaokulu'nda öğrenim görmekte olan 5. sınıflar arasından belirlenen iki sınıf (N=60) ile yapılmıştır.

Araştırmanın yapılacağı 5. sınıflar arasından deneysel uygulamanın yapılması için gereken çalışma grubunu belirlemek amacı ile öğrencilerin önceki yıllarda müzik dersi karne notları incelenmiş ve başarı düzeyi olarak denkliği belirlenen 5-C ve 5-D sınıfları çalışmaya dâhil edilmiştir. Eşleştirilen bu iki grubun hangisinin deney hangisinin kontrol grubu olarak çalışmada yer alacağı konusuna kur'a ile karar verilmiş ve yansız bir atama yöntemi takip edilmiştir. Yapılan kur'a sonucunda 5-C grubu kontrol grubu olarak belirlenirken 5-D sınıfı ise deney grubu olarak atanmıştır. Çalışma grubuna ait demografik bilgiler, yüzde frekans tablosu ve grafikler halinde aşağıda verilmiştir.

**Tablo 4:** Cinsiyet Değişkenine Ait Yüzde-Frekans Değerleri

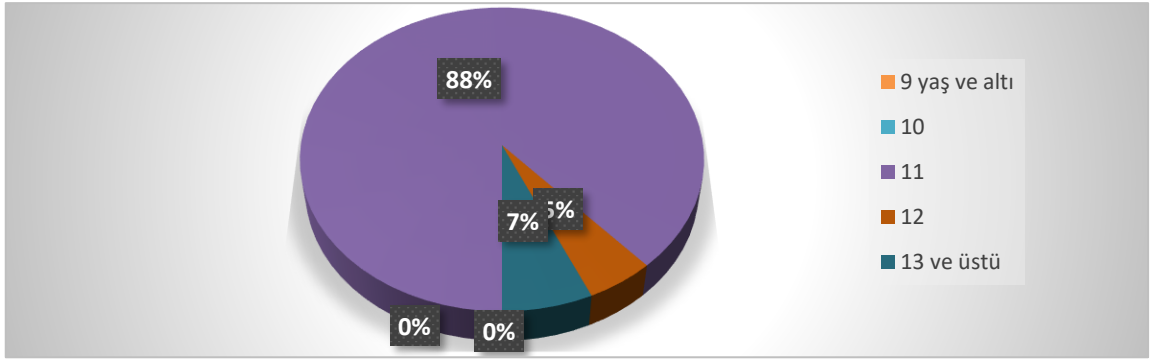
Cinsiyet	Kontrol Grubu		Deney Grubu		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kız	16	26,66	12	20	28	46,66
Erkek	14	23,33	18	30	32	53,33
Toplam	30	50	30	50	60	100

Tablo 4'e bakıldığında çalışmada yer alan öğrencilerin; %46,66'sının kız, %53,33'ünün ise erkek olduğu görülmektedir.

**Grafik 3:** Cinsiyet Değişkenine Ait Frekans Grafiği**Tablo 5:** Yaş Değişkenine Ait Yüzde Frekans Değerleri

Yaş	Kontrol Grubu		Deney Grubu		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
9 yaş ve altı	0	0	0	0	0	0
10	0	0	0	0	0	0
11	27	45	26	43,33	53	88,33
12	1	1,66	2	3,33	3	5
13 ve üstü	2	3,33	2	3,33	4	6,66
Toplam	30	50	30	50	60	100

Tablo 5 incelendiğinde, çalışma grubunda yer alan öğrencilerin % 6,66'sının 13 ve üstü, % 5'inin 12, % 88,33'ünün 11 yaşında olduğu; 10 ve 9 yaşında veya 9 yaşından daha küçük yaşta olan öğrenci bulunmadığı görülmektedir.

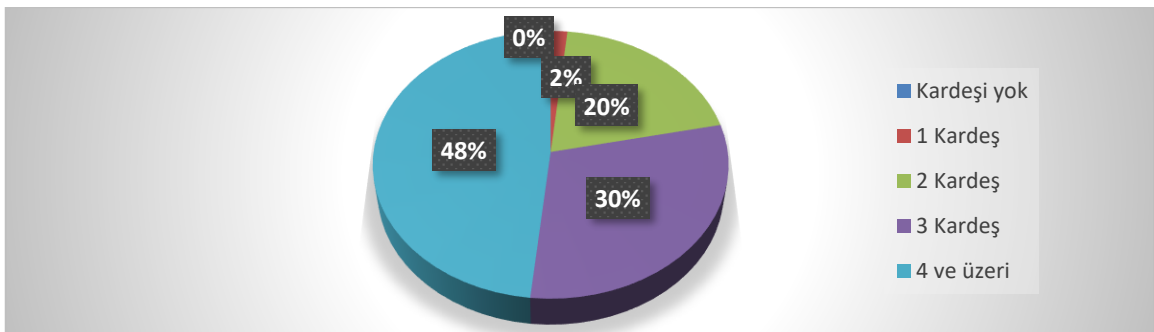


Grafik 4: Yaş Değişkenine Ait Frekans Grafiği

Tablo 6: Kardeş Sayısı Değişkenine Ait Yüzde Frekans Değerleri

Kardeş Sayısı	Kontrol Grubu		Deney Grubu		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Yok	0	0	0	0	0	0
1	0	0	1	1,66	1	1,66
2	7	11,66	5	8,33	12	20
3	8	13,33	10	16,66	18	30
4 ve üzeri	15	25	14	23,33	29	48,33
Toplam	30	50	30	50	60	100

Araştırmaya katılan öğrencilerin % 48,33'ü 4 ve üzeri sayıda kardeşe sahiptir. Grupta yer alan öğrencilerin % 1,66'sı 1 kardeşe, % 20'si 2 kardeşe, % 30'u ise 3 kardeşe sahiptir. Çalışma grubunda kardeşi olmayan öğrenci bulunmamaktadır.

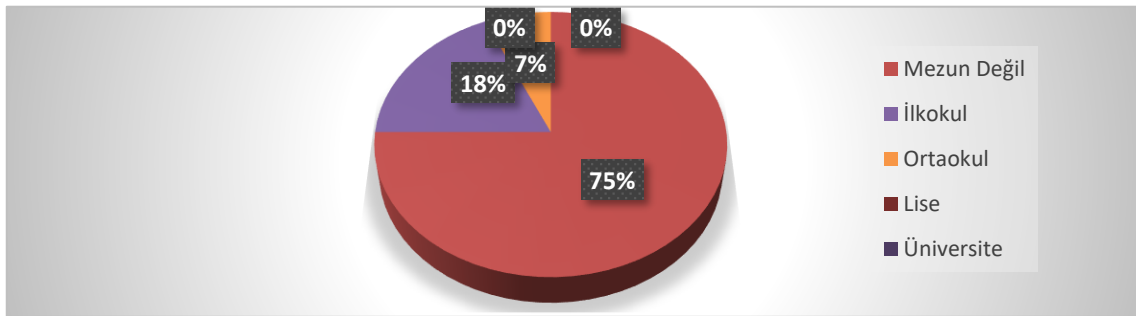


Grafik 5: Kardeş Sayısı Değişkenine Ait Frekans Grafiği

Tablo 7: Anne Eğitim Durumu Değişkenine Ait Yüzde Frekans Değerleri

Anne Eğitim Durumu	Kontrol Grubu		Deney Grubu		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Mezun Değil	24	40	21	35	45	75
İlkokul	4	6,66	7	11,66	11	18,33
Ortaokul	2	3,33	2	3,33	4	6,66
Lise	0	0	0	0	0	0
Üniversite	0	0	0	0	0	0
Toplam	30	50	30	50	60	100

Öğrencilerin anne eğitim durumu incelendiğinde; % 6,66'sının ortaokul, % 18,33'ünün ilkokuldan mezun olduğu görülmektedir. Hiçbir eğitim kurumundan mezun olmayan annelerin yüzdesi % 75 iken, lise ve üniversite mezunu olan anne bulunmamaktadır.

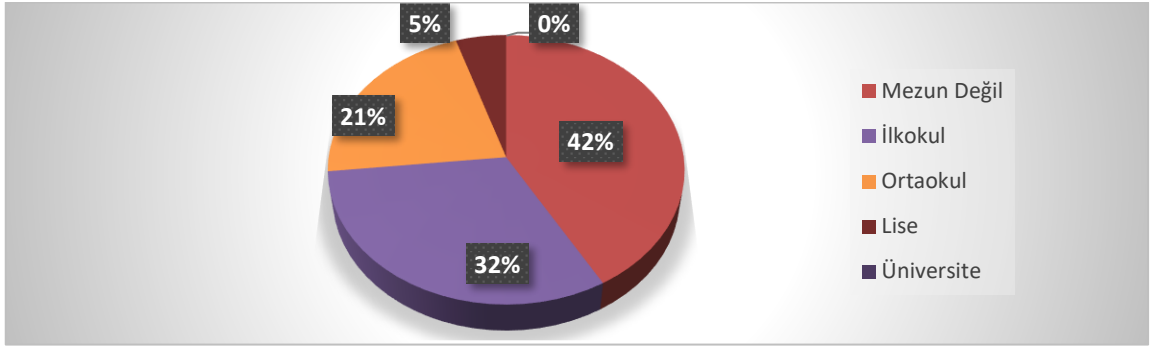


Grafik 6: Anne Eğitim Durumu Değişkenine Ait Frekans Grafiği

Tablo 8: Baba Eğitim Durumu Değişkenine Ait Yüzde Frekans Değerleri

Baba Eğitim Durumu	Kontrol Grubu		Deney Grubu		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Mezun Değil	16	26,66	9	15	25	41,66
İlkokul	8	13,33	11	18,33	19	31,66
Ortaokul	5	8,33	8	13,33	13	21,66
Lise	1	1,66	2	3,33	3	5
Üniversite	0	0	0	0	0	0
Toplam	30	50	30	50	60	100

Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin babalarının eğitim durumu incelendiğinde; % 41,66'sının mezun durumda olmadığı; %31,66'sının ilkokul, % 21,66'sının ortaokul, % 5'inin ise lise mezunu olduğu görülmektedir. Öğrenci babalarından üniversite mezunu olan bulunmamaktadır.

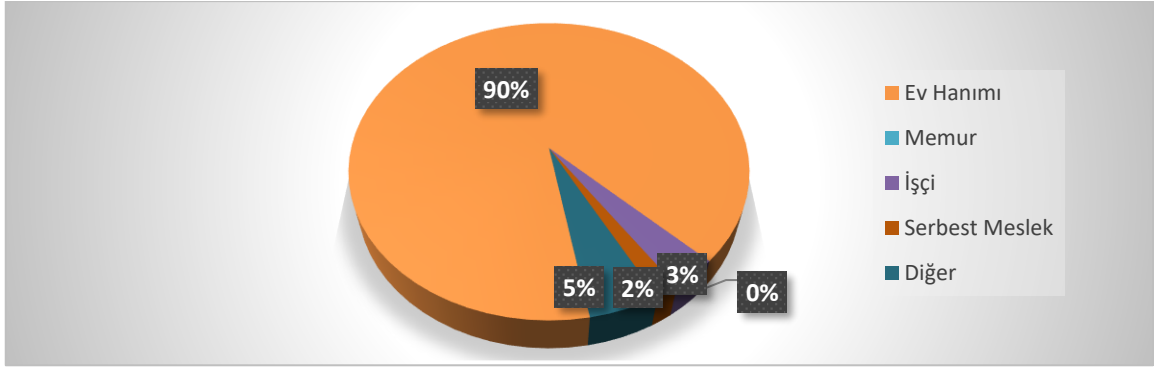


Grafik 7: Baba Eğitim Durumu Değişkenine Ait Frekans Grafiği

Tablo 9: Anne Mesleği Değişkenine Ait Yüzde Frekans Değerleri

Anne Mesleği	Kontrol Grubu		Deney Grubu		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Ev hanımı	26	43,33	28	46,66	54	90
Memur	0	0	0	0	0	0
İşçi	1	1,66	1	1,66	2	3,33
Serbest Meslek	1	1,66	0	0	1	1,66
Diğer	2	3,33	1	1,66	3	5
Toplam	30	50	30	50	60	100

Öğrencilerin annelerinin çalışma durumuna göre incelendiği tabloya bakıldığında annelerin; % 90'ı ev hanımı iken % 3,33'ünün işçi, %1,66'sının serbest meslek sahibi olduğu, % 5'inin ise diğer mesleklerde çalıştığı görülmektedir. Memur olan öğrenci annesi bulunmamaktadır.

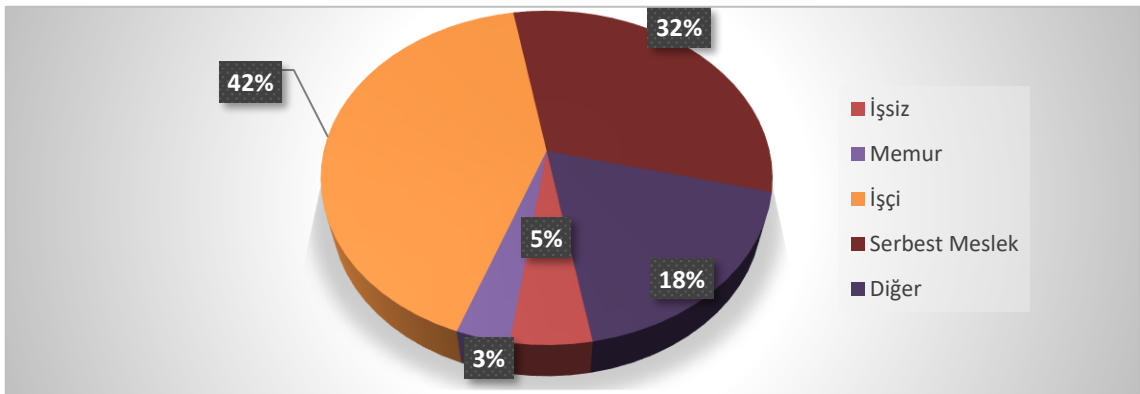


Grafik 8: Anne Mesleği Değişkenine Ait Frekans Grafiği

Tablo 10: Baba Mesleği Değişkenine Ait Yüzde Frekans Değerleri

Baba Mesleği	Kontrol Grubu		Deney Grubu		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
İşsiz	2	3,33	1	1,66	3	5
Memur	0	0	2	3,33	2	3,33
İşçi	12	20	13	21,66	25	41,66
Serbest Meslek	9	15	10	16,66	19	31,66
Diğer	7	11,66	4	6,66	11	18,33
Toplam	30	50	30	50	60	100

Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin babalarının; % 5'i işsiz iken, % 3,33'ünün memur, % 41,66'sının işçi, % 31,66'sının serbest meslek sahibi, % 18,33'ünün ise tabloda ismi yer almayan diğer bir mesleğe sahip olduğu görülmektedir.



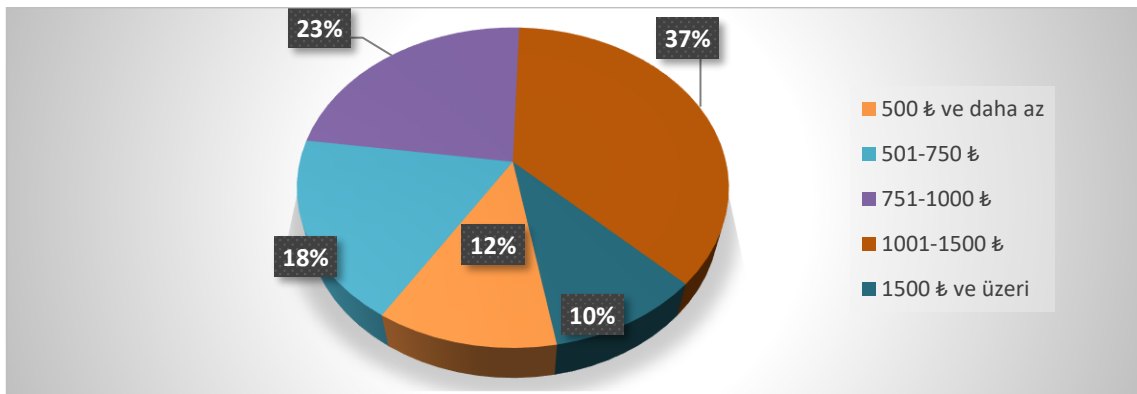
Grafik 9: Baba Mesleği Değişkenine Ait Frekans Grafiği



Tablo 11: Aylık Gelir Değişkenine Ait Yüzde Frekans Değerleri

Ailenin Aylık Geliri	Kontrol Grubu		Deney Grubu		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
500 ₺ ve daha az	5	8,33	2	3,33	7	11,66
501-750 ₺	4	6,66	7	11,66	11	18,33
751-1000 ₺	8	13,33	6	10	14	23,33
1001-1500 ₺	10	16,66	12	20	22	36,66
1500 ₺ ve üzeri	3	5	3	5	6	10
Toplam	30	50	30	50	60	100

Öğrencilerin ailelerinin aylık gelirleri incelendiğinde; % 11,66'sının aylık 500 TL ve daha az, % 18,33'ünün 501-750 TL arası, % 23,33'ünün 751-1000 TL arası, 36,66'sının 1001-1500 TL arası, % 10'unun ise 1500 TL ve üzeri gelire sahip olduğu görülmektedir.



Grafik 10: Aylık Gelir Değişkenine Ait Frekans Grafiği

### 3.3. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu, Müzik Dersi Akademik Başarı Testi (MDABT) ve uzman görüşü alma formu kullanılmıştır.

Çalışmanın bu bölümde çalışmada kullanılan veri toplama araçlarının nasıl geliştirildiği ve kullanıldığı ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

#### 3.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Yapılan araştırmanın çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin demografik özellikleri hakkında veri toplayabilmek amacıyla kişisel bilgi formu (bkz. EK-3) kullanılmıştır. Form öğrencilerin; yaş, cinsiyet, kardeş sayısı, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi, anne mesleği, baba mesleği, ailenin aylık geliri gibi bilgilerin edinilmesine yönelik sorular içermektedir.

#### 3.3.2. Müzik Dersi Akademik Başarı Testi

Yapılan çalışmada öntest ve sontest olarak kullanarak veri toplamak ve çalışma grubundaki öğrencilerin başarı düzeylerini ölçebilmek için Müzik Dersi Akademik Başarı Testi (bkz. EK- 2) oluşturulmuştur. Müzik Dersi Akademik Başarı Testi (MDABT), Müzik Dersi Öğretim Programı (1-8. sınıf) dâhilinde yer alan 5. Sınıf konularından; ‘İstiklal Marşı’, ‘ses nasıl oluşur?’, ‘müzikte yeni notalar(genel nota bilgisi)’, ‘müzikte yeni notalar(notaların süre değerleri)’, ‘ritim oluşturalım’ ve ‘hız’ olmak üzere 6 konuyu kapsayacak şekilde oluşturulmuştur. Test bu konular dâhilindeki kazanımlara yönelik olarak hazırlanmış olan 4 seçenekli, çoktan seçmeli test biçiminde hazırlanmıştır. Öğrenci grubunun yaş özellikleri dikkate alınarak test maddelerinde mümkün olduğunca görsel ve somutlaştırılmış kavramlar kullanılmaya çalışılmıştır.

Test bu çalışmada kullanılarak öğrencilerin müzik dersine yönelik akademik başarı düzeylerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Çalışmanın deseni olan, öntest-sontest eşleştirilmiş kontrol gruplu yarı deneysel desende yer alan öntest ve sontest bölümünde, hazırlanan bu test kullanılmıştır.

MDABT'nin hazırlanma aşamasında öncelikle ölçülmesi istenen konular ve kazanımlar belirlenmiştir. (Tablo 12). Daha sonra bu kazanımlara yönelik soru havuzu oluşturulmuştur. Çoktan seçmeli test oluşturmada dikkat edilmesi gereken durumlar göz önüne alınarak, oluşturulan soru havuzundan sorular seçilerek 33 maddelik bir test oluşturulmuştur. Hazırlanan testin anlatım bozukluğu, yazım ve imla kuralları vb. açılardan incelenmesi için 2 Türkçe öğretmenin uzman görüşüne başvurulmuştur. (EK-5) Testin hedef kazanımları ölçme konusundaki yeterliliği ve öğrenci grubuna uygunluğu ile ilgili tez danışmanı, 1 akademisyen ve 5 müzik öğretmenin uzman görüşüne başvurulmuştur. (EK-5) Alınan uzman görüşleri ile birlikte yapılan öneriler doğrultusunda ölçeğe şekil verilmiştir. Toplamda 33 maddeden oluşan testin geçerlilik ve güvenilirlik çalışmalarını yapmak adına bir pilot uygulama yapılmıştır. Mehlika Alevli Ortaokulu'nda bulunan 6. sınıflardan seçilen 4 sınıftaki toplam 125 öğrenciye bu test uygulanmıştır.

Tablo 12: Müzik Dersi Akademik Başarı Testi' ne Ait Konular ve Konular Dâhilindeki Kazanımlar

KONULAR	KAZANIMLAR
<b>İstiklal Marşı</b>	1. İstiklâl Marşı'nı anlamına uygun söylemeye özen gösterir.
	2. İstiklâl Marşı'nın tarihçesini(oluşum sürecini) bilir.
	3. İstiklâl Marşı'nın söz yazarını bilir.
	4. İstiklâl Marşı'nın bestecilerini bilir.
	5. İstiklâl Marşı'nı nefes yerlerine dikkat ederek söyler.
	6. İstiklâl Marşı'nı kurallarına uygun söyler.
<b>Ses Nasıl Oluşur?</b>	1. Sesin oluşumunu açıklar.
	2. Sesin oluşması için gerekli şartları açıklar.
	3. Sesin hangi ortamlarda yayılacağını bilir.
	4. Sesin hangi mekânlarda daha iyi duyulabileceğini bilir.
<b>Müzikte Yeni Notalar</b>	1. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır.
	2. "Re-la" aralığındaki sesleri dizek üzerinde gösterir.
	3. Sol anahtarını dizek üzerinde gösterir.
	4. Dörtlük ve sekizlik sus işaretlerini tanır.
	5. Dörtlük ve sekizlik sus işaretini dizek üzerinde gösterir.

<b>Müzikte Yeni Notalar</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Öğrendiği seslerin uzunluk ve kısalık özelliklerini ayırt eder.</li> <li>2. Sesli ve sessiz nota süre değerlerini dizek üzerinde gösterir.</li> <li>3. Sesli ve sessiz nota süre değerlerini tanır.</li> </ol>
<b>Ritim Oluşturulum</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Kendi oluşturduğu ritim kalıbını seslendirir.</li> <li>2. Ritim kalıplarını tanır.</li> <li>3. Vurmalı çalgıları tanır.</li> </ol>
<b>Hız</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Müzikte temel hız basamaklarını ayırt eder.</li> <li>2. Şarkıları hız basamağına uygun söyler.</li> <li>3. Metronomu tanır.</li> </ol>

Pilot uygulama sonrasında öğrencilerin MDABT'ne verdikleri cevaplar formüllerden yararlanılarak ve SPSS 25 (Statistical Package for the Social Sciences) programına kodlanarak güvenilirlik analizleri yapılmıştır.

Madde analizi yapılırken kullanılan yöntemlerden biri 'alt %27' ve 'üst 27'lik gruplara ayrılarak bir takım hesaplar yapılan yöntemdir. Öncelikle puanlar en yüksekten başlanarak en düşüğe doğru sıralanır. En yüksek ve en düşük puanlardan %27'lik bölümler alınır ve bunun dışında kalan kısım analiz dışında tutulur. Maddeyi alt ve üst grupta doğru cevaplayan öğrencilerin sayısından yola çıkılarak 'madde güçlük indeksi ( $p_j$ )' ve 'madde ayırt edicilik indeksi ( $r_{jx}$ )' hesaplanır. Madde güçlük indeksi bir sorunun kolaylığını veya zorluğunu belirlerken, madde ayırt edicilik indeksi ise, maddenin ölçülmek istenen kazanımı edinen veya edinmeyen öğrencileri ne derecede ayırt edebildiğini ifade eder.

Tablo 13: Müzik Dersi Akademik Başarı Testi Pilot Uygulama Güçlük İndeksleri ( $p_j$ ) ve Madde Ayırt Edicilik İndeksleri ( $r_{jx}$ )

Soru	Gruplar	Doğru sayısı	Yanlış sayısı	$p_j$ indeksi	$r_{jx}$ indeksi
<b>S1</b>	Üst %27'lik grup: 33	D <sub>ü</sub> : 30	Y <sub>ü</sub> : 3	,65	,51
	Alt %27'lik grup: 33	D <sub>a</sub> : 13	Y <sub>a</sub> : 20		
<b>S2</b>	Üst %27'lik grup: 33	D <sub>ü</sub> : 15	Y <sub>ü</sub> : 18	,34	,21*
	Alt %27'lik grup: 33	D <sub>a</sub> : 8	Y <sub>a</sub> : 25		
<b>S3</b>	Üst %27'lik grup: 33	D <sub>ü</sub> : 25	Y <sub>ü</sub> : 8	,57	,36
	Alt %27'lik grup: 33	D <sub>a</sub> : 13	Y <sub>a</sub> : 20		
<b>S4</b>	Üst %27'lik grup: 33	D <sub>ü</sub> : 16	Y <sub>ü</sub> : 17	,24	,48
	Alt %27'lik grup: 33	D <sub>a</sub> : 0	Y <sub>a</sub> : 33		
<b>S5</b>	Üst %27'lik grup: 33	D <sub>ü</sub> : 32	Y <sub>ü</sub> : 1	,78	,36
	Alt %27'lik grup: 33	D <sub>a</sub> : 20	Y <sub>a</sub> : 13		
<b>S6</b>	Üst %27'lik grup: 33	D <sub>ü</sub> : 30	Y <sub>ü</sub> : 3	,48	,84
	Alt %27'lik grup: 33	D <sub>a</sub> : 2	Y <sub>a</sub> : 31		
<b>S7</b>	Üst %27'lik grup: 33	D <sub>ü</sub> : 26	Y <sub>ü</sub> : 7	,50	,57
	Alt %27'lik grup: 33	D <sub>a</sub> : 7	Y <sub>a</sub> : 26		
<b>S8</b>	Üst %27'lik grup: 33	D <sub>ü</sub> : 20	Y <sub>ü</sub> : 13	,33	,54
	Alt %27'lik grup: 33	D <sub>a</sub> : 2	Y <sub>a</sub> : 31		
<b>S9</b>	Üst %27'lik grup: 33	D <sub>ü</sub> : 20	Y <sub>ü</sub> : 13	,34	,51
	Alt %27'lik grup: 33	D <sub>a</sub> : 3	Y <sub>a</sub> : 30		
<b>S10</b>	Üst %27'lik grup: 33	D <sub>ü</sub> : 19	Y <sub>ü</sub> : 14	,30	,54
	Alt %27'lik grup: 33	D <sub>a</sub> : 1	Y <sub>a</sub> : 32		
<b>S11</b>	Üst %27'lik grup: 33	D <sub>ü</sub> : 31	Y <sub>ü</sub> : 2	,80	,27*
	Alt %27'lik grup: 33	D <sub>a</sub> : 22	Y <sub>a</sub> : 11		
<b>S12</b>	Üst %27'lik grup: 33	D <sub>ü</sub> : 24	Y <sub>ü</sub> : 9	,39	,66
	Alt %27'lik grup: 33	D <sub>a</sub> : 2	Y <sub>a</sub> : 31		
<b>S13</b>	Üst %27'lik grup: 33	D <sub>ü</sub> : 30	Y <sub>ü</sub> : 3	,60	,60
	Alt %27'lik grup: 33	D <sub>a</sub> : 10	Y <sub>a</sub> : 23		
<b>S14</b>	Üst %27'lik grup: 33	D <sub>ü</sub> : 17	Y <sub>ü</sub> : 16	,50	,03*
	Alt %27'lik grup: 33	D <sub>a</sub> : 16	Y <sub>a</sub> : 17		

<b>S15</b>	Üst %27'lik grup: 33	D <sub>ü</sub> : 26	Y <sub>ü</sub> : 7	,43	,69
	Alt %27'lik grup: 33	D <sub>a</sub> : 3	Y <sub>a</sub> : 30		
<b>S16</b>	Üst %27'lik grup: 33	D <sub>ü</sub> : 12	Y <sub>ü</sub> : 21	,37	,27*
	Alt %27'lik grup: 33	D <sub>a</sub> : 3	Y <sub>a</sub> : 30		
<b>S17</b>	Üst %27'lik grup: 33	D <sub>ü</sub> : 11	Y <sub>ü</sub> : 22	,18	,30
	Alt %27'lik grup: 33	D <sub>a</sub> : 1	Y <sub>a</sub> : 32		
<b>S18</b>	Üst %27'lik grup: 33	D <sub>ü</sub> : 12	Y <sub>ü</sub> : 21	,19	,33
	Alt %27'lik grup: 33	D <sub>a</sub> : 1	Y <sub>a</sub> : 32		
<b>S19</b>	Üst %27'lik grup: 33	D <sub>ü</sub> : 19	Y <sub>ü</sub> : 14	,30	,54
	Alt %27'lik grup: 33	D <sub>a</sub> : 1	Y <sub>a</sub> : 32		
<b>S20</b>	Üst %27'lik grup: 33	D <sub>ü</sub> : 29	Y <sub>ü</sub> : 4	,72	,30
	Alt %27'lik grup: 33	D <sub>a</sub> : 19	Y <sub>a</sub> : 14		
<b>S21</b>	Üst %27'lik grup: 33	D <sub>ü</sub> : 20	Y <sub>ü</sub> : 13	,31	,57
	Alt %27'lik grup: 33	D <sub>a</sub> : 1	Y <sub>a</sub> : 32		
<b>S22</b>	Üst %27'lik grup: 33	D <sub>ü</sub> : 29	Y <sub>ü</sub> : 4	,57	,60
	Alt %27'lik grup: 33	D <sub>a</sub> : 9	Y <sub>a</sub> : 24		
<b>S23</b>	Üst %27'lik grup: 33	D <sub>ü</sub> : 21	Y <sub>ü</sub> : 12	,43	,39
	Alt %27'lik grup: 33	D <sub>a</sub> : 8	Y <sub>a</sub> : 25		
<b>S24</b>	Üst %27'lik grup: 33	D <sub>ü</sub> : 21	Y <sub>ü</sub> : 12	,40	,45
	Alt %27'lik grup: 33	D <sub>a</sub> : 6	Y <sub>a</sub> : 27		
<b>S25</b>	Üst %27'lik grup: 33	D <sub>ü</sub> : 25	Y <sub>ü</sub> : 8	,56	,39
	Alt %27'lik grup: 33	D <sub>a</sub> : 12	Y <sub>a</sub> : 21		
<b>S26</b>	Üst %27'lik grup: 33	D <sub>ü</sub> : 17	Y <sub>ü</sub> : 16	,40	,21*
	Alt %27'lik grup: 33	D <sub>a</sub> : 10	Y <sub>a</sub> : 23		
<b>S27</b>	Üst %27'lik grup: 33	D <sub>ü</sub> : 26	Y <sub>ü</sub> : 7	,48	,60
	Alt %27'lik grup: 33	D <sub>a</sub> : 6	Y <sub>a</sub> : 27		
<b>S28</b>	Üst %27'lik grup: 33	D <sub>ü</sub> : 28	Y <sub>ü</sub> : 5	,59	,51
	Alt %27'lik grup: 33	D <sub>a</sub> : 11	Y <sub>a</sub> : 22		
<b>S29</b>	Üst %27'lik grup: 33	D <sub>ü</sub> : 31	Y <sub>ü</sub> : 2	,80	,27*
	Alt %27'lik grup: 33	D <sub>a</sub> : 22	Y <sub>a</sub> : 11		
<b>S30</b>	Üst %27'lik grup: 33	D <sub>ü</sub> : 14	Y <sub>ü</sub> : 19	,24	,36
	Alt %27'lik grup: 33	D <sub>a</sub> : 2	Y <sub>a</sub> : 31		
<b>S31</b>	Üst %27'lik grup: 33	D <sub>ü</sub> : 19	Y <sub>ü</sub> : 14	,40	,33

	Alt %27'lik grup: 33	D <sub>a</sub> : 8	Y <sub>a</sub> : 25		
<b>S32</b>	Üst %27'lik grup: 33	D <sub>ü</sub> : 14	Y <sub>ü</sub> : 19	,31	,21*
	Alt %27'lik grup: 33	D <sub>a</sub> : 7	Y <sub>a</sub> : 26		
<b>S33</b>	Üst %27'lik grup: 33	D <sub>ü</sub> : 10	Y <sub>ü</sub> : 23	,22	,15*
	Alt %27'lik grup: 33	D <sub>a</sub> : 5	Y <sub>a</sub> : 28		

(\*Madde ayırt edicilik indeksi .30'dan küçük olan maddeler)

Madde analizi yapılırken, ( $p_j$ ) ve ( $r_{jx}$ ) değerleri bulunduktan sonra bu değerler doğrultusunda madde seçimi yapılabilir. “( $p_j$ ) değeri 0.50 ve civarında olan maddeler, ( $r_{jx}$ ) değeri 0.30 ve üzeri olan maddeler nihai form için seçilebilir maddelerdir.” Ancak bir testteki tüm maddelerin ortalama güçlük indeksinde bulunması mümkün olmadığından, ayırtıcılık gücü yüksek olmak şartıyla farklı güçlük derecelerindeki sorular test içerisine dâhil edilebilir (Gömleksiz ve Erkan: 2016).

Maddelerin güçlüğü ve ayırt ediciliği üzerine yapılan madde analizi çalışmaları sonucunda madde ayırt ediciliği 0.30'un altında olan 2, 11, 14, 16, 26, 29, 32, 33. Maddeler üzerinde düzeltme çalışmaları yapılmış ve bu doğrultuda 14, 32 ve 33. Maddeler testten çıkarılmış, diğer maddeler ise düzeltilerek teste dâhil edilmiştir.

Testin ortalama güçlüğü, testin zorluk düzeyi ile ilgili bilgi edinmemizi sağlar. Aşağıdaki gibi hesaplanabilir (Gömleksiz ve Erkan: 2016);

$$\text{Testin ortalama güçlüğü} = \frac{\text{Puanların aritmetik ortalaması}}{\text{Testten alınabilecek en yüksek puan}}$$

Buna göre testin ortalama güçlüğü şu şekilde hesaplanmıştır;

$$\text{Testin ortalama güçlüğü} = \frac{58.54}{99} = 0.59$$

Testin ortalama güçlüğü 0.50'den düşük ise; soruların öğrencilere zor geldiği veya soruların zor hazırlandığı, öğretimin yeterli olmadığı, sınıfa zayıf öğrencilerin çoğunlukta olduğu yorumları yapılabilir. 0.50'nin üzerinde ise; soruların kolay olduğu, öğretimin yeterli olduğu gibi yorumlar yapılabilir (Gömleksiz ve Erkan:2016, akt. Yılmaz 1998).

MBABT'nin ortalama gl 0.59 olarak bulunmuştur. Buradan yola çıkarak testin gnn orta seviyeden biraz daha kolay olduğu yorumu yapılabilir.

### 3.3.3. Uzman Görüşü Formları

Uzman gr, üzerine çalışılan araştırma konusunda ihtiyaç duyulan bilgilerin bayapıt olarak nitelendirilebilecek kitaplardan ya da alan uzmanlarından yararlanılarak temin edilmesidir (Tanrıgen, 2012:9 ; akt. Bordens 2011).

Yapılan alıma sürecinde verilerin elde edilmesi için kullanılan veri toplama araçlarının geçerli, güvenilir, kaliteli ve amacına uygun olabilmesi için hazırlanan başarı testi (bkz. EK-5) ve materyaller (bkz. EK-4) konusunda uzman görüşüne bavurulmutur. Bu doğrultuda uzman gr formları hazırlanmış ve uzmanlara bavurulduktan sonra gelen dönütler temel alınarak veri toplama araçlarına son Şekilleri verilmiştir.

### 3.4. Deneysel Uygulama ve Veri Toplama Süreci

Bu başlık altında, araştırmada uygulanan deneysel çalışma ve veri toplama sürecinin aşamaları yer almaktadır.

- Deneysel uygulama sürecine balamadan önce İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü aracılığı ile Gaziantep Valiliği ve Gaziantep il Milli Eğitim Müdürlüğünden gerekli izinler alınmış ve uygulama 2018-2019 Eğitim-ğretim yılı ikinci döneminde yapılmıştır.
- Materyaller kullanılarak yapılan ders anlatımları toplamda 10 haftalık bir süreci kapsamaktadır.



- Birinci hafta okul idaresi ve öğrenciler ile görüşerek uygulama ile ilgili detaylı bilgilendirmeler ve uygulama yapılacak sınıf ortamının uygunluğu, materyallerin muhafaza koşulları konularında tespit ve çalışmalar yapılmıştır.
- İkinci hafta uygulamanın yapılacağı öğrenci gruplarının tespiti yapılmıştır. Okulda mevcut olan sınıflar arasında birbirine denk özelliklere sahip olan öğrencilerden oluşan iki sınıf deney ve kontrol grubu olarak seçilmiştir. Öğrencilere uygulama süreci hakkında bilgiler verilmiştir.
- Ayrıca birinci ve ikinci hafta süresinde deney ve kontrol grubunda uygulanacak derslere yönelik günlük planlar hazırlanmıştır (bkz. EK-6 ve EK-7).
- Üçüncü hafta öğrencilerin işlenecek konulardaki bilgi birikimleri ve hazırbulunuşluklarını ölçmek, aynı zamanda araştırma için veri toplamak amacı ile öntest uygulaması yapılmıştır. Öntest uygulaması araştırmacı tarafından uzman görüşü alınarak hazırlanan ve her konu için 5'er soru olmak üzere toplamda 30 adet çoktan seçmeli sorudan oluşan bir yazılı sınav uygulaması şeklindedir.
- Dördüncü ve dokuzuncu haftalar arasında her hafta hem deney hem de kontrol grubuna ilköğretim 5. Sınıf müzik dersi öğretim programında verilen konular anlatılmıştır. Kontrol grubunda işlenen derslerde materyal kullanılmadan geleneksel yolla eğitime devam edilirken deney grubuna her hafta önceden planlanmış ve hazırlanmış olan materyaller ile konu anlatımı yapılmıştır. Ders anlatımı sürecinde deney grubu derslerinde kullanılan materyaller aşağıdaki tabloda mevcuttur.

Tablo 14: Deney Grubu İçin Hazırlanmış Olan Ders Materyalleri

<b>Hafta</b>	<b>Konu</b>	<b>Araştırmacı tarafından konuya yönelik hazırlanan materyal</b>	<b>Diğer materyaller</b>
<b>1.Hafta</b>	İstiklal Marşı	-İstiklal Marşı Maketi	PowerPoint sunusu
<b>2.Hafta</b>	Ses nasıl oluşur?	-Ses Çekmecesi	PowerPoint sunusu
<b>3.Hafta</b>	Müzikte Yeni Notalar	-Nota Halısı -Notalı zar	PowerPoint sunusu, Bağlama
<b>4.Hafta</b>	Müzikte Yeni Notalar	-Oranlı Ritim Fişleri -Mıknatıslı Ritim Kartları	PowerPoint sunusu
<b>5.Hafta</b>	Ritim Oluşturalım	-Görsel Çağrışımlı Tartım Materyalleri	PowerPoint sunusu, Basit ritim çalgıları
<b>6.Hafta</b>	Hız	-Hız Kuklaları	PowerPoint sunusu, Küçük top, Metronom

Deneysel uygulama sürecinde yapılan etkinliklere haftalık olarak aşağıda yer verilmiştir. Süreç boyunca kullanılan materyaller ile ilgili fotoğraflar araştırmacı tarafından çekilmiş ve ilgili uygulama haftasında bu fotoğraflara yer verilmiştir.

### 3.4.1. I. Uygulama Haftası

#### 1 No'lu Konu İle İlgili Materyal Destekli Etkinlikler

**Konu:** İstiklal Marşı

**Süre:** 1 ders saati (40 dk)

**Kullanılan Materyaller:** “İstiklal Marşı Maketi”, PowerPoint Sunusu

#### **Materyaller:**

- Kazanımlar:**
- ✓ İstiklâl Marşı'nı anlamına uygun söylemeye özen gösterir.
  - ✓ İstiklâl Marşı'nın tarihçesini(oluşum sürecini) bilir.
  - ✓ İstiklâl Marşı'nın söz yazarını bilir.
  - ✓ İstiklâl Marşı'nın bestecilerini bilir.
  - ✓ İstiklâl Marşı'nı nefes yerlerine dikkat ederek söyler.
  - ✓ İstiklâl Marşı'nı kurallarına uygun söyler.

Deneysel çalışmanın 1 no'lu uygulamasında, öğrencilere İstiklal Marşı'mızın manevi bir değer olarak önemli olduğu ve bu yüzden marşımıza gereken değeri verip onu koruyarak, yücelterek en doğru şekilde öğrenmemiz ve okumamız gerektiği ile ilgili bilgiler verilmiştir. Marşımıza neden bu kadar çok önem vermemiz gerektiğini öğrenmek için yapılacak olan materyal destekli etkinlikler süresince materyalleri aktif olarak incelemeleri ve kullanmaları ve bilgileri keşfetmeleri gerektiği açıklanmıştır. Hazırlanmış olan materyalin nasıl kullanılacağı ve ne tür etkinlikler yapılacağı konusunda bilgiler anlatılmıştır ve yapılacak olan etkinlikler sırasında öğrencilerin etkinliklere katılmaktan ve yanlış yapmaktan korkmadan aktif olarak derse katılmalarının istendiği belirtilerek öğrencilerin derse hazırlığı sağlanmıştır.

Bu haftaki uygulama 2 bölüm halinde yapılmıştır;

#### 1. Etkinlik

Bu konu ile ilgili uygulamada araştırmacı tarafından konuya uygun olarak tasarlanan ve hazırlanan “İstiklal Marşı maketi” kullanılmıştır.

Araştırmacı tarafından tasarlanıp yapılan materyal bir maket olarak hazırlanmıştır. Bu makette İstiklal Marşı'nın yazarına ve yazım sürecindeki olaylara, kullanılan 2 bestesinin bestecilerine ve besteler ile ilgili özelliklere, Türk bayrağının doğuşu hikâyesinin görselleştirilmesine, kazanılan zaferin görselleştirilmesine ve İstiklal Marşı'nı söylerken veya dinlerken uyulması gereken kurallara/dikkat edilmesi gereken hususlara, savaşa kadınların katkısı üzerine genel bilgilere ve İstiklal Marşı'nın söz, nota ve nefes yerleri bilgilerine yer verilmiştir (bkz. EK-9).



Fotoğraf 1: İstiklal Marşı Maketi Materyali

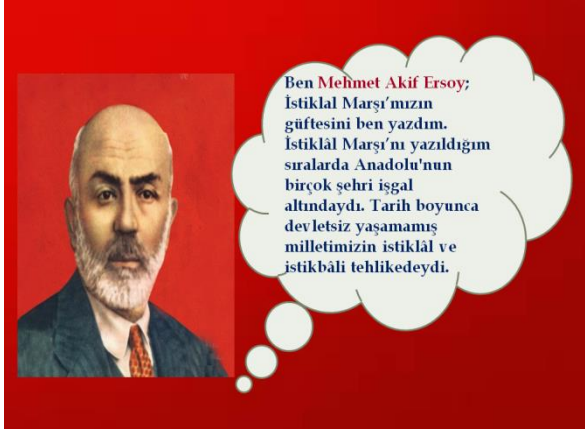
Maket incelenirken öğrencilerin figürleri hangi sıra ile inceleyeceğini anlayabilmeleri için hazırlanmış olan “Bilgi Ruloları”nın üzerine numaralar verilmiştir. Öğrencilerin numara sırasına göre rulonun bulunduğu alan üzerinde figürlerle betimlenmiş olan olay üzerine fikir yürütmeleri istenmiştir. Birkaç öğrenciden fikir alındıktan sonra her rulo için bir öğrenci seçilmiştir ve numara sırası takip edilerek rulo içerisindeki kâğıdı açması ve bilgileri okuyarak arkadaşları ile paylaşması, maket üzerinde canlandırılan görsel ile bilgiler arasındaki ilişkiyi yorumlaması sağlanmıştır. Bu uygulama bütün maket bitene kadar sürdürülmüştür.

Son figürler de incelendikten sonra materyalin yan kısmına hazırlanmış olan, üzerinde İstiklal Marşı'nın nota, söz ve nefes yerleri bilgileri bulunan bölüm açılmış ve incelenmiştir.

## 2. Etkinlik

Bu konu ile ilgili uygulamada araştırmacı tarafından hazırlanan PowerPoint sunusu kullanılmıştır.

Araştırmacı tarafından hazırlanmış olan sunu üzerinde konu çeşitli gorseller, kişilerin resimleri ve konuşma balonları kullanılarak tasarlanmıştır. Öğrencilerden bu kişilerin rollerine bürünüp konuşma balonunu okumaları istenmiştir. Böylece İstiklal Marşı'nın yazım sürecindeki kişilerin ve olayların tekrar pekiştirilmesi sağlanmıştır.



Fotoğraf 2: İstiklal Marşı Sunusu (Mehmet Akif Ersoy)



Fotoğraf 3: İstiklal Marşı Sunusu (Osman Zeki Üngör)

Sunu üzerinde İstiklal Marşı'nın sözleri ve notaları görsel olarak verilmiş, nefes yerleri hareketli yıldızlarla daha dikkat çekici hale getirilmiştir (İstiklal Marşı'nın okunması sürecinde sağ üst köşede birikmiş olan yıldızlar, nefes alınması gereken yere geldiğinde kayarak yerine doğru hareket etmektedir). Öğrencilere kulaktan öğretim yoluyla, nefes yerlerine de dikkat ederek İstiklal Marşı okuma çalışmaları yaptırılmıştır.



Fotoğraf 4: İstiklal Marşı Sunusu (Nefes Yerleri)

Sunuda hazırlanmış olan “Yıldız Toplama Yarışması”yla öğrencilerin öğrendiklerini pekiştirmeleri ve öğretmenin öğrencilerin öğrenmelerini değerlendirebilmesi sağlanmıştır. Seçilen öğrenciler İstiklal Marşı’nı okurken, slayt öğretmen tarafından yönlendirilmiş ve öğrencinin yaptığı her doğru için slayt üzerinde 1 adet yıldız belirlemiştir. En çok yıldızı toplayan yarışmanın galibi olmuştur.

Yapılan eğitimsel etkinliklerin, öğrencilerin İstiklal Marşı’nın yazılış sürecini, yaşanan olayları ve kişileri temsilen hazırlanmış olan materyal yardımıyla görerek, dokunarak vs. öğrenmesinde ve kalıcı davranış değişikliği oluşturulması sürecinde faydalı olduğu düşünülmektedir. Materyaller üzerinde gördüğü olaylar üzerine keşif yapan öğrencilerin öğrenmeye bizzat aktif olarak katılması sağlanmıştır. Böylece öğrencilerin milli bilinç ve manevi duyguları kazanarak duyuşsal, İstiklal Marşı ile ilgili bilgileri edinerek de bilişsel olarak daha üst düzey bir öğrenme sağlanması amaçlanmıştır. Öğrencilerin yaş grubu da dikkate alınarak somut işlem dönemindeki çocuklara yönelik hazırlanmış olan materyaller sayesinde öğrencilerin konuyu daha kalıcı ve doğru şekilde anlayarak tam öğrenmenin gerçekleşmesi amaçlanmıştır.

### 3.4.2. II. Uygulama Haftası

2 No'lu Konu İle İlgili Materyal Destekli Etkinlikler	
<b>Konu:</b>	Ses Nasıl Oluşur?
<b>Süre:</b>	1 ders saati (40 dk)
<b>Kullanılan Materyaller:</b>	“Ses Çekmecesi”
<b>Kazanımlar:</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Sesin oluşumunu açıklar.</li> <li>✓ Sesin oluşması için gerekli şartları açıklar.</li> <li>✓ Sesin hangi ortamlarda yayılacağını bilir.</li> <li>✓ Sesin hangi mekânlarda daha iyi duyulabileceğini bilir.</li> </ul>

Deneysel çalışmanın 2 no'lu uygulamasında, öğrencilerin çevremizde duyduğumuz seslerin nasıl oluştuğunu, nasıl kulağımıza kadar gelebildiğini bilip bilmedikleri sorulmuştur. Sesin nasıl oluştuğu ve hangi hareketler sonucu meydana geldiği ilgili tahminler ve fikirler alınmış, uygulama da kullanılacak materyali inceleyip aktif olarak kullanarak, dokunarak, görerek, duyarak sesin nasıl oluştuğu ile ilgili tahminlerini geliştirmelerinin istendiği söylenmiştir. Materyali keşif sürecinde öğrencilerin materyali aktif olarak kullanmaları ve fikirlerini belirtmekten çekinmemeleri gerektiği söylenerek öğrenciler derse hazır hale getirilmiştir.

#### 1. Etkinlik

Bu konu ile ilgili uygulamada araştırmacı tarafından konuya uygun olarak tasarlanan ve hazırlanan “Ses Çekmecesi” materyali ve konu ile ilgili video kullanılmıştır.

Ses tanecikleri gözle görülemez. Öğrenciler yaş grubu itibariyle somut işlem döneminde oldukları için derse ses taneciklerini ve titreşimleri somutlaştırarak gösteren bir video ile başlanmıştır. Video ile öğrenciler ses taneciklerinin nasıl iletildiği, hangi ortamlarda iletildiği konularında fikir sahibi olmaları sağlanmıştır. Öğrenciler videoyu

izledikten sonra ‘‘Ses ekmecesini’’ materyali ile uygulamalar yapılmıştır. ekmece 4 bölümden oluşmakta olup sesi oluşturan hareketleri öğretmesi amaçlanmaktadır. Her bölme üzerinde bir zarf bulunmakta olup öğrencilerin inceledikleri çekmecede yer alan basit alğı örneklerini inceleyerek, sınıfça ortak bir karar verilerek zarf üzerine o çekmecede yer alan materyallerin ses ikarmasını sağlayan hareketin adının yazılması sağlanmıştır. Ayrıca her çekmecede basit alğı örneklerinin yanı sıra örnek alğı resimlerinin bulunduğu kartlar da yer almaktadır. ekmecenin ilk bölmesinde araştırmacı tarafından hazırlanmış olan kk vurmali algılar, tokmaklar ve kaşık yer almaktadır. İkinci bölmeye üfleme eylemi ile ses üreten materyallere örnek olarak blok fltn ses ikaran kısmı ve mızıka yerleştirilmiştir. nc bölmede sürtünme ile ses elde etmeye örnek olarak zımpara konulmuştur. Dördüncü bölmede ise sallayarak ses elde etmeyi örnekleme için araştırmacı tarafından yapılan basit marakaslar bulunmaktadır.



Fotoğraf 5: Ses ekmecesini Materyali



Uygulama için gönüllü öğrenciler tahtaya çıkarılmış, iki öğrenci bir lastiği gerdirirken diğer öğrenci parmağıyla lastiğe vurmuştur. Sınıf ile bu sesin nasıl meydana geldiği konusunda fikir alışverişi yapılmıştır. Ses çekmecesini materyali üzerinde yer alan gerdirilmiş lastikte de aynı uygulama yapılmıştır. Lastiği daha fazla gerdirerek veya gevşeterek vurulduğunda seste meydana gelen incelik ve kalınlık farkının fark edilmesi sağlanmıştır. Daha sonra gönüllü öğrenciler seçilmiş ve her bir çekmecenin sırayla açılması sağlanmıştır. İçerisindeki materyal ve örnek çalgı resimlerinin bulunduğu kartlar incelendi. Sesi oluşturmak için hangi hareketin kullanıldığı konusunda öğrencilerden tahminler alınmıştır. Sonuç olarak sınıfın ortak kararı alınarak her çekmecenin gözünde yer alan materyallere dayalı olarak, seslerin hangi hareketler sonucu oluştuğu ilgili bölme üzerindeki zarf üzerine yazılmıştır. Her bir çekmece için bu uygulama yapıldıktan sonra bütün bölmelerdeki örnek çalgı görsellerinin yer aldığı kartlar karıştırılmış ve sınıftaki öğrencilere bölüştürülerek dağıtılmıştır. Her öğrencinin sırayla elindeki kartta bulunan çalgının hangi eylem sonucu ses ürettiği hakkında yorum yapması ve ilgili çekmece gözüne yerleştirmesi istenmiştir.

Yapılan etkinlikler ile öğrencilerin konuyu öğrenirken derse aktif katılımlarının sağlanması, konuyu direkt öğretmen anlatımıyla almayıp kendi keşifleri ve fikirleri yoluyla daha verimli ve kalıcı öğrenmeleri, öğrencilerin materyal kullanırken görerek ve dokunarak daha iyi öğrenmelerinin sağlanması ve soyut kavramları somutlaştırarak öğrenmelerinin kolaylaştırılması amaçlanmıştır.

### 3.4.3. III. Uygulama Haftası

#### 3 No'lu Konu İle İlgili Materyal Destekli Etkinlikler

**Konu:** Müzikte Yeni Notalar

**Süre:** 1 ders saati (40 dk)

**Kullanılan Materyaller:** “Nota Halısı”, “Notalı Zar”, PowerPoint Sunusu

**Kazanımlar:**

- ✓ Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır.
- ✓ “Re-la” aralığındaki sesleri dizek üzerinde gösterir.
- ✓ Sol anahtarını dizek üzerinde gösterir.
- ✓ Dörtlük ve sekizlik sus işaretlerini tanır.
- ✓ Dörtlük ve sekizlik sus işaretini dizek üzerinde gösterir.

Deneysel çalışmanın 3 no'lu uygulamasında, öğrencilerin dikkatini çekmek için sınıfa bağlama ile girilmiş, öğrenciler arasında çalgı çalan olup olmadığı sorulmuştur. Çalgı çalarken neye göre çalındığı, müziği ifade ederken ne kullandığımız ile ilgili tartışma açılmış ve öğrencilerin fikirleri alınmıştır. İpucu ve yönlendirmeler ile konu notalara getirilmiştir.

'Nota halısı' yere serilip, öğrencilerin "Halı" üzerindeki Sol Anahtarına dikkat göstermeleri sağlanmış ve öğrencilerin bilgileri yoklanmıştır. Daha sonra Sol Anahtarı ve renklemeli nota öğretim yöntemine göre hazırlanmış görsellerin bulunduğu, la, sol, fa, mi, re notaları ve dörtlük/sekizlik sus işaretlerinin yer aldığı PowerPoint sunusu öğrencilerle birlikte incelenmiştir.



Fotoğraf 6: Notalar ile İlgili Sunudan Bir Sayfa

Notaların porte üzerine yerleştirilirken yukarıya çıktıkça ince, aşağıya indikçe kalın olduğunu belirtmek için aslan ve kedi örneği kullanılmıştır. (Aslan görseli kalın sesleri, kedi görseli ince sesleri temsil eder. Slayt ilerletildikçe kedi ve aslan bir tahterevalli üzerine bırakılır. Ağır gelen aslan aşağıda kalırken hafif olan kedi yukarıda kalacaktır) (bkz. Fotoğraf 6). Notaların isimlerinin sırayla yazıldığı sunu sayfası

açık bırakılıp, yapılacak etkinlikler sırasında öğrencilerin bu sayfadan yardım alabilecekleri belirtilmiştir.

Konu için hazırlanmış olan materyal kullanılarak yapılan etkinlikler şunlardır;

### **1. Etkinlik**

Bu konu ile ilgili uygulamada araştırmacı tarafından konuya uygun olarak tasarlanan ve hazırlanan “Nota Halısı” materyali kullanılmıştır.

“Nota halısı” yere serilip, gönüllü öğrenciler içinden seçilen öğrencilerin hazırlanan nota figürlerinden olan sapsız ve içi dolu olan, müzikte hiçbir zaman değeri ifade etmeyen figürü cırt cırtlı terliklere yapıştırmaları istenmiştir. Terlikleri ayaklarına giyip ve öğretmenin söylediği notaların rolüne bürünerek, söylenen notaların porte üzerindeki yerlerine zıplamaları sağlanmıştır. (bkz. EK-9)

Bu etkinlik sonucunda öğrencilerin notaların porte üzerindeki yerlerini tekrar yolu ile ve devinişsel hareketler yardımı ile hafızalarında tutmaları beklenmektedir. Ayrıca bu etkinlik ders içerisinde yapılacak diğer etkinliklere hazırlık görevi de görmektedir.

### **2. Etkinlik**

Bu konu ile ilgili uygulamada araştırmacı tarafından konuya uygun olarak tasarlanan ve hazırlanan “Nota Halısı” materyali ve bağlama kullanılmıştır.



Fotoğraf 7: Nota Halısı Materyali

Müzik dersi, öğrenci çalışma kitabının 32. yüzleminde bulunan “Bingöl Halayı” eserinin solfeji öğrencilere bağlama yardımıyla kulaktan öğretim yoluyla çalıştırılmıştır. ‘Bingöl Halayı’ eserinin notaları öğretmen tarafından hafif tempoda bağlama ile çalınırken gönüllü öğrenciler arasından seçilen öğrencinin ‘nota halısı’ üzerinde o an çalan notaların yerlerine ritme dikkat ederek zıplaması sağlanmıştır.

### 3. Etkinlik

Bu konu ile ilgili uygulamada araştırmacı tarafından konuya uygun olarak tasarlanan ve hazırlanan “Nota Halısı” ve “Notalı Zar” kullanılmıştır.

2 öğrenci tahtaya kaldırılmış (sayı değiştirilebilir), sırayla araştırmacı tarafından hazırlanan ve üzerinde notalar bulunan zarı atmaları istenmiştir. Zar üzerinde çıkan notanın porte üzerinde bulunması gereken yere el veya ayağını koyarak oyun sonuna kadar bu şekilde kalmaları gerektiği belirtilmiştir. Her öğrencinin sırayla bu işlemi tekrarlaması sağlanmıştır. Nota yerini bulamayıp yanlış yere basan öğrenci oyunu kaybetmiş sayılmış ve elenmiştir. Düşmeden en sona kalan öğrenci oyunun kazananı olmuştur.

Yapılan etkinlikler ile materyal kullanılarak işlenen bu ders sayesinde, öğrencilerin derse aktif katılım göstermesi, rol yapma tekniği ile yaparak yaşayarak öğrenmesi, oyunlaştırma sayesinde eğlenceli ve kalıcı öğrenmelerin gerçekleşmesi ve hareketli etkinlikler sayesinde psikomotor gelişiminin kuvvetlenmesi amaçlanmıştır.

#### 3.4.4. IV. Uygulama Haftası

4 No'lu Konu İle İlgili Materyal Destekli Etkinlikler	
<b>Konu:</b>	Müzikte Yeni Notalar
<b>Süre:</b>	1 ders saati (40 dk)
<b>Kullanılan Materyaller:</b>	“Oranlı Ritim Fişleri”, “Mıknatıslı ritim kartları”, Powerpoint sunusu
<b>Kazanımlar:</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Öğrendiği seslerin uzunluk ve kısalık özelliklerini ayırt eder.</li> <li>✓ Sesli ve sessiz nota süre değerlerini dizek üzerinde gösterir.</li> <li>✓ Sesli ve sessiz nota süre değerlerini tanıır.</li> </ul>

Deneysel çalışmanın 4 no'lu uygulamasında, dersin hazırlık aşamasında nota değerleri araştırmacı tarafından hazırlanmış olan PowerPoint sunusu üzerinden gösterilerek öğrencilerde merak uyanması sağlanmıştır. Daha sonra İstiklal Marşı'nın bir kısmı bütün nota değerleri dörtlük nota olacak şekilde çalındı ve böylece öğrencilerin dikkati çekilmeye çalışılmıştır. Öğrencilere farkın ne olduğu soruldu, bir tartışma ortamı oluşturulmuştur. İpuçları yardımıyla nota sürelerinin uzunluk-kısalık farkı olduğu sonucuna varılmıştır.

PowerPoint sunusundaki görsellerden de yardım alınarak öğrencilere “vuruş” kavramı açıklanmıştır. Metronom yardımıyla örneklenerek süre değerleri kavratılmaya çalışılmıştır.

Zaman kavramı soyut bir kavramdır. Bu sebeple öğrencilerin daha iyi anlaması için kavram materyal yardımı ile somutlaştırılmıştır. Zaman ve uzunluk kavramları

ilişkilendirilerek, oranlara dikkat edilerek hazırlanan kartlar öğrencilere notalar arasındaki uzunluk-kısalık ilişkisini somutlaştırarak anlatmayı amaçlamaktadır.

### 1. Etkinlik: “Oranlı ritim fişleri” ile

Bu konu ile ilgili uygulamada araştırmacı tarafından konuya uygun olarak tasarlanan ve hazırlanan “Oranlı ritim fişleri” kullanılmıştır.



Fotoğraf 8: Oranlı Ritim Fişleri Materyali

Öğrencilere, notaların süre açısından uzunluk-kısalık farkı ve notaların süre değerleri, hazırlanmış olan materyal yardımı ile kartların boyut olarak uzunluk-kısalıkları arasındaki ilişki kullanılarak kavratılmaya çalışılmıştır. Öğrencilerin hazırlanmış olan “oranlı ritim fişleri” materyalinde bulunan ölçü çizgilerini 2/4 ölçüye denk gelecek şekilde ip üzerine yerleştirilmesi sağlanmıştır. Öğrencilerin ölçülere gelebilecek nota fişlerini değerlerine dikkat ederek yerleştirerek kendi ritim kalıplarını oluşturmaları istenmiştir. Öğrencilerin bu aşamada nota sürelerine orantılı uzunluklarda hazırlanmış olan ritim fişlerini ölçülere sığdırarak alıştırmalar yapmaları sağlanmıştır. Öğrencilerin oluşturdukları ritimleri, hazırlanmış olan basit ritim materyalleri ile

uygulamalı olarak çalışmalarını sağlanmıştır. (Alıştırmalar 4/4, 6/8 vs. şekillerde de dzenlenebilir.) (Bkz. EK-9)

## 2. Etkinlik: “Ali Baba’nın Bukalemunu”

Ali Babanın iftliği şarkısı oğrencilere kulaktan oğretim yolu ile oğretilmiştir. Oğrencilerin her bir tekrarda araştırmacının tahtaya yazdığı hayvan ismini syolemeleri ve hayvanın sesini taklit etmeleri istenmiştir. Kedi, köpek gibi bilinen örneklerden sonra oğrenciler merakla yeni hayvan ismini beklerken tahtaya çabucak bukalemun yazılmıştır. Oğrenciler bukalemun sesini ıkaramadıkları için sınıfta sessizlik olmuştur. Müzikteki bu sessiz srelerin sus işaretleri ile ifade edildiği oğrencilere açıklanmış ve sus işareti görsel olarak gösterilmiştir. Böylece oğrenciler bukalemun sesi ile sus kavramını zihinlerine kodlamalarının sağlanması amaçlanmıştır.

Hazırlanmış olan ritim fişleri arasından üzerinde sus işareti olanlara kk birer bukalemun resmi çizilmiş ve bu yolla oğrencilerin söyledikleri şarkıdan yola çıkararak bukalemun resmi ile sus işareti arasında ilişki kurarak sus işaretini oğrenmeleri amaçlanmıştır.

## 3. Etkinlik: “Mıknatıslı Ritim Kartları” ile

Bu konu ile ilgili uygulamada araştırmacı tarafından konuya uygun olarak tasarlanan ve hazırlanan “Mıknatıslı Ritim Kartları” kullanılmıştır.

Hazırlanan mıknatıslı ritim kartları akıllı tahtaya yapışabilir özelliğe sahiptir. Bu özelliği kullanarak kartların yerlerini değiştirerek tahta üzerinde özellikle toplama işlemine ağırlık vererek süre değerleri arasında matematiksel işlem etkinliği yaptırılmıştır. Böylece oğrencilerin nota sürelerini ve l zerisindeki kullanımını daha iyi kavrayabilmeleri amaçlanmıştır. (bkz. Fotoğraf 9)



Fotoğraf 9: Mıknatıslı Ritim Kartları Materyali

Deney grubu olarak seçilen öğrenci grubunun yaş ortalaması olan 10-11 yaş grubu Piaget'in Bilişsel Gelişim Dönemleri'ne göre somut işlem döneminde yer almaktadır. Bu sebeple konumuz olan “zaman/süre” kavramını öğrencilere öğretebilmek için somutlaştırıcı materyallere ve etkinliklere ihtiyaç duyulduğu düşünülmüştür. Hazırlanmış olan materyaller sayesinde öğrencilerin konuyu somutlaştırarak daha iyi öğrenmeleri, söyledikleri şarkı ile dil gelişimlerine katkıda bulunulması, materyaller üzerinde çalıştıkları süreçte öğrencilerin kendi keşifleri doğrultusunda ilerleyerek ders süresince aktif katılım göstermeleri ve böylece öğrenmenin kalıcı olması ve başarının sağlanması amaçlanmıştır.



### 3.4.5. V. Uygulama Haftası

5 No'lu Konu İle İlgili Materyal Destekli Etkinlikler	
<b>Konu:</b>	<b>Ritim Oluşturalım</b>
<b>Süre:</b>	1 ders saati (40 dk)
<b>Kullanılan Materyaller:</b>	<b>“Görsel Çağrışimli Tartım Materyalleri”, “Basit Ritim Çalgıları”, PowerPoint sunusu</b>
<b>Kazanımlar:</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Kendi oluşturduğu ritim kalıbını seslendirir.</li> <li>✓ Ritim kalıplarını tanır.</li> <li>✓ Vurmalı çalgıları tanır.</li> </ul>

Deneysel çalışmanın 5 no'lu uygulamasında, öğrencilerin dikkatini çekme ve derse hazırlama için PowerPoint sunusu desteğiyle öğrencilere “Van gölü, İzmir'in kızları, Anadolu halayları, Ankara kaşık havası, Karaman'ın koyunu” başlıklarıyla ilişkili görseller gösterilmiştir. Öğrenciler bu görseller ile müzik dersini hemen bağdaştıramayacakları için anlatılacak konuyu ve yapılacak etkinlikleri merak etmeleri sağlanmaya çalışılmış, görseller üzerine biraz sohbet edilmiştir. Bu derste öğrenecekleri tartımlar yardımıyla daha kolay bir şekilde ritimler oluşturabilecekleri ve istedikleri şarkılar için ritim oluşturup bunu ritim çalgıları ile çalabilecekleri açıklanmıştır.

Önceki derste öğrenilmiş olan vuruş kavramıyla ve notaların süre değerleri konusu ile ilişkilendirilerek “vuruş” kavramı öğrencilere açıklanmıştır. Ritmin daha çok vurmalı çalgılarla çalındığından bahsedilip, hazırlanan PowerPoint sunusu üzerinden çalgı görselleri açıldı ve hangilerinin vurmalı çalgı olduğunun bulunması istenmiştir. Böylece dersin giriş kısmı yapılmıştır.

### 1. Etkinlik: “Görsel Çağrışımlı Tartım Materyalleri” ile

Bu konu ile ilgili uygulamada araştırmacı tarafından konuya uygun olarak tasarlanan ve hazırlanan “Görsel Çağrışımlı Tartım Materyalleri” kullanılmıştır.

5 öğrenciye söz hakkı verilerek tahtaya kaldırıldı. Materyalin içeriğindeki her bir görsel bir öğrenciye verilmiştir. Öğrencilerin sıraları geldiğinde ellerinde tuttıkları materyalleri sınıfı gezerek arkadaşlarına göstermeleri istenmiştir. Her materyalin tek tek incelenmesi ve öğrenciler tarafından yorumlanması istenmiştir. Materyaller tartımların akılda kalıcılığını arttırabilme amacı ile kullanılmıştır. Her bir materyal üzerindeki tartım araştırmacı tarafından uygulamalı olarak gösterilmiş ve öğrencilerin de tekrar etmesi istenmiştir. Böylece öğrencilerin tartımları isimleriyle birlikte uygulayabilmesinin sağlanması amaçlanmıştır. (Bkz. EK-9, Fotoğraf 10)



Fotoğraf 10: Görsel Çağrışımlı Tartım Materyalleri

Daha sonra tahtadaki öğrencilerin rastgele yer değiştirerek yeni tartım kalıpları oluşturmaları istenmiştir. Sınıftan seçilen bir öğrencinin de yeni oluşturulan ritim kalıbını alkış, kalemle masaya vurma ya da hazırlanan basit ritim algıları ile

uygulamalı olarak göstermesi istenmiştir. Tahtadaki öğrencilerin yerleri sınıftan seçilen birkaç öğrenci tarafından değiştirilerek etkinlik devam ettirilmiştir. Bu etkinliğin tekrar sayısının öğrencilerin ilgi, heves öğrenme vs. durumuna göre belirlenebileceği düşünülmektedir.

## **2. Etkinlik**

Bu konu ile ilgili uygulamada ders kitabı ve gitar kullanılmıştır.

Öğrenci çalışma kitabının 38. yüzleminde bulunan Barış Manço'nun "Nane Limon Kabuğu" şarkısı öğrencilere gitar eşliği ile kulaktan öğretim yolu ile öğretilmiştir. Öğrencilerden öğrendikleri tartımları kullanarak bu şarkıya basit ritim eşliği yazmaları istenmiştir. Bir örnek öğretmen tarafından gösterilip ve öğrencilere süre verilmiştir. Süre sonunda gönüllü öğrencilere söz hakkı verildi, yazdıkları ritimleri tahtaya yazmaları ve uygulamaları istenmiştir. Öğrencilerle birlikte ritim kalıbı incelenip yorumlanmış, hata veya eksikleri varsa düzeltilmiştir.

Bu uygulama ile yapılan etkinlikler için hazırlanmış olan materyallerde görsellerden yararlanılarak tartım isimleri ve şekillerinin bağdaştırılması ve böylelikle akılda kalıcılığın sağlanması, görsel olarak akılda kalan tartımların uygulanmasında da öğrencilerin daha iyi öğrenerek başarı göstermesi amaçlanmıştır. Kullanılan materyallerle yapılan uygulama ve etkinlikler sırasında öğrencinin aktif katılımının psikomotor gelişimine de katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca örnek şarkı için kendi ritim kalıbını oluşturarak yaratıcılığının gelişmesi ve sevdiği şarkılara kendi oluşturacağı ritim kalıpları ile eşlik ederek özgüveninin gelişim gösterebilmesi de uygulamanın amaçlarındandır.

### 3.4.6. VI. Uygulama Haftası

6 No'lu Konu İle İlgili Materyal Destekli Etkinlikler	
<b>Konu:</b>	Hız
<b>Süre:</b>	1 ders saati (40 dk)
<b>Kullanılan Materyaller:</b>	“Hız kuklaları”, “Küçük top”, “Metronom”, Powerpoint sunusu
<b>Kazanımlar:</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Müzikte temel hız basamaklarını ayırt eder.</li> <li>✓ Şarkıları hız basamağına uygun söyler.</li> <li>✓ Metronomu tanır.</li> </ul>

Deneysel çalışmanın 6 no'lu uygulamasında, derse hazırlık kısmında öğrencilere çalışma kitabının 42. yüzleminde bulunan “Gemiciler” şarkısı dinletilmiştir. Şarkıyı açmadan önce, şarkıyı dinlerken hız değişikliklerine dikkat etmeleri, şarkı bitiminde bu konu üzerine konuşulacağı belirtilmiştir. Şarkı dinletildikten sonra hız konusunun müzikte ne işe yaradığı, nasıl kullanıldığı, şarkıdaki hız değişikliklerinin neler hissettirdiği ve düşündürdüğü konuları sınıf ortamında tartışılmıştır. Hızın müzikte duyguları belirtebildiği ve şarkı söylerken önemli bir değişken olduğu sonucuna varılmıştır. Her şarkının kendine özgü bir hızı olduğu belirtilir ve hangi şarkıyı hangi hızda söylememiz gerektiğini nasıl anlayacağımızı, müzikte kullanılan hız basamaklarının neler olduğunu vs. bu ders içinde öğreneceğimiz öğrencilere açıklanmıştır. Dersin amacından ve konusundan haberdar edilen öğrencilerin derse hazır hale geldikleri gözlemlenmiştir.

Öğrencilere “Hız nedir?” sorusu yöneltilmiş, çevrelerindeki hızlı ve yavaş varlıklara örnekler vermeleri istenmiştir. Hazırlanmış olan PowerPoint sunusundan görseller yardımıyla hızlı ve yavaş varlıklar örneklenmiştir. Açılan görseldeki varlığın hızlı mı yoksa yavaş mı olduğu öğrenciler tarafından yorumlanmıştır. Sunu içerisinde derste kullanılmak üzere hazırlanmış olan kukla materyallerinden olan insan, leopar ve kaplumbağanın da hızlarına yer verilmiştir.

Öğretmen tarafından derse getirilen manuel metronom üzerinden öğrencilere bilgiler verilmiş ve küçük örnek uygulamalar gösterilmiştir.

### 1. Etkinlik

Bu konu ile ilgili uygulamada araştırmacı tarafından konuya uygun olarak tasarlanan ve hazırlanan “Hız Kuklaları” kullanılmıştır.

Presto(leopar) ve largo(kaplumbağa) kuklaları sağ ve sol ele takılıp, Gemiciler şarkısının hızlı yerleri leopar kuklası ile seslendirilirken daha yavaş olan yeri kaplumbağa kuklası ile seslendirilmiştir. Daha sonra öğrencilere kaplumbağanın adının largo olduğu, leoparın adının ise presto olduğu söylenmiştir. Bu aşamadan sonra, kavram isimlerinin akılda kalıcılığını sağlayabilmek amacı ile kuklalara kaplumbağa ve leopar diye değil largo ve presto diye hitap edilmesine sınıfça karar verilmiştir. Leoparın hızı ile presto terimi, kaplumbağanın hızı ile de largo terimi bağdaştırılmıştır. Öğrencilere, orta hızdaki şarkıları da moderato isimli kuklanın söyleyeceği söylenmiştir. İnsan şeklinde hazırlanmış olan moderato kuklası da çıkarılmış, öğrencilerin daha önceki derslerde öğrendikleri, orta hızda bir şarkı olan, kitabın 25. yüzlemindeki “Kardeşlik” şarkısı sınıfça seslendirilirken moderato kuklası bir öğrenciye verilmiştir ve onun da etkin olması sağlanmıştır. Daha sonra kuklaların hızlarına uygun olarak öğrenciler tarafından kullanılması sağlanarak çeşitli şarkılar ile çalışmalar yapılmıştır.



Fotoğraf 11: Hız Kuklaları Materyali

## 2. Etkinlik

Bu konu ile ilgili uygulamada küçük yumuşak bir top kullanılmıştır.

Öğrencilerden seçilen 4 kişilik bir grup oluşturulup, tahtaya kaldırılmış ve daire şekli oluşturmaları istenmiştir. Yavaş tempoda başlayıp gittikçe hızlanan *Czardas* eseri akıllı tahtadan açılmıştır. Öğrencilerin küçük topu ritme uygun olarak birbirlerine atmalarına yönelik bir etkinlik yapılacağı konusunda öğrencilere gerekli açıklamalar yapılmıştır. Şarkı hızlandıkça topu daha hızlı atmaları sağlanmış, ritim temelli bir uygulama yapılabilmesi konusuna önem verilmiştir. Etkinlik tekrarlanırken uygulama yapan öğrenci grubunun sayısı arttırılmıştır.

Yapılan etkinliklerde öğrencilerin kukla materyalleri kullanırken aktif olması, rol yapması, kuklaları özelliklerine dikkat ederek seslendirmesi sayesinde yaparak yaşayarak öğrenmesi ve böylece kalıcı öğrenmeler gerçekleştirmesi amaçlanmıştır. Ayrıca materyal için seçilmiş olan üç varlığın hız özellikleri ile müzikteki hız kavramını ilişkilendirerek bilinenden bilinmeyene ilkesi kullanılarak öğrenmenin kolaylaştırılması, top ile yapılan etkinlikle de ritim duygusunun gelişmesi ve öğrencinin psikomotor gelişiminin kuvvetlenmesi, eğlenceli ve oyunlu etkinliklerle öğrencinin keyifli bir öğrenme sağlaması amaçlanmıştır.

### 3.5. Verilerin Analizi

Bu bölümde MBABT ile elde edilen veriler SPSS 25 paket programı ile işlenmiş ve elde edilen veriler yorumlanarak sonuçlar değerlendirilmiştir. Bu amaca yönelik olarak veriler SPSS'e işlenmiş, ilk olarak betimsel veri analizi ve normallik analizi yapılmıştır.

#### 3.5.1. Betimsel Veri Analizi

Bu bölümde deney ve kontrol grubuna uygulanan MDABT'den elde edilen verilerin betimsel analizleri yer almaktadır.

Deney grubuna uygulanan öntest ve sontestin verilerinin betimsel analiz sonuçları tablo 13’de verilmiştir. Bu kapsamda uygulanan teste yönelik elde edilen aritmetik ortalama, standart sapma, en düşük ve en yüksek puan, çarpıklık ve basıklık verileri tabloda yer almaktadır.

Tablo 15: Deney grubuna uygulanan öntest ve sontestin verilerinin betimsel analiz sonuçları

Deney Grubu							
Öntest							
	N	( $\bar{X}$ )	(ss)	Min.	Max.	Çarpıklık	Basıklık
MBABT	30	15,80	6,04	6,00	33,00	,88	,96
	Sontest						
	30	84,30	5,86	66,00	90,00	-1,75	3,24

Tablo 15 incelendiğinde; deney grubunun öntest puanlarının aritmetik ortalamasının 15,80, standart sapmasının 6,04, testten alınan en düşük puanın 6,00, testten alınan en yüksek puanın 33,00, çarpıklığın 0,88, basıklığın ise ,96 olduğu; sontest puanlarının ise aritmetik ortalamasının 84,30, standart sapmasının 5,86, testten alınan en düşük puanın 66,00, testten alınan en yüksek puanın 90,00, çarpıklığın -1,75, basıklığın ise 3,24 olduğu görülmektedir.

Kontrol grubuna uygulanan öntest ve sontest verilerinin betimsel analiz sonuçları tablo 16’te verilmiştir. Bu kapsamda uygulanan teste yönelik elde edilen aritmetik ortalama, standart sapma, en düşük ve en yüksek puan, çarpıklık ve basıklık verileri tabloda yer almaktadır.

Tablo 16: Kontrol grubuna uygulanan öntest ve sontestin verilerinin betimsel analiz sonuçları

Kontrol Grubu							
Öntest							
	N	( $\bar{X}$ )	(ss)	Min.	Max.	Çarpıklık	Basıklık
MBABT	30	16,50	6,90	6,00	36,00	1,22	1,57
	Sontest						
	30	60,20	13,55	36,00	87,00	-,07	-,59

Tablo 16 incelendiğinde; deney grubunun öntest puanlarının aritmetik ortalamasının 16,50, standart sapmasının 6,90, testten alınan en düşük puanın 6,00, testten alınan en yüksek puanın 36,00, çarpıklığın 1,22, basıklığın ise 1,57 olduğu; sontest puanlarının ise aritmetik ortalamasının 60,20, standart sapmasının 13,55, testten alınan en düşük puanın 36,00, testten alınan en yüksek puanın 87,00, çarpıklığın -0,07, basıklığın ise -,59 olduğu görülmektedir.

### 3.5.2. Normallik Analizi

Normallik durumunun incelenmesi için çarpıklık ve basıklık değerlerine(skewness-kurtosis) bakılmış ve Shapiro-Wilks testi uygulanılarak sonuç değerlerine bakılmıştır. Tablo 17’de bu testlere ait veriler yer almaktadır.

Tablo 17: Deney ve kontrol gruplarına ait öntest ve sontest normallik analizi verileri

				<i>Shapiro-Wilk</i>
				<i>Testi</i>
<i>Öntest</i>				
	<i>N</i>	<i>Çarpıklık</i>	<i>Basıklık</i>	<i>p</i>
<i>Gd</i>	30	,88	,96	,066
<i>Gk</i>	30	1,22	1,57	,006
<i>Sontest</i>				
<i>Gd</i>	30	-1,75	3,24	,000
<i>Gk</i>	30	-,07	-,59	,663

Tablo 17’de yer alan sonuçlar incelendiğinde, çarpıklık ve basıklık katsayılarının tüm gruplar için  $\pm 3$  aralığında olduğu görülmektedir. Büyüköztürk (2011), çarpıklık ve basıklık değerlerinin  $\pm 1$ ; Tabachnick ve Fidell (2013)  $\pm 1,5$  aralığında olmasının normalliği ifade ettiğini belirtmişlerdir. Kalaycı (vd. 2005) ise -3 ile +3 aralığında olduğunda normalliği ifade ettiğini belirtmiştir. (Gürpınar, 2014: 54; akt. Cooper-Cutting, 2010).



Shapiro-Wilk testi verilerine bakıldığında ise deney grubunun öntesti ( $p = ,066$ ) ile kontrol grubunun sontestinin ( $,663$ )  $p$  değerinin  $,05$ 'ten büyük olduğu; kontrol grubunun öntesti ( $,006$ ) ile deney grubunun sontestinin ( $p = ,00$ )  $p$  değerinin  $,05$ 'ten küçük olduğu görülmektedir. Büyüköztürk (2011), 50'den küçük grupların normallik analizinin yapılmasında kullanılan Shapiro-Wilk testinde 'p' değerinin  $,05$ 'ten büyük çıkmasının, normal dağılımdan aşırı sapma göstermediği, yani normal dağılıma uygun olduğu anlamına geldiğini belirtmektedir. (Büyüköztürk, 2011: 42) Buna göre deney grubunun öntesti ve kontrol grubunun sontestinin  $p$  değerleri  $,05$ 'ten büyük olduğu için, verilerin normal dağılım gösterdiği söylenebilir.  $,05$ 'ten küçük olan deney grubunun öntesti ve kontrol grubunun öntestine ait verilerin  $p$  değerlerine bakıldığında çok uç değerler olmadığı ve çarpıklık ve basıklık değerlerinin  $-3$  ile  $+3$  aralığında olduğu göz önüne alınarak normal dağılıma yakın bir veri dağılımı olduğu söylenebilir.

Veriler normal dağılım gösterdiği için yapılacak analiz işlemlerinde bağımlı örneklem  $t$  testi ve bağımsız örneklem  $t$  testi kullanılmıştır. Bu testler sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda etki büyüklüğünün hesaplanması için ise Cohen's  $d$  değeri hesaplanmış ve yorumlanmıştır. Büyüköztürk (2011:44), Cohen's  $d$  değerinin,  $,2$  olması halinde küçük,  $,5$  iken orta,  $,8$  olması halinde ise büyük etki gösterdiği şeklinde yorumlanabileceğini ve Cohen's  $d$  değerinin  $-\infty$  ile  $+\infty$  arasında değer alabileceğini belirtmiştir.

Bağımlı ve bağımsız gruplar için Cohen'n  $d$  değerinin hesaplanması için kullanılan formülü Büyüköztürk (2011:44-69) şu şekilde belirtmiştir;

Bağımlı gruplar için Cohen's  $d$  istatistiği;

$$d = \frac{t}{\sqrt{N}}$$

Bağımsız gruplar için Cohen's  $d$  istatistiği;

$$d = t \sqrt{\frac{N_1 + N_2}{N_1 N_2}}$$

## BÖLÜM 4

### 4.BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde verilerin analiz edilmesiyle ulaşılan bulgular ve bulgulara ilişkin yorumlar üzerinde durulmaktadır.

#### 4.1.Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

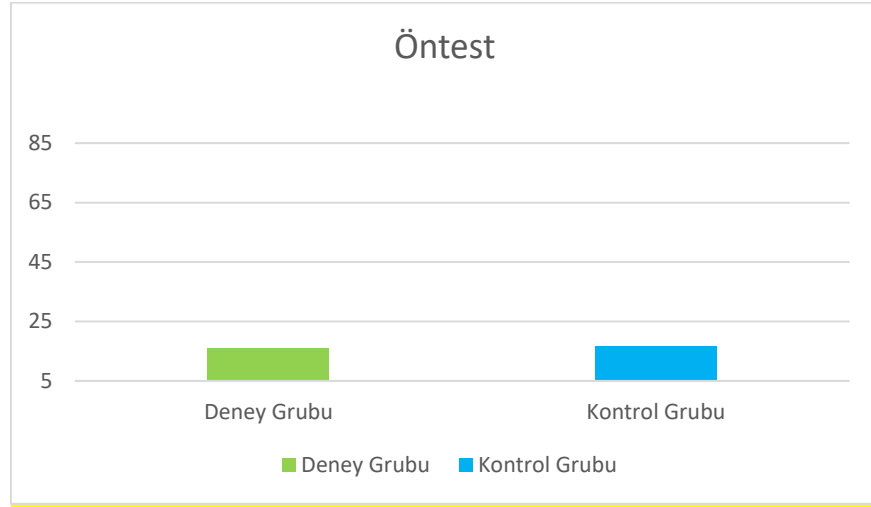
Araştırmanın birinci alt problemi “Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin öntest puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklinde belirlenmiştir. Bu alt probleme ilişkin verileri elde etmek amacıyla deney grubunun öntest verileri ile kontrol grubunun öntest verileri bağımsız örneklem *t* testi uygulanarak analiz edilmiş ve sonuçlar yorumlanmıştır.

Deney ve kontrol grubunun öntest verilerinin analizine ilişkin veriler tablo 18’da verilmiştir.

Tablo 18: Deney ve kontrol grubunun öntest verilerinin analizine ait tablo

Öntest	N	$\bar{X}$	ss	sd	t	p	Cohen’s d
G <sub>a</sub>	30	15,80	6,04	58	-,418	,678	-
G <sub>k</sub>	30	16,50	6,90				

Puanlar incelendiğinde deney grubunun öntest puanları ( $\bar{X}=15,80$ ) ile kontrol grubunun öntest puanları ( $\bar{X}=15,50$ ) arasında anlamlı bir fark olmadığı ( $p= ,67$ ),  $p>,05$ ) görülmüştür. Buradan yola çıkarak öntest puanlarının birbirine yakın olduğu, deney ve kontrol grubu öğrencilerinin uygulama öncesindeki bilgi seviyelerinin birbirine denk olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.



Grafik 11: Deney ve kontrol gruplarının öntest verilerine ait grafik

Grafik 11 incelendiğinde, deney ve kontrol grubuna uygulanan öntest sonucunda elde edilen puanlar arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

#### 4.2.Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

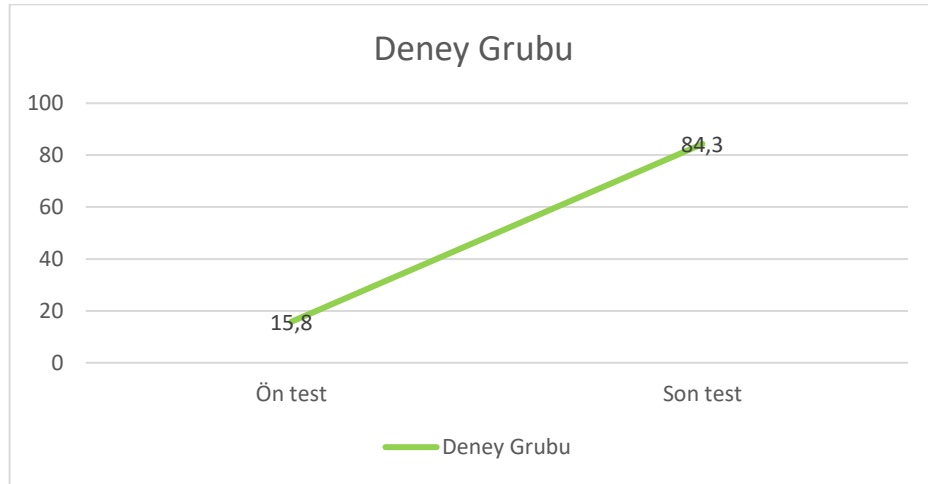
Araştırmanın ikinci alt problemi “Deney grubu öğrencilerinin ders başarısını ölçmeye yönelik öntest ve sontest puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklinde belirlenmiştir. Bu alt probleme ilişkin verileri elde etmek amacıyla deney grubu öğrencilerinin öntest ve sontest verileri bağımlı örneklem  $t$  testi uygulanarak analiz edilmiş ve sonuçlar yorumlanmıştır.

Deney grubunun öntest ve sontest verilerinin analizine ilişkin veriler tablo 19’de verilmiştir.

Tablo 19: Deney grubunun öntest ve sontest verilerinin analizine ait tablo

Öntest- Sontest	N	$\bar{X}$	ss	sd	t	p	Cohen's d
G <sub>a</sub>	30	15,80	6,04	29	-56,48	,00	7,29
G <sub>k</sub>	30	84,30	5,86				

Deney grubuna ait öntest ve sontest puanları incelendiğinde, sontest puanlarının ( $\bar{X}=84,30$ ), öntest puanlarına ( $\bar{X}=15,80$ ) göre anlamlı farklılık gösterdiği ( $p=,00$ );  $p<,05$ ) ve bu farklılığın sontest puanları lehine olduğu görülmektedir. Etki büyüklüğünün ise oldukça büyük düzeyde olduğu tespit edilmiştir. (Cohen's  $d=7,29$ ).



Grafik 12: Deney grubunun öntest ve sontest verilerine ait grafik

Grafik 12 incelendiğinde, deney grubunun sontest puanlarının ( $\bar{X}=84,30$ ), öntest puanlarına ( $\bar{X}=15,80$ ) göre oldukça büyük bir artış gösterdiği görülmektedir.

#### 4.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Kontrol grubu öğrencilerinin ders başarısını ölçmeye yönelik öntest ve sontest puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklinde belirlenmiştir. Bu alt probleme ilişkin verileri elde etmek amacıyla kontrol

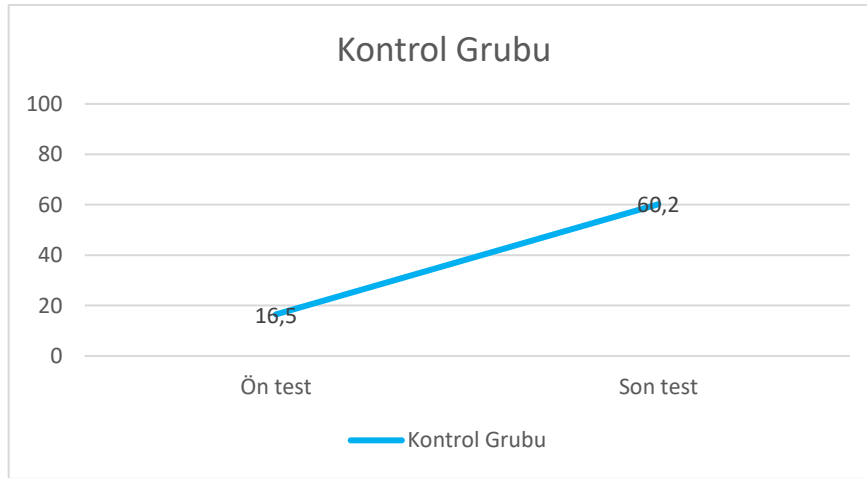
grubu öğrencilerinin öntest ve sontest verileri bağımlı örneklem  $t$  testi uygulanarak analiz edilmiş ve sonuçlar yorumlanmıştır.

Kontrol grubunun öntest ve sontest verilerinin analizine ilişkin veriler tablo 20'de verilmiştir.

Tablo 20: Kontrol grubunun öntest ve sontest verilerinin analizine ait tablo

Öntest- Sontest	N	$\bar{X}$	ss	sd	t	p	Cohen's d
G <sub>d</sub>	30	16,50	6,90	29	-24,11	,00	3,11
G <sub>k</sub>	30	60,20	13,55				

Kontrol grubuna ait öntest ve sontest puanları incelendiğinde, sontest puanlarının ( $\bar{X}=60,20$ ), öntest puanlarına ( $\bar{X}=16,50$ ) göre anlamlı farklılık gösterdiği ( $p=,00$ );  $p<,05$ ) ve bu farklılığın sontest puanları lehine olduğu görülmektedir. Etki büyüklüğünün ise oldukça büyük düzeyde olduğu tespit edilmiştir. (Cohen's  $d=3,11$ ).



Grafik 13: Kontrol grubunun öntest ve sontest verilerine ait grafik

Grafik 13 incelendiğinde, kontrol grubunun sontest puanlarının ( $\bar{X}=60,20$ ) öntest puanlarına ( $\bar{X}=16,50$ ) göre artış gösterdiği görülmektedir.

#### 4.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

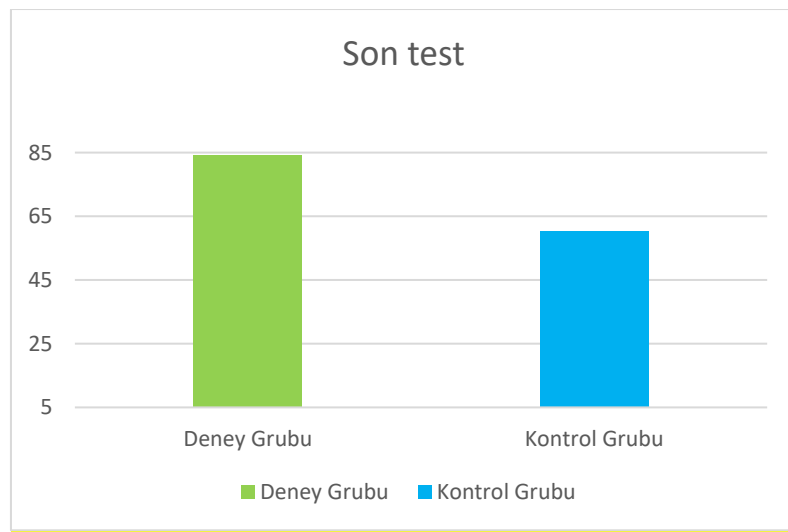
Araştırmanın dördüncü alt problemi “Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin ders başarısını ölçmeye yönelik sontest puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklinde belirlenmiştir. Bu alt probleme ilişkin verileri elde etmek amacıyla ve kontrol grubu öğrencilerinin sontest verileri bağımsız örneklem *t* testi uygulanarak analiz edilmiş ve sonuçlar yorumlanmıştır.

Deney ve kontrol gruplarının sontest verilerinin analizine ilişkin veriler tablo 21’da verilmiştir.

Tablo 21: Deney ve kontrol grubunun sontest verilerinin analizine ait tablo

Sontest	N	$\bar{X}$	ss	sd	t	p	Cohen’s d
G <sub>d</sub>	30	84,30	5,86	39,48	8,93	,00	2,14
G <sub>k</sub>	30	60,20	13,55				

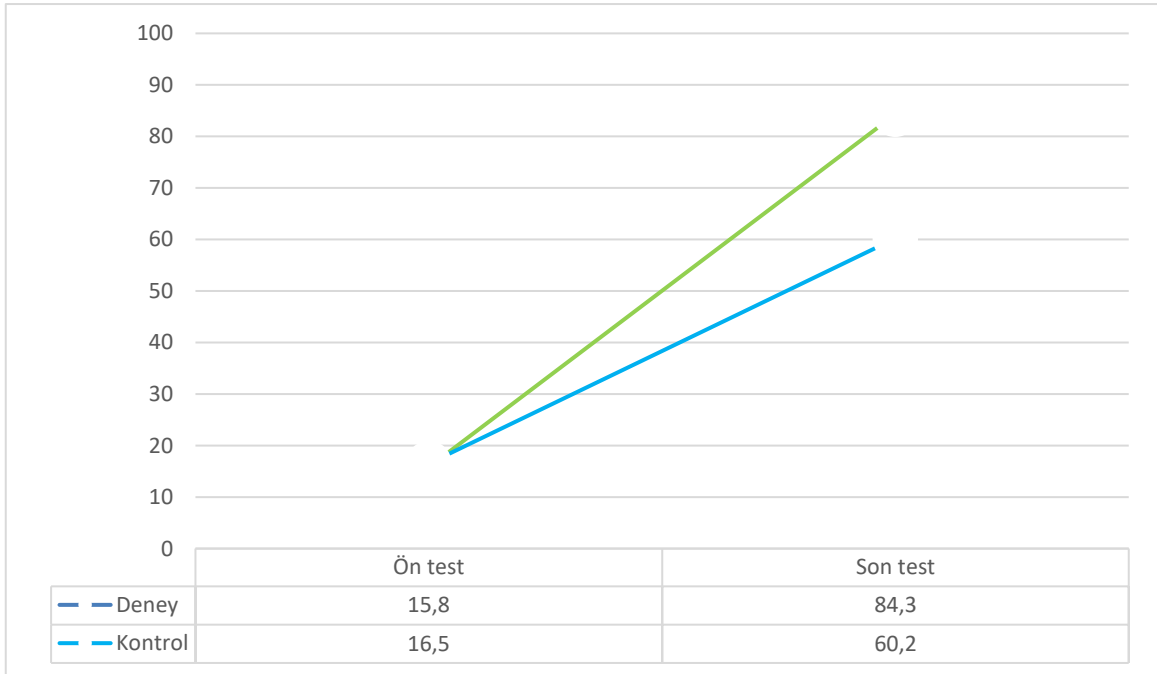
Kontrol grubuna ait öntest ve sontest puanları incelendiğinde, sontest puanlarının ( $\bar{X}=84,30$ ), öntest puanlarına ( $\bar{X}=60,20$ ) göre anlamlı farklılık gösterdiği ( $p=,00$ );  $p<,05$ ) ve bu farklılığın sontest puanları lehine olduğu görülmektedir. Etki büyüklüğünün ise büyük düzeyde olduğu tespit edilmiştir. (Cohen’s  $d=2,14$ ).



Grafik 14: Deney ve kontrol gruplarının sontest verilerine ait grafik

Grafik 14 incelendiğinde, kontrol grubunun sontest puanlarının ( $\bar{X}=84,30$ ), deney grubunun sontest puanlarına ( $\bar{X}=60,20$ ) göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Verilen alt problemler dışında gelen bir inceleme yapıldığında hem deney hem de kontrol grubuna ait öntest ve sontest puanları grafik 15’de verilmiştir. Grafiğe göre hem deney hem de kontrol grubunun puanlarında deney süreci sonunda artma görüldüğü ancak, deney grubunun başarı düzeyindeki artışın kontrol grubuna göre daha yüksek olduğu görülmektedir.



Grafik 15: Deney ve kontrol gruplarının öntest ve sontest verilerine ait grafik

## BÖLÜM 5

### 5.SONUÇ VE ÖNERİLER

#### 5.1.Sonuçlar

Müzik eğitiminde materyal kullanımının ders başarısı üzerindeki etkilerini belirlemeye yönelik yapılan bu çalışmada şu sonuçlar elde edilmiştir;

- Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin yapılan çalışmalar sonucunda; deney ve kontrol gruplarının öntest sonuçları arasında anlamlı farklılık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu da deneysel uygulama öncesinde deney ve kontrol grubunun bilgi seviyelerinin birbirine yakın (denk) olduğu sonucuna ulaşmamızı sağlamaktadır.
- Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin yapılan çalışmalar sonucunda; deney grubuna ait öntest ve sontest puanları arasında sontest lehine anlamlı fark bulunduğu ve bu farkın etki düzeyinin oldukça yüksek düzeyde olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu da müzik derslerinin materyal desteğiyle işlenmesinin öğrenci başarısı üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu sonucunu ortaya koymaktadır.
- Araştırmanın üçüncü alt problemine ilişkin yapılan çalışmalar sonucunda; kontrol grubuna ait öntest ve sontest puanları arasında sontest lehine anlamlı fark bulunduğu ve bu farkın etki düzeyinin büyük düzeyde olduğu görülmektedir. Ancak materyal desteği ile ders işleyen deney grubundaki farklılığın etki düzeyinin (Cohen's  $d=7,29$ ), geleneksel yolla ders işleyen kontrol grubunun etki düzeyine (Cohen's  $d= 3,11$ ) nazaran daha yüksek çıktığı görülmektedir.



- Araştırmanın dördüncü alt problemine ilişkin yapılan çalışmalar sonucunda; deney ve kontrol grubuna ait sontest puanları arasında deney grubu lehine anlamlı fark bulunduğu ve bu farkın etki düzeyinin büyük düzeyde olduğu sonucu elde edilmiştir. Buradan yola çıkılarak materyal desteği ile müzik eğitimi alan deney grubunun deney süreci sonunda yapılan sonteste göre kontrol grubuna göre daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.
- Deneysel uygulama süreci sonunda hem deney ( $\bar{X}_{\text{deneyÖntest}}=15,80$ ,  $\bar{X}_{\text{deneySontest}}=84,30$ ) hem de kontrol grubunun ( $\bar{X}_{\text{kontrolÖntest}}=16,50$ ,  $\bar{X}_{\text{kontrolSontest}}=60,20$ ) puanlarında artış olduğu ancak, deney grubunun sağladığı puan artışının kontrol grubuna göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu da materyal desteğiyle müzik eğitimi alan grubun, geleneksel yöntemlerle müzik eğitimi alan gruba göre daha yüksek başarı sağladığı sonucunu ortaya koymaktadır.
- Yapılan literatür taraması sonucunda kaynaklardan edilen bilgilere göre materyal kullanımının dersin verimliliği açısından birçok fayda sağladığı,
- Müzik derslerinde kullanılacak birçok materyal bulunduğu, eksik kalan kısmının da öğretmenler tarafından tasarlanarak, geliştirilerek ve üretilerek bu eksikliklerin tamamlanabileceği,
- Günümüz eğitim sisteminin dayandırıldığı yapılandırmacı yaklaşımın materyal kullanımı için çok uygun bir sistem olduğu,
- Deney grubundaki öğrencilerin dersi daha fazla ilgiyle takip ettikleri ve derse katılıp materyalleri kullanmak için oldukça istekli oldukları,
- Araştırmacı tarafından tasarlanan ve üretilen materyallerin öğrencilerin ilgili konuları öğrenmelerinde verimli olduğu,
- Öğrenci özellikleri, konu, ortam vb. şartları en iyi tanıyabilecek kişi olan ders öğretmenin bu değişkenleri göz önüne alınarak hazırladığı materyallerin dersin işlenişine oldukça büyük katkıları olduğu,

## 5.2.Öneriler

Araştırma sonucunda elde edilen bilgilere dayanarak şu öneriler geliştirilmiştir;

- Müzik eğitiminde öğretim materyallerinin etkili kullanımına gereken önem verilmelidir.
- Derslerde öğretim materyali kullanırken rastgele fikirlerle değil geçerli kaynaklardan bilgiler edinilerek hazırlanmalı ve kullanılmalıdır. Öğretim materyali hazırlama ve kullanım ilkelerine, materyallerin özelliklerine, materyallerin kullanıldığı öğretim süreçlerine vs. ilişkin bilgiler edinildikten sonra bu bilgilere uyarak materyal tasarımı ve kullanımı yapılmalıdır.
- Müzik öğretmenlerine öğretim materyali tasarlama ve kullanımı konulu hizmet içi eğitim seminerleri verilerek bu konudaki bilinçlenme sağlanmalıdır.
- Her müzik öğretmeni en azından lisans eğitimi boyunca eğitimini aldığı çalgıları öğretim materyali olarak etkili bir şekilde kullanabilmelidir.
- Müzik eğitiminde öğretim materyallerinin yapımı, kullanımı, seçimi gibi konularda kaynak kitap eksikliği olduğu saptanmış ve bu doğrultuda kitap ve benzeri yayınların arttırılması gerektiği düşünülmektedir.

## KAYNAKÇA

- Akarsu, S. (2007). *İlköğretim 6. Sınıf Müzik Dersi, 'Türkiye'de Başlıca Müzik Türleri ve Genel Özellikleri' Ünitesinde Materyal Kullanımının Öğrenci Başarısı Üzerine Etkisi (Kars İli Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kars.
- Arslan, M. (2009). *Eğitim Bilimine Giriş*. (1. Basım). Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Baytekin, Ç. (2011). *Öğrenme Öğretme Teknikleri ve Materyal Geliştirme*. (3. Basım). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş. (2011). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. (14. Basım). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2015). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (19. Basım). Ankara: Pegem Akademi.
- Çelikkaya, H. (2006). *Eğitim Bilimine Giriş: Eğitimcilik ve Öğretmenlik*. İstanbul: Alfa Yayınları.
- Çilenti, K. (1979). *Eğitim Teknolojisi ve Öğretim*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Dalmışlı, F. (2013). *Müzik Eğitiminde Materyal Geliştirme*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Demirel, Ö. (1996). *Genel Öğretim Yöntemleri*. Ankara: USEM Yayınları.

- Demirel, Ö. (2005). *Eğitim Sözlüğü*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Duman, B. (Editör). (2013). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. (3. Basım). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Erden, M. ve Akman, Y. (2005). *Gelişim ve Öğrenme*. (14. Basım). Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Ergin, A. (1995). *Öğretim Teknolojisi*. Ankara: Pegem Yayınevi.
- Ersanlı, K. ve Uzman, E. (Editörler). (2006). *Gelişim ve Öğrenme*. (1. Basım). İstanbul: Lisans Yayıncılık.
- Ertürk, S. (1979). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Yelkentepe Yayınları.
- Geniş, G.E. (2009). *Müzik Öğretmenlerinin Pedagojik Formasyon Derslerinden Yararlanabilme Düzeylerine Yönelik Görüşleri (Gazi Üniversitesi Mezunları Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Gömlüksiz, M. ve Erkan, S. (Editörler). (2016). *Eğitimde Ölçme Değerlendirme*. (4. Basım). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Gözütok, F.D. (2004). *Öğretmenliği Geliştiriyorum*. (2. Basım). Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Günay, E. ve Özdemir, M.A. (2012). *Müzik Öğretimi Teknolojisi ve Materyal Geliştirme*. (3. Basım). İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Gürpınar, E. (2014). *İşbirlikli Öğrenme Yöntemine Dayalı Çoksesli Solfej Uygulamalarının Müziksel İşitme-Okuma-Yazma ve Koro Ders Başarılarına Etkisi*. Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

- Gündoğdu, P. (2006). *Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterliklerinin İncelenmesi ve Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Gürsel, M. ve Hesapçıoğlu, M. (Editörler). (2008). *Eğitim Bilimine Giriş*. (4. Basım). Konya: Eğitim Akademi Yayınları.
- Haseski, F.L. (2015). *Okul öncesi Eğitim Kurumlarında Müzik Eğitiminde Kullanılan Materyallerin Okul Öncesi Öğretmenlerinin Görüşlerine Dayalı Olarak Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale On sekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Işık Terzi, Ş. (Editör). (2013). *Eğitim Psikolojisi*. (1. Basım). Ankara: Pegem Akademi.
- İlim, M. (2018). *Temel Müzik Eğitiminde “Nota Süreleri ve Tartımlar “ Konusunda Kullanılabilecek Bir Materyal Önerisi”*. Yüksek Lisans Tezi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- Kuzgun, Y. ve Deryakulu, D. (Editörler). (2014) *Eğitimde Bireysel Farklılıklar*. (3. Basım). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kardeş, B. (2018). *Müzik Eğitiminde Kullanılan Şarkıların Eşliklenmesine Yönelik Materyal Geliştirme ve Kullanılabilirliği*. Doktora Tezi, Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Mertoğlu, E. (1991). *İlkokullarda Müzik Eğitimi- Teoride ve Uygulamada*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Nacakçı, Z. ve Kurtuldu, K. (2011). *Kuramdan Uygulamaya Müzik Eğitiminde Yeni Yaklaşımlar*. (1. Basım). Ankara: Anı Yayınevi.
- Ördekçi, Ş. (2016). *İlkokul 4. Sınıf Öğrencileri İçin Hazırlanan Müzik Eğitiminde*

*Öğrenmeyi Kolaylaştırıcı Görsel Materyallerin Kullanımına İlişkin Bir İnceleme*. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.

Özdemir, S. , Yalın, H.İ. , Sezgin, F. (2008). *Eğitim Bilimine Giriş*. (6. Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Öztürk, H. (2004). *İlköğretim Okulları Müzik Eğitiminde Materyal Geliştirme*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Say, A. (2005). *Müzik Sözlüğü*. (2. Basım). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Say, A. (2005). *Müzik Öğretimi*. (4. Basım). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Say, A. (2009). *Müziğin Kitabı*. (4. Basım). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Selçuk, Z. (2015). *Eğitim Psikolojisi*. (22. Basım). Ankara: Nobel Akademik.

Senemoğlu, N. (2002). *Gelişim Öğrenme ve Öğretim- Kuramdan Uygulamaya*. Ankara: Gazi Kitabevi.

Sevim, O. (2015). *Kuramdan Uygulamaya Bilgisayar Destekli Öğretim Materyali Geliştirme*. (1. Basım). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Susar Kırmızı, F. ve Duban, N. (2016). *Eğitim Bilimine Giriş*. (1. Basım). Ankara: Anı Yayıncılık.

Şimşek, N. (2007). *Öğretim Teknolojileri Kullanımı ve Materyal Geliştirme*. (1. Basım). Ankara: Asil Yayın Dağıtım.

Tabachnick, B.G. and Fidell, L.S. (2013). *Using Multivariate Statistic*. (Sixth ed.). Pearson, Boston.

Talışık, E. (2009). *Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin İlköğretim Müzik*

*Derslerinde Popüler Müziğin Öğretim Materyali Olarak Kullanımına İlişkin Görüşleri Üzerine Bir Çalışma: Gazi Üniversitesi Örneği.* Yüksek Lisans Tez Önerisi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Tanrıöğen, A. (2012), *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (3. Basım). Ankara: Anı yayıncılık.

Uçan, A. (1997). *Müzik Eğitimi*. (2. Basım). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Uçar, M. (2015). *5-9 Yaş Aralığındaki Çocukların Piyano Eğitiminde Öğrenmeyi Sağlayıcı ve Destekleyici Görsel Materyal Geliştirme*. Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.

Ulusoy, A. (Editör). (2011). *Eğitim Psikolojisi*. (3. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.

Uyan, Z.D. (2012). *Özengen Müzik Eğitimini Alan ve Almayan İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Akademik Başarılarının ve Okula Yönelik Tutumlarının İncelenmesi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Ünal, S. ve Ada, S. (2007). *Eğitim Bilimine Giriş*. (1. Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Yalın, H.İ. (2009). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. (21. Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Yanpar, T. (1999). *"İlköğretimde Sosyal Bilgiler Öğretiminde Karşılaşılan Güçlükler Göre Sınıf Öğretmenliği Bölümüne Sosyal Bilgiler Öğretimi Nasıl Olmalıdır?"*. I. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu Bildirileri Kitabı, Uludağ Üniversitesi Basımevi, (140-145).

Yanpar Yelken T. (2014). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*. (12. Basım). Ankara: Anı Yayıncılık.

Yeşilyaprak B. (Editör). (2006). *Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Yıldız, R. (Editör). (2002). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. (1. Basım). Ankara: Mikro Basım, Yayım, Dağıtım.

Yılma Şakalar, G. (2017). *Türkiye’de Eğitilebilir Zihinsel Engelli Çocukların Özel Eğitim Müzik Derslerinde Kullanılabilecek Bir Bilgisayar Destekli Müzik Ders Modülü Tasarımı*. Doktora Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

İnternet kaynak 1.

(Türk Dil Kurumu (2019).

[http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com\\_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5c2b5ee1b40196.52426138-\(01.01.2019\)](http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5c2b5ee1b40196.52426138-(01.01.2019)).



## **EKLER**

EK-1. İzin Yazısı

EK-2. Müzik Dersi Akademik Başarı Testi

EK-3. Kişisel Bilgi Toplama Formu

EK-4. Uygulama Materyalleri Uzman Görüş Formaları

EK-5. Müzik Dersi Akademik Başarı Testi Uzman Görüş Formaları

EK-6. Deneysel Grubu Günlük Planları (5/D Sınıfı)

EK-7. Kontrol Grubu Günlük Planları (5/C Sınıfı)

EK-8. Derslerde Kullanılan Şarkılar

EK-9. Materyallerden Görüntüler

EK-10- Uygulama Okulundan Görüntüler

**EK-1. İzin Yazısı**

T.C.  
GAZİANTEP VALİLİĞİ  
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 34659092-605.01-E.604447  
Konu : Araştırma İzin Talebi  
(İlbelge İNAL)

09/01/2019

**VALİLİK MAKAMINA**

İlgi : İnönü Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı'nın 28/11/2018 tarihli 24825 sayılı yazısı.

İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencilerinden İlbelge İNAL'ın "Müzik Eğitiminde Materyal Kullanımının Öğrenci Üzerindeki Etkileri" konulu araştırma çalışma isteği kapsamında İlimiz, Şahinbey İlçesinde bulunan Mehlika Alevli Ortaokulu öğrencilerine yönelik araştırma çalışma isteği, ilgi yazıda belirtilmektedir.

Bu kapsamda İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencilerinden İlbelge İNAL'ın anket çalışma isteği, Bakanlığımız Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün 22.08.2017 tarihli ve 12607291 (2017/25) sayılı genelgesi kapsamında değerlendirilmiş olup; araştırmacının, araştırmasının bitiminden itibaren 15 gün içerisinde araştırma sonuçlarını 2 kopya halinde CD içerisinde Müdürlüğümüze bildirmesi şartıyla İlimiz, Şahinbey İlçesinde bulunan Mehlika Alevli Ortaokulu öğrencilerine yönelik anket uygulama isteğinin eğitim öğretimi aksatmayacak şekilde gönüllülük esasına göre uygulanması, Müdürlüğümüz Ar-Ge bürosu bünyesinde oluşturulan komisyonun uygunluk raporu doğrultusunda uygun mütalaa edilmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde; Olurlarınıza arz ederim.

Cengiz METE  
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR  
09/01/2019

Halil UYUMAZ  
Vali a.  
Vali Yardımcısı



T.C  
ŞAHİNBEY KAYMAKAMLIĞI  
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 20332654-600-E.763504  
Konu :İlbelge İNAL'ın Araştırma İzni

11.01.2019

MEHLİKA ALEVLİ ORTAOKULU MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi: İl Milli Eğitim Müdürlüğünün 10/01/2019 tarih ve 669739 sayılı yazısı

İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi İlbelge İNAL'ın "Müzik Eğitiminde Materyal Kullanımının Öğrenci Üzerindeki Etkileri" konulu araştırma çalışmasının uygun görüldüğü ilgi yazı ile bildirilmiş olup, ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Zeki ÇAKMAK  
Müdür a.  
Şube Müdürü

EK :  
Yazı ve ekleri (28 Sayfa)

## EK-2. Müzik Dersi Akademik Başarı Testi

### MEHLİKA ALEVLİ ORTAOKULU 5/... SINIFI MÜZİK DERSİ BAŞARI TESTİ

Adı:  
Soyadı:

#### 1. İstiklal Marşı'nızın söz yazarı kimdir?

- A) Arif Nihat ASYA
- B) Osman Zeki ÜNGÖR
- C) Mustafa Kemal ATATÜRK
- D) Mehmet Akif ERSOY

2.



İstiklal Marşı'nızın 1924-1930 yılları arasında kullanılan, Türk müziği çalgılarıyla seslendirilen, ilk kullanılan bestesini ben yaptım.

#### Yukarıda resmi verilen kişi kimdir?

- A) Hamdullah Suphi TANRIÖVER
- B) İsmet İNÖNÜ
- C) Osman Zeki ÜNGÖR
- D) Ali Rıfat ÇAĞATAY

3.

İstiklal Marşı'nızın bugün kullanılan bestesi kim tarafından yapılmıştır?

?




**Ali arkadaşının sorusuna aşağıdaki cevaplardan hangisini verirse soruyu doğru cevaplamış olur?**

- A) Osman Zeki ÜNGÖR
- B) İsmet İNÖNÜ
- C) Ali Rifat ÇAĞATAY
- D) Mehmet Akif ERSOY


4.

Korkma sönmez bu şafak ☆larda yüzen al sancak




AYŞE

Sönmeden yurdumun üstünde ☆




EMİN

Tüten en son ocak o benim milletimin ☆



AHMET

Yıldızdır parlayacak o benimdir ☆ o benim ...



FATMA

**Yukarıda Ayşe, Mustafa, Ahmet ve Fatma'nın nefes aldıkları yerler “☆” simgesi ile gösterilmiştir. Buna göre öğrencilerden hangisi İstiklal Marşı'nı okurken yanlış yerde nefes almıştır?**

- A) Emin
- B) Ayşe
- C) Ahmet
- D) Fatma

**5. İstiklal Marşı'nı okurken uymamız gereken davranışlar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?**

- A) Saygı duruşunda durmak
- B) Gür bir sesle marşımızı okumak
- C) Sakız çiğnemek
- D) Arkadaşlarımızla konuşmamak

**6. Çabuk tempoda şarkı söyleyen Aslı aşağıdaki hız terimlerinden hangisini kullanmaktadır?**

- A) Largo
- B) Presto
- C) Moderato
- D) Metronom

7. Aşağıdakilerden hangisi bir hız terimi değildir?

- A) Moderato
- B) Metronom
- C) Largo
- D) Presto

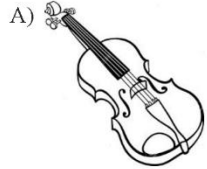
8. Köpeğiyle yürüyüşe çıkan Emre kulaklıkla dinlediği şarkının ritmine göre adım atmaktadır. Emre ve köpeği orta tempoda bir yürüyüş yapıyor ise Emre'nin dinlediği şarkı hangi hızda olabilir?

- A) Largo
- B) Presto
- C) Ronaldo
- D) Moderato

9. Karadeniz'e özgü bir müzik olan 'horon'un hızını hangi hız terimi ifade edebilir?

- A) Presto
- B)Porte
- C) Largo
- D)Moderato

10. Sabit bir ritim elde ederek şarkının çalınma hızını anlamamızı sağlayan belli aralıklarla vuruş sesleri çıkartan alete aşağıdakilerden hangisidir?



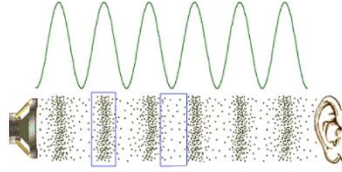
D)



11. Aşağıdaki ortamlardan hangisi müzik etkinliği yapmaya uygun değildir?

- A) Konser salonu
- B) Tiyatro salonu
- C) Kütüphane
- D) Konferans salonu

12.



Ses ..... sonucu oluşur ve ..... halinde yayılır.

Yukarıda verilen cümlenin doğru olması için boşluklara sırasıyla aşağıdaki kavramlardan hangileri gelmelidir?

- A) Üfleme-İterek
- B) Titreşim-Dalgalar
- C) Vurma-Gürültü
- D) Düşme-Fısıltı

13.



Yanda fotoğrafı verilen çalgının sesi hangi hareket sonucu meydana gelmektedir?

- A) Vurma
- B) Sürtünme
- C) Üfleme
- D) Çarpma

14. Aşağıdaki ortamlardan hangisinde ses yayılmaz?

- A)Denizde B) Mars gezegeninde C)Tren raylarında D) Okulda(Havada)

15. Uzayda ses neden yayılmaz?

- A) Çünkü sesi iletecek hava molekülleri yoktur.  
B)Çünkü, uzaktır.  
C) Çünkü, karanlıktır.  
D)Çünkü soğuktur.

16. Sol anahtarının doğru şekli aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?



17. *Porte üzerinde yukarı doğru çıkıldıkça sesler ..... , aşağı doğru inildikçe sesler .....*

Yukarıdaki boşluklara aşağıdakilerden hangisi gelirse ifade doğru olur?

- A)Kalınlaşır-incelir  
B)Büyür-Küçülür  
C)Uzar-Kısalır  
D)İncelir-Kalınlaşır

18.



Yukarıda verilmiş olan notanın doğru karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A)2 vuruşluk Mİ notası  
B)1 vuruşluk Mİ notası  
C)1 vuruşluk SOL notası  
D)4 vuruşluk RE notası

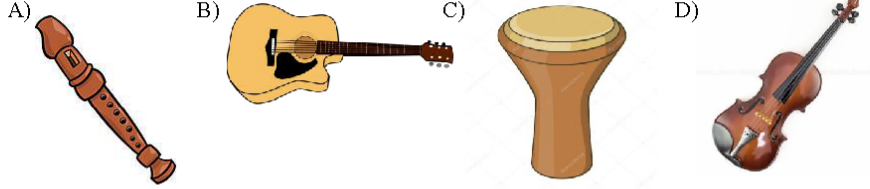
19. Yanda verilmiş olan sus işaretinin değeri aşağıdakilerden hangisidir?

- A)1 vuruşluk sus B)4 vuruşluk sus  
C)Yarım vuruşluk sus D)2 vuruşluk sus





20. Aşağıdakilerden hangisi vürmalı çalgıdır?



21. Ritim sadece bir müzik terimi değil, doğada ve evrende var olan bir olgudur.

Aşağıdakilerden hangisi doğada ve evrende var olan ritim örneklerinden değildir?

- A) Kalp atışı  
B) Gece-gündüzün birbirini izlemesi  
C) Nefes alışverişimiz  
D) Arabaların sesi

22. Yanda şekli verilen tartımın adlandırılması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Van  
B) İzmir  
C) Ankara  
D) Anadolu



23.



Yukarıda verilen tartımların isimleri sırayla aşağıdaki seçeneklerden hangisinde verilmiştir?

- A) Van-Anadolu-Van-İzmir  
B) Van-İzmir-Ankara-Van  
C) Ankara-Karaman- İzmir-Van  
D) Van-Van-İzmir-Ankara

24.



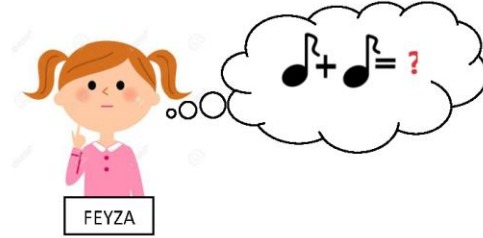
Yukarıda verilen tartımların isimleri sırayla aşağıdaki seçeneklerden hangisinde verilmiştir?

- A) Sus-Anadolu-Karaman-İzmir
- B) Van-Van-Ankara-Karaman
- C) Ankara-Ankara-Sus-Van
- D) Van-Sus-İzmir-Sus

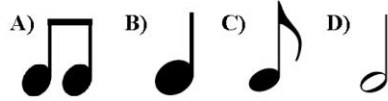
25. Aşağıdakilerden hangisi sus işaretidir?



26.



Feyza müzik öğretmenin sorduğu sorunun cevabını düşünmektedir. Sorunun cevabı aşağıdakilerden hangisidir?



27. Kadir şarkı söylerken yandaki konuşma balonu içerisindeki şekli görmüştür. Bu işaret Kadir'e ne yapması gerektiğini ifade eder?

- A) 4 vuruş susmalıdır
- B) Notayı 2 vuruş uzatmalıdır
- C) Başa dönmelidir
- D) Yarım vuruş susmalıdır





Yukarıda porte üzerinde verilmiş olan notaların isimleri sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

- A) RE-SOL-DO
- B) Mİ-Sİ-RE
- C) SOL-DO-Mİ
- D) DO-RE-Mİ



Yukarıdaki notalar arasında en ince(tiz) olan hangisidir?

- A)Mİ B) LA C)FA D)RE



Yukarıdaki notalar arasında en kalm(pes) olan hangisidir?

- A)Mİ B)FA C)LA D)RE

#### CEVAP ANAHTARI

1-D 2-D 3-A 4-B 5-C 6-B 7-B 8-D 9-A 10-C 11-C 12-B 13-C 14-B  
15-A 16-C 17-D 18-C 19-A 20-C 21-D 22-C 23-B 24-D 25-A 26-B 27-D  
28-A 29-B 30-D

**EK-3. Kişisel Bilgi Toplama Formu****Öğrenci Kişisel Bilgi Toplama Formu****Okulu:** .....**Adı Soyadı:** .....**Yaşı:** .....**Doğum Yeri:** .....**Cinsiyeti:** Kız  Erkek**Kardeş Sayısı:** Yok  1  2  3  4 ve üzeri**Anne Eğitim Durumu:** Mezun değil  İlkokul  Ortaokul  Lise  Üniversite**Baba Eğitim Durumu:** Mezun değil  İlkokul  Ortaokul  Lise  Üniversite**Annenizin mesleği:** Ev hanımı  Memur  İşçi  Serbest meslek  Diğer .....**Babanızın mesleği:** İşsiz  Memur  İşçi  Serbest meslek  Diğer.....**Ailenizin aylık geliri:** 500 TL ve daha az 501-750 TL 751-1000 TL 1001-1500 TL 1501 TL ve üzeri

## EK-4. Uygulama Materyalleri Uzman Görüş Formaları

### Uzman Görüşü Alma Formu

Bu form, " Müzik Eğitiminde Materyal Kullanımının Öğrenci Başarısı Üzerindeki Etkileri" başlıklı çalışmada kullanılacak olan Materyal destekli etkinliklerin geçerliliğini saptamak amacıyla düzenlenmiştir.

Araştırmacı  
İlbiçe İNAL  
İnönü Üniversitesi  
Eğitim Bilimleri Enstitüsü  
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı  
Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Materyal Destekli Etkinliklere İlişkin Geçerlik Ölçütleri		Tamamen	Büyük Ölçüde	Kısmen	Çok az	Hiç
1	'İstiklal Marşı' konusunun öğretiminde kullanılan 'İstiklal Marşı Maketi' materyali 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	X				
2	'Ses nasıl oluşur?' konusunun öğretiminde kullanılan 'Ses Çekmecesi' materyali 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	X				
3	'Müzikte Yeni Notalar' konusunun öğretiminde kullanılan 'Nota Halısı' materyali 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	X				
4	'Müzikte Yeni Notalar' konusunun öğretiminde kullanılan 'Oranlı Ritim Fişleri' materyali 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	X				
5	'Müzikte Yeni Notalar' konusunun öğretiminde kullanılan 'Mıknatıslı Ritim Kartları' materyali 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	X				
6	'Ritim Oluşturalım' konusunun öğretiminde kullanılan 'Görsel Çağrışımlı Tartım Materyalleri' 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	X				
7	'Hız' konusunun öğretiminde kullanılan 'Hız Kuklaları' materyali 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	X				
8	Hazırlanan materyal destekli etkinlikler zaman bakımından uygundur (Ekte gönderilen deneysel çalışma planında belirtilen zaman).	X				
9						
10						
11						

Uzmanın Adı Soyadı: Doç. Dr. Ali Korkut ULUDAĞ

İmza:



### Uzman Görüşü Alma Formu

Bu form, " Müzik Eğitiminde Materyal Kullanımının Öğrenci Başarısı Üzerindeki Etkileri" başlıklı çalışmada kullanılacak olan Materyal destekli etkinliklerin geçerliliğini saptamak amacıyla düzenlenmiştir.

Araştırmacı

İlbilge İNAL

İnönü Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Materyal Destekli Etkinliklere İlişkin Geçerlik Ölçütleri		Tamamen	Büyük Ölçüde	Kısmen	Çok az	Hiç
1	'İstiklal Marşı' konusunun öğretiminde kullanılan 'İstiklal Marşı Maketi' materyali 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	✓				
2	'Ses nasıl oluşur?' konusunun öğretiminde kullanılan 'Ses Çekmecesi' materyali 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	✓				
3	'Müzikte Yeni Notalar' konusunun öğretiminde kullanılan 'Nota Halısı' materyali 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	✓				
4	'Müzikte Yeni Notalar' konusunun öğretiminde kullanılan 'Oranlı Ritim Fişleri' materyali 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	✓				
5	'Müzikte Yeni Notalar' konusunun öğretiminde kullanılan 'Mıknatıslı Ritim Kartları' materyali 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	✓				
6	'Ritim Oluşturalım' konusunun öğretiminde kullanılan 'Zihinsel Çağrışımlı Tartım Materyalleri' 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	✓				
7	'Hız' konusunun öğretiminde kullanılan 'Hız Kuklaları' materyali 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	✓				
8	Hazırlanan materyal destekli etkinlikler zaman bakımından uygundur (Ekte gönderilen deneysel çalışma planında belirtilen zaman).	✓				
9						
10						
11						

Uzmanın Adı Soyadı: *Muhammet Emin İNAL*

İmza: *İNAL*

### Uzman Görüşü Alma Formu

Bu form, " Müzik Eğitiminde Materyal Kullanımının Öğrenci Başarısı Üzerindeki Etkileri" başlıklı çalışmada kullanılacak olan Materyal destekli etkinliklerin geçerliliğini saptamak amacıyla düzenlenmiştir.

Araştırmacı

İlbiçe İNAL

İnönü Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Materyal Destekli Etkinliklere İlişkin Geçerlik Ölçütleri		Tamamen	Büyük Ölçüde	Kısmen	Çok az	Hiç
1	'İstiklal Marşı' konusunun öğretiminde kullanılan 'İstiklal Marşı Maketi' materyali 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	X				
2	'Ses nasıl oluşur?' konusunun öğretiminde kullanılan 'Ses Çekmecesi' materyali 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	X				
3	'Müzikte Yeni Notalar' konusunun öğretiminde kullanılan 'Nota Hahısı' materyali 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	X				
4	'Müzikte Yeni Notalar' konusunun öğretiminde kullanılan 'Oranlı Ritim Fişleri' materyali 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	X				
5	'Müzikte Yeni Notalar' konusunun öğretiminde kullanılan 'Miknatıslı Ritim Kartları' materyali 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	X				
6	'Ritim Oluşturalım' konusunun öğretiminde kullanılan 'Zihinsel Çağrışimli Tartım Materyalleri' 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	X				
7	'Hız' konusunun öğretiminde kullanılan 'Hız Kuklaları' materyali 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	X				
8	Hazırlanan materyal destekli etkinlikler zaman bakımından uygundur (Ekte gönderilen deneysel çalışma planında belirtilen zaman).	X				
9						
10						
11						

Uzmanın Adı Soyadı: *Alican KOZUNCU*

İmza:

*Alican Kozuncu*

### Uzman Görüşü Alma Formu

Bu form, " Müzik Eğitiminde Materyal Kullanımının Öğrenci Başarısı Üzerindeki Etkileri" başlıklı çalışmada kullanılacak olan Materyal destekli etkinliklerin geçerliliğini saptamak amacıyla düzenlenmiştir.

Araştırmacı

İlbilge İNAL

İnönü Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Materyal Destekli Etkinliklere İlişkin Geçerlik Ölçütleri		Tamamen	Büyük Ölçüde	Kısmen	Çok az	Hiç
1	'İstiklal Marşı' konusunun öğretiminde kullanılan 'İstiklal Marşı Maketi' materyali 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	✓				
2	'Ses nasıl oluşur?' konusunun öğretiminde kullanılan 'Ses Çekmecesi' materyali 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	✓				
3	'Müzikte Yeni Notalar' konusunun öğretiminde kullanılan 'Nota Halısı' materyali 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	✓				
4	'Müzikte Yeni Notalar' konusunun öğretiminde kullanılan 'Oranlı Ritim Fişleri' materyali 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	✓				
5	'Müzikte Yeni Notalar' konusunun öğretiminde kullanılan 'Miknatslı Ritim Kartları' materyali 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	✓				
6	'Ritim Oluşturalım' konusunun öğretiminde kullanılan 'Zihinsel Çağrışımlı Tartım Materyalleri' 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	✓				
7	'Hız' konusunun öğretiminde kullanılan 'Hız Kuklaları' materyali 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	✓				
8	Hazırlanan materyal destekli etkinlikler zaman bakımından uygundur (Ekte gönderilen deneysel çalışma planında belirtilen zaman).	✓				
9						
10						
11						

Uzmanın Adı Soyadı: *İlbilge İNAL*

İmza: *İlbilge İNAL*



### Uzman Görüşü Alma Formu

Bu form, " Müzik Eğitiminde Materyal Kullanımının Öğrenci Başarısı Üzerindeki Etkileri" başlıklı çalışmada kullanılacak olan Materyal destekli etkinliklerin geçerliliğini saptamak amacıyla düzenlenmiştir.

Araştırmacı

İlbilge İNAL

İnönü Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Materyal Destekli Etkinliklere İlişkin Geçerlik Ölçütleri		Tamamen	Büyük Ölçüde	Kısmen	Çok az	Hiç
1	'İstiklal Marşı' konusunun öğretiminde kullanılan 'İstiklal Marşı Maketi' materyali 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	✓				
2	'Ses nasıl oluşur?' konusunun öğretiminde kullanılan 'Ses Çekmecesi' materyali 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	✓				
3	'Müzikte Yeni Notalar' konusunun öğretiminde kullanılan 'Nota Halısı' materyali 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	✓				
4	'Müzikte Yeni Notalar' konusunun öğretiminde kullanılan 'Oranlı Ritim Fişleri' materyali 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	✓				
5	'Müzikte Yeni Notalar' konusunun öğretiminde kullanılan 'Miknatıslı Ritim Kartları' materyali 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	✓				
6	'Ritim Oluşturalım' konusunun öğretiminde kullanılan 'Görsel Çağrışımlı Tartım Materyalleri' 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	✓				
7	'Hız' konusunun öğretiminde kullanılan 'Hız Kuklaları' materyali 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygun olup, ölçmesi bakımından geçerlidir.	✓				
8	Hazırlanan materyal destekli etkinlikler zaman bakımından uygundur (Ekte gönderilen deneysel çalışma planında belirtilen zaman).	✓				
9						
10						
11						

Uzmanın Adı Soyadı: Serkan COBANOĞLU (Müzik Öğretmeni)

İmza:



## EK-5. Müzik Dersi Akademik Başarı Testi Uzman Görüş Formları

### Uzman Görüşü Alma Formu

Bu form, " Müzik Eğitiminde Materyal Kullanımının Öğrenci Başarısı Üzerindeki Etkileri" başlıklı çalışmada öntest-sontest olarak kullanılacak olan "Başarı Testi"nin bir ölçme aracı olarak geçerliliğinin ve güvenilirliğinin saptanması amacıyla düzenlenmiştir.

Araştırmacı  
İlbiçe İNAL  
İnönü Üniversitesi  
Eğitim Bilimleri Enstitüsü  
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı  
Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Materyal Destekli Etkinliklere İlişkin Geçerlik Ölçütleri		Tamamen	Büyük Ölçüde	Kısmen	Çok az	Hiç
1	Başarı testinde yer alan 1. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
2	Başarı testinde yer alan 1. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
3	Başarı testinde yer alan 2. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
4	Başarı testinde yer alan 2. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
5	Başarı testinde yer alan 3. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
6	Başarı testinde yer alan 3. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
7	Başarı testinde yer alan 4. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
8	Başarı testinde yer alan 4. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
9	Başarı testinde yer alan 5. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
10	Başarı testinde yer alan 5. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
11	Başarı testinde yer alan 6. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
12	Başarı testinde yer alan 6. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
13	Başarı testinde yer alan 7. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				

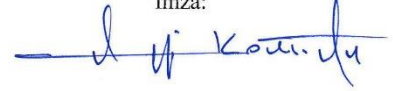
14	Başarı testinde yer alan 7. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
15	Başarı testinde yer alan 8. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
16	Başarı testinde yer alan 8. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
17	Başarı testinde yer alan 9. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
18	Başarı testinde yer alan 9. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
19	Başarı testinde yer alan 10. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
20	Başarı testinde yer alan 10. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
21	Başarı testinde yer alan 11. soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
22	Başarı testinde yer alan 11. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
23	Başarı testinde yer alan 12. soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
24	Başarı testinde yer alan 12. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
25	Başarı testinde yer alan 13. soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
26	Başarı testinde yer alan 13. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
27	Başarı testinde yer alan 14. Soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
28	Başarı testinde yer alan 14. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
29	Başarı testinde yer alan 15. soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
30	Başarı testinde yer alan 15. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
31	Başarı testinde yer alan 16. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
32	Başarı testinde yer alan 16. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
33	Başarı testinde yer alan 17. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
34	Başarı testinde yer alan 17. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
35	Başarı testinde yer alan 18. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				

36	Başarı testinde yer alan 18. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
37	Başarı testinde yer alan 19. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
38	Başarı testinde yer alan 19. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
39	Başarı testinde yer alan 20. soru "Ritim Oluşturalım" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
40	Başarı testinde yer alan 20. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
41	Başarı testinde yer alan 21. soru "Ritim Oluşturalım" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
42	Başarı testinde yer alan 21. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
43	Başarı testinde yer alan 22. soru "Ritim Oluşturalım" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
44	Başarı testinde yer alan 22. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
45	Başarı testinde yer alan 23. soru "Ritim Oluşturalım" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
46	Başarı testinde yer alan 23. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
47	Başarı testinde yer alan 24. soru "Ritim Oluşturalım" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
48	Başarı testinde yer alan 24. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
49	Başarı testinde yer alan 25. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
50	Başarı testinde yer alan 25. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
51	Başarı testinde yer alan 26. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
52	Başarı testinde yer alan 26. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
53	Başarı testinde yer alan 27. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
54	Başarı testinde yer alan 27. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
55	Başarı testinde yer alan 28. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
56	Başarı testinde yer alan 28. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
57	Başarı testinde yer alan 29. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				

58	Başarı testinde yer alan 29. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
59	Başarı testinde yer alan 30. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
60	Başarı testinde yer alan 30. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				

Uzmanın Adı Soyadı: Doç. Dr. Ali Korkut ULUDAĞ

İmza:



### Uzman Görüşü Alma Formu

Bu form, " Müzik Eğitiminde Materyal Kullanımının Öğrenci Başarısı Üzerindeki Etkileri" başlıklı çalışmada öntest-sontest olarak kullanılacak olan "Başarı Testi"nin bir ölçme aracı olarak geçerliliğinin ve güvenilirliğinin saptanması amacıyla düzenlenmiştir.

Araştırmacı  
İlbiçe İNAL  
İnönü Üniversitesi  
Eğitim Bilimleri Enstitüsü  
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı  
Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Materyal Destekli Etkinliklere İlişkin Geçerlik Ölçütleri		Tamamen	Büyük Ölçüde	Kısmen	Çok az	Hiç
1	Başarı testinde yer alan 1. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
2	Başarı testinde yer alan 1. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
3	Başarı testinde yer alan 2. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
4	Başarı testinde yer alan 2. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
5	Başarı testinde yer alan 3. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
6	Başarı testinde yer alan 3. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
7	Başarı testinde yer alan 4. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
8	Başarı testinde yer alan 4. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
9	Başarı testinde yer alan 5. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
10	Başarı testinde yer alan 5. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
11	Başarı testinde yer alan 6. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
12	Başarı testinde yer alan 6. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
13	Başarı testinde yer alan 7. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				

14	Başarı testinde yer alan 7. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
15	Başarı testinde yer alan 8. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
16	Başarı testinde yer alan 8. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
17	Başarı testinde yer alan 9. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
18	Başarı testinde yer alan 9. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
19	Başarı testinde yer alan 10. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
20	Başarı testinde yer alan 10. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
21	Başarı testinde yer alan 11. soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
22	Başarı testinde yer alan 11. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
23	Başarı testinde yer alan 12. soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
24	Başarı testinde yer alan 12. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
25	Başarı testinde yer alan 13. soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
26	Başarı testinde yer alan 13. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
27	Başarı testinde yer alan 14. Soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
28	Başarı testinde yer alan 14. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
29	Başarı testinde yer alan 15. soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
30	Başarı testinde yer alan 15. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
31	Başarı testinde yer alan 16. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
32	Başarı testinde yer alan 16. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
33	Başarı testinde yer alan 17. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
34	Başarı testinde yer alan 17. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
35	Başarı testinde yer alan 18. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				

36	Başarı testinde yer alan 18. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
37	Başarı testinde yer alan 19. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
38	Başarı testinde yer alan 19. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
39	Başarı testinde yer alan 20. soru "Ritim Oluşturalım" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
40	Başarı testinde yer alan 20. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
41	Başarı testinde yer alan 21. soru "Ritim Oluşturalım" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
42	Başarı testinde yer alan 21. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
43	Başarı testinde yer alan 22. soru "Ritim Oluşturalım" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
44	Başarı testinde yer alan 22. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
45	Başarı testinde yer alan 23. soru "Ritim Oluşturalım" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
46	Başarı testinde yer alan 23. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
47	Başarı testinde yer alan 24. soru "Ritim Oluşturalım" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
48	Başarı testinde yer alan 24. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
49	Başarı testinde yer alan 25. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
50	Başarı testinde yer alan 25. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
51	Başarı testinde yer alan 26. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
52	Başarı testinde yer alan 26. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
53	Başarı testinde yer alan 27. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
54	Başarı testinde yer alan 27. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
55	Başarı testinde yer alan 28. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
56	Başarı testinde yer alan 28. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
57	Başarı testinde yer alan 29. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				



58	Başarı testinde yer alan 29. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
59	Başarı testinde yer alan 30. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
60	Başarı testinde yer alan 30. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				

Uzmanın Adı Soyadı:

İmza:

Muhammet Emin İNAL

### Uzman Görüşü Alma Formu

Bu form, " Müzik Eğitiminde Materyal Kullanımının Öğrenci Başarısı Üzerindeki Etkileri" başlıklı çalışmada öntest-sontest olarak kullanılacak olan "Başarı Testi"nin bir ölçme aracı olarak geçerliliğinin ve güvenilirliğinin saptanması amacıyla düzenlenmiştir.

Araştırmacı

İlbilge İNAL

İnönü Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Materyal Destekli Etkinliklere İlişkin Geçerlik Ölçütleri		Tamamen	Büyük Ölçüde	Kısmen	Çok az	Hiç
1	Başarı testinde yer alan 1. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
2	Başarı testinde yer alan 1. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
3	Başarı testinde yer alan 2. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
4	Başarı testinde yer alan 2. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
5	Başarı testinde yer alan 3. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
6	Başarı testinde yer alan 3. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
7	Başarı testinde yer alan 4. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
8	Başarı testinde yer alan 4. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
9	Başarı testinde yer alan 5. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
10	Başarı testinde yer alan 5. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
11	Başarı testinde yer alan 6. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
12	Başarı testinde yer alan 6. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
13	Başarı testinde yer alan 7. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				

14	Başarı testinde yer alan 7. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
15	Başarı testinde yer alan 8. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
16	Başarı testinde yer alan 8. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
17	Başarı testinde yer alan 9. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
18	Başarı testinde yer alan 9. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
19	Başarı testinde yer alan 10. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
20	Başarı testinde yer alan 10. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
21	Başarı testinde yer alan 11. soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
22	Başarı testinde yer alan 11. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
23	Başarı testinde yer alan 12. soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
24	Başarı testinde yer alan 12. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
25	Başarı testinde yer alan 13. soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
26	Başarı testinde yer alan 13. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
27	Başarı testinde yer alan 14. Soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
28	Başarı testinde yer alan 14. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
29	Başarı testinde yer alan 15. soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
30	Başarı testinde yer alan 15. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
31	Başarı testinde yer alan 16. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
32	Başarı testinde yer alan 16. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
33	Başarı testinde yer alan 17. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
34	Başarı testinde yer alan 17. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
35	Başarı testinde yer alan 18. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				

36	Başarı testinde yer alan 18. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
37	Başarı testinde yer alan 19. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
38	Başarı testinde yer alan 19. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
39	Başarı testinde yer alan 20. soru "Ritim Oluşturalım" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
40	Başarı testinde yer alan 20. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
41	Başarı testinde yer alan 21. soru "Ritim Oluşturalım" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
42	Başarı testinde yer alan 21. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
43	Başarı testinde yer alan 22. soru "Ritim Oluşturalım" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
44	Başarı testinde yer alan 22. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
45	Başarı testinde yer alan 23. soru "Ritim Oluşturalım" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
46	Başarı testinde yer alan 23. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
47	Başarı testinde yer alan 24. soru "Ritim Oluşturalım" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
48	Başarı testinde yer alan 24. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
49	Başarı testinde yer alan 25. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
50	Başarı testinde yer alan 25. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
51	Başarı testinde yer alan 26. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
52	Başarı testinde yer alan 26. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
53	Başarı testinde yer alan 27. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
54	Başarı testinde yer alan 27. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
55	Başarı testinde yer alan 28. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
56	Başarı testinde yer alan 28. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
57	Başarı testinde yer alan 29. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				

58	Başarı testinde yer alan 29. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
59	Başarı testinde yer alan 30. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
60	Başarı testinde yer alan 30. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				

Uzmanın Adı Soyadı:  
Alihan Koyuncu

İmza:



### Uzman Görüşü Alma Formu

Bu form, " Müzik Eğitiminde Materyal Kullanımının Öğrenci Başarısı Üzerindeki Etkileri" başlıklı çalışmada öntest-sontest olarak kullanılacak olan "Başarı Testi"nin bir ölçme aracı olarak geçerliliğinin ve güvenilirliğinin saptanması amacıyla düzenlenmiştir.

Araştırmacı

İlbiçe İNAL

İnönü Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Materyal Destekli Etkinliklere İlişkin Geçerlik Ölçütleri		Tamamen	Büyük Ölçüde	Kısmen	Çok az	Hiç
1	Başarı testinde yer alan 1. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
2	Başarı testinde yer alan 1. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
3	Başarı testinde yer alan 2. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
4	Başarı testinde yer alan 2. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
5	Başarı testinde yer alan 3. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
6	Başarı testinde yer alan 3. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
7	Başarı testinde yer alan 4. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
8	Başarı testinde yer alan 4. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
9	Başarı testinde yer alan 5. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
10	Başarı testinde yer alan 5. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
11	Başarı testinde yer alan 6. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
12	Başarı testinde yer alan 6. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
13	Başarı testinde yer alan 7. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				

14	Başarı testinde yer alan 7. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
15	Başarı testinde yer alan 8. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
16	Başarı testinde yer alan 8. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
17	Başarı testinde yer alan 9. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
18	Başarı testinde yer alan 9. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
19	Başarı testinde yer alan 10. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
20	Başarı testinde yer alan 10. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
21	Başarı testinde yer alan 11. soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
22	Başarı testinde yer alan 11. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
23	Başarı testinde yer alan 12. soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
24	Başarı testinde yer alan 12. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
25	Başarı testinde yer alan 13. soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
26	Başarı testinde yer alan 13. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
27	Başarı testinde yer alan 14. Soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
28	Başarı testinde yer alan 14. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
29	Başarı testinde yer alan 15. soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
30	Başarı testinde yer alan 15. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
31	Başarı testinde yer alan 16. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
32	Başarı testinde yer alan 16. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
33	Başarı testinde yer alan 17. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
34	Başarı testinde yer alan 17. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
35	Başarı testinde yer alan 18. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				

36	Başarı testinde yer alan 18. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
37	Başarı testinde yer alan 19. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
38	Başarı testinde yer alan 19. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
39	Başarı testinde yer alan 20. soru "Ritim Oluşturalım" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
40	Başarı testinde yer alan 20. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
41	Başarı testinde yer alan 21. soru "Ritim Oluşturalım" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
42	Başarı testinde yer alan 21. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
43	Başarı testinde yer alan 22. soru "Ritim Oluşturalım" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
44	Başarı testinde yer alan 22. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
45	Başarı testinde yer alan 23. soru "Ritim Oluşturalım" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
46	Başarı testinde yer alan 23. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
47	Başarı testinde yer alan 24. soru "Ritim Oluşturalım" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
48	Başarı testinde yer alan 24. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
49	Başarı testinde yer alan 25. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
50	Başarı testinde yer alan 25. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
51	Başarı testinde yer alan 26. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
52	Başarı testinde yer alan 26. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
53	Başarı testinde yer alan 27. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
54	Başarı testinde yer alan 27. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
55	Başarı testinde yer alan 28. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
56	Başarı testinde yer alan 28. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
57	Başarı testinde yer alan 29. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				



58	Başarı testinde yer alan 29. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
59	Başarı testinde yer alan 30. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
60	Başarı testinde yer alan 30. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				

Uzmanın Adı Soyadı: Onur KEŞER

İmza:

*Onur Keşer*

### Uzman Görüşü Alma Formu

Bu form, " Müzik Eğitiminde Materyal Kullanımının Öğrenci Başarısı Üzerindeki Etkileri" başlıklı çalışmada öntest-sontest olarak kullanılacak olan "Başarı Testi"nin bir ölçme aracı olarak geçerliliğinin ve güvenilirliğinin saptanması amacıyla düzenlenmiştir.

Araştırmacı

İlbelge İNAL

İnönü Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Materyal Destekli Etkinliklere İlişkin Geçerlik Ölçütleri		Tamamen	Büyük Öçüde	Kısmen	Çok az	Hiç
1	Başarı testinde yer alan 1. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
2	Başarı testinde yer alan 1. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
3	Başarı testinde yer alan 2. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
4	Başarı testinde yer alan 2. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
5	Başarı testinde yer alan 3. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
6	Başarı testinde yer alan 3. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
7	Başarı testinde yer alan 4. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
8	Başarı testinde yer alan 4. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
9	Başarı testinde yer alan 5. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
10	Başarı testinde yer alan 5. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
11	Başarı testinde yer alan 6. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
12	Başarı testinde yer alan 6. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
13	Başarı testinde yer alan 7. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				

14	Başarı testinde yer alan 7. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
15	Başarı testinde yer alan 8. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
16	Başarı testinde yer alan 8. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
17	Başarı testinde yer alan 9. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
18	Başarı testinde yer alan 9. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
19	Başarı testinde yer alan 10. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
20	Başarı testinde yer alan 10. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
21	Başarı testinde yer alan 11. soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
22	Başarı testinde yer alan 11. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
23	Başarı testinde yer alan 12. soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
24	Başarı testinde yer alan 12. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
25	Başarı testinde yer alan 13. soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
26	Başarı testinde yer alan 13. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
27	Başarı testinde yer alan 14. Soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
28	Başarı testinde yer alan 14. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
29	Başarı testinde yer alan 15. soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
30	Başarı testinde yer alan 15. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
31	Başarı testinde yer alan 16. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
32	Başarı testinde yer alan 16. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
33	Başarı testinde yer alan 17. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
34	Başarı testinde yer alan 17. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
35	Başarı testinde yer alan 18. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				

36	Başarı testinde yer alan 18. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
37	Başarı testinde yer alan 19. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
38	Başarı testinde yer alan 19. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
39	Başarı testinde yer alan 20. soru "Ritim Oluşturalım" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
40	Başarı testinde yer alan 20. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
41	Başarı testinde yer alan 21. soru "Ritim Oluşturalım" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
42	Başarı testinde yer alan 21. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
43	Başarı testinde yer alan 22. soru "Ritim Oluşturalım" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
44	Başarı testinde yer alan 22. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
45	Başarı testinde yer alan 23. soru "Ritim Oluşturalım" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
46	Başarı testinde yer alan 23. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
47	Başarı testinde yer alan 24. soru "Ritim Oluşturalım" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
48	Başarı testinde yer alan 24. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
49	Başarı testinde yer alan 25. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
50	Başarı testinde yer alan 25. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
51	Başarı testinde yer alan 26. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
52	Başarı testinde yer alan 26. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
53	Başarı testinde yer alan 27. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
54	Başarı testinde yer alan 27. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
55	Başarı testinde yer alan 28. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
56	Başarı testinde yer alan 28. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
57	Başarı testinde yer alan 29. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				

58	Başarı testinde yer alan 29. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
59	Başarı testinde yer alan 30. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
60	Başarı testinde yer alan 30. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				

Uzmanın Adı Soyadı:

Şerkan GÖBANOĞLU  
Müzik Öğretmeni

İmza:



### Uzman Görüşü Alma Formu

Bu form, " Müzik Eğitiminde Materyal Kullanımının Öğrenci Başarısı Üzerindeki Etkileri" başlıklı çalışmada öntest-sontest olarak kullanılacak olan "Başarı Testi"nin bir ölçme aracı olarak geçerliliğinin ve güvenilirliğinin saptanması amacıyla düzenlenmiştir.

Araştırmacı

İlbilge İNAL

İnönü Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Materyal Destekli Etkinliklere İlişkin Geçerlik Ölçütleri		Tamamen	Büyük Ölçüde	Kısmen	Çok az	Hiç
1	Başarı testinde yer alan 1. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
2	Başarı testinde yer alan 1. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✗				
3	Başarı testinde yer alan 2. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
4	Başarı testinde yer alan 2. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✗				
5	Başarı testinde yer alan 3. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
6	Başarı testinde yer alan 3. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✗				
7	Başarı testinde yer alan 4. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
8	Başarı testinde yer alan 4. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✗				
9	Başarı testinde yer alan 5. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
10	Başarı testinde yer alan 5. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✗				
11	Başarı testinde yer alan 6. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				
12	Başarı testinde yer alan 6. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓				
13	Başarı testinde yer alan 7. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓				

14	Başarı testinde yer alan 7. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	+				
15	Başarı testinde yer alan 8. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	+				
16	Başarı testinde yer alan 8. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	+				
17	Başarı testinde yer alan 9. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	+				
18	Başarı testinde yer alan 9. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	+				
19	Başarı testinde yer alan 10. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	+				
20	Başarı testinde yer alan 10. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	+				
21	Başarı testinde yer alan 11. soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	+				
22	Başarı testinde yer alan 11. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	+				
23	Başarı testinde yer alan 12. soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	+				
24	Başarı testinde yer alan 12. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	+				
25	Başarı testinde yer alan 13. soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	+				
26	Başarı testinde yer alan 13. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	+				
27	Başarı testinde yer alan 14. Soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	+				
28	Başarı testinde yer alan 14. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	+				
29	Başarı testinde yer alan 15. soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	+				
30	Başarı testinde yer alan 15. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	+				
31	Başarı testinde yer alan 16. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	+				
32	Başarı testinde yer alan 16. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	+				
33	Başarı testinde yer alan 17. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	+				
34	Başarı testinde yer alan 17. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	+				
35	Başarı testinde yer alan 18. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	+				

36	Başarı testinde yer alan 18. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	+				
37	Başarı testinde yer alan 19. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	+				
38	Başarı testinde yer alan 19. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	+				
39	Başarı testinde yer alan 20. soru "Ritim Oluşturalım" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	+				
40	Başarı testinde yer alan 20. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	+				
41	Başarı testinde yer alan 21. soru "Ritim Oluşturalım" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	+				
42	Başarı testinde yer alan 21. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	+				
43	Başarı testinde yer alan 22. soru "Ritim Oluşturalım" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	+				
44	Başarı testinde yer alan 22. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	+				
45	Başarı testinde yer alan 23. soru "Ritim Oluşturalım" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	+				
46	Başarı testinde yer alan 23. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	+				
47	Başarı testinde yer alan 24. soru "Ritim Oluşturalım" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	+				
48	Başarı testinde yer alan 24. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	+				
49	Başarı testinde yer alan 25. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	+				
50	Başarı testinde yer alan 25. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	+				
51	Başarı testinde yer alan 26. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	+				
52	Başarı testinde yer alan 26. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	+				
53	Başarı testinde yer alan 27. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	+				
54	Başarı testinde yer alan 27. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	+				
55	Başarı testinde yer alan 28. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	+				
56	Başarı testinde yer alan 28. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	+				
57	Başarı testinde yer alan 29. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	+				



58	Başarı testinde yer alan 29. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓			
59	Başarı testinde yer alan 30. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	✓			
60	Başarı testinde yer alan 30. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	✓			

Uzmanın Adı Soyadı:

Adı DEMİRKİBAN  
Türkçe

İmza:

### Uzman Görüşü Alma Formu

Bu form, " Müzik Eğitiminde Materyal Kullanımının Öğrenci Başarısı Üzerindeki Etkileri" başlıklı çalışmada öntest-sontest olarak kullanılacak olan "Başarı Testi"nin bir ölçme aracı olarak geçerliliğinin ve güvenilirliğinin saptanması amacıyla düzenlenmiştir.

Araştırmacı  
İlbelge İNAL  
İnönü Üniversitesi  
Eğitim Bilimleri Enstitüsü  
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı  
Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Materyal Destekli Etkinliklere İlişkin Geçerlik Ölçütleri		Tamamen	Büyük Ölçüde	Kısmen	Çok az	Hiç
1	Başarı testinde yer alan 1. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	×				
2	Başarı testinde yer alan 1. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	×				
3	Başarı testinde yer alan 2. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	×				
4	Başarı testinde yer alan 2. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	×				
5	Başarı testinde yer alan 3. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	×				
6	Başarı testinde yer alan 3. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	×				
7	Başarı testinde yer alan 4. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	×				
8	Başarı testinde yer alan 4. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	×				
9	Başarı testinde yer alan 5. soru "İstiklal Marşı" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	×				
10	Başarı testinde yer alan 5. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	×				
11	Başarı testinde yer alan 6. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	×				
12	Başarı testinde yer alan 6. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	×				
13	Başarı testinde yer alan 7. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	×				

14	Başarı testinde yer alan 7. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	×				
15	Başarı testinde yer alan 8. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	×				
16	Başarı testinde yer alan 8. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	×				
17	Başarı testinde yer alan 9. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	×				
18	Başarı testinde yer alan 9. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	×				
19	Başarı testinde yer alan 10. soru "Hız" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	×				
20	Başarı testinde yer alan 10. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	×				
21	Başarı testinde yer alan 11. soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	×				
22	Başarı testinde yer alan 11. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	×				
23	Başarı testinde yer alan 12. soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	×				
24	Başarı testinde yer alan 12. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	×				
25	Başarı testinde yer alan 13. soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	×				
26	Başarı testinde yer alan 13. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	×				
27	Başarı testinde yer alan 14. Soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	×				
28	Başarı testinde yer alan 14. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	×				
29	Başarı testinde yer alan 15. soru "Ses nasıl oluşur?" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	×				
30	Başarı testinde yer alan 15. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	×				
31	Başarı testinde yer alan 16. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	×				
32	Başarı testinde yer alan 16. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	×				
33	Başarı testinde yer alan 17. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	×				
34	Başarı testinde yer alan 17. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	×				
35	Başarı testinde yer alan 18. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	×				

36	Başarı testinde yer alan 18. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	×				
37	Başarı testinde yer alan 19. soru “Müzikte Yeni Notalar” konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	×				
38	Başarı testinde yer alan 19. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	×				
39	Başarı testinde yer alan 20. soru “Ritim Oluşturalım” konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	×				
40	Başarı testinde yer alan 20. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	×				
41	Başarı testinde yer alan 21. soru “Ritim Oluşturalım” konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	×				
42	Başarı testinde yer alan 21. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	×				
43	Başarı testinde yer alan 22. soru “Ritim Oluşturalım” konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	×				
44	Başarı testinde yer alan 22. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	×				
45	Başarı testinde yer alan 23. soru “Ritim Oluşturalım” konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	×				
46	Başarı testinde yer alan 23. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	×				
47	Başarı testinde yer alan 24. soru “Ritim Oluşturalım” konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	×				
48	Başarı testinde yer alan 24. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	×				
49	Başarı testinde yer alan 25. soru “Müzikte Yeni Notalar” konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	×				
50	Başarı testinde yer alan 25. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	×				
51	Başarı testinde yer alan 26. soru “Müzikte Yeni Notalar” konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	×				
52	Başarı testinde yer alan 26. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	×				
53	Başarı testinde yer alan 27. soru “Müzikte Yeni Notalar” konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	×				
54	Başarı testinde yer alan 27. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	×				
55	Başarı testinde yer alan 28. soru “Müzikte Yeni Notalar” konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	×				
56	Başarı testinde yer alan 28. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	×				
57	Başarı testinde yer alan 29. soru “Müzikte Yeni Notalar” konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	×				

58	Başarı testinde yer alan 29. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				
59	Başarı testinde yer alan 30. soru "Müzikte Yeni Notalar" konusunun kazanımlarına yönelik bilgileri ölçmesi bakımından geçerli olup, test içerisinde yer alması uygundur.	X				
60	Başarı testinde yer alan 30. soru 5. Sınıf (10-11 yaş grubu) öğrencileri için uygundur.	X				

Uzmanın Adı Soyadı:

Perihan Sağlık  
(Türkçe Öğretmeni)

İmza:



**EK-6. Deney Grubu Günlük Planları (5/D Sınıfı)**

<b>MÜZİK DERSİ GÜNLÜK PLANI 1. HAFTA</b>	
<b>BÖLÜM I:</b>	
<b>Süre:</b> 40 dakika	
<b>DERS</b>	MÜZİK
<b>SINIF</b>	5/D
<b>ÖĞRENME ALANI</b>	MÜ.5.A.DİNLEME-SÖYLEME
<b>KONU</b>	İSTİKLAL MARŞI

<b>BÖLÜM II:</b>	
<b>KAZANIMLAR</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. İstiklâl Marşı'nı anlamına uygun söylemeye özen gösterir.</li> <li>2. İstiklâl Marşı'nın tarihçesini(oluşum sürecini) bilir.</li> <li>3. İstiklâl Marşı'nın söz yazarını bilir.</li> <li>4. İstiklâl Marşı'nın bestecilerini bilir.</li> <li>5. İstiklâl Marşı'nı nefes yerlerine dikkat ederek söyler.</li> <li>6. İstiklâl Marşı'nı kurallarına uygun söyler.</li> </ol>
<b>ÖĞRENME-ÖĞRETME YÖNTEM VE TEKNİKLERİ</b>	Anlatım, gösterip yaptırma, tartışma, rol yapma, kulaktan öğretim yöntemi, benzetim
<b>KULLANILAN EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ ARAÇ VE GEREÇLER</b>	İstiklâl Marşı maketi, akıllı tahta, PowerPoint sunusu, org
<b>DERS ALANI</b>	Okul, sınıf
<b>ÖĞRENME-ÖĞRETME SÜRECİ</b>	
<b>DİKKAT ÇEKME</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• İstiklal Marşı için Ali Rıfat Çağatay'ın yapmış olduğu beste dinletilir. "Bu eser hakkında bilgisi olan var mı? Ne olabilir, bildiğiniz bir esere benziyor mu, ne düşünüyorsunuz?" gibi sorular yöneltilir. Birkaç öğrenciden cevap alınır. Doğru cevap hakkında bilgi verilmez.</li> </ul>	

Öğrencilerin verdikleri cevabı ders sonuna kadar unutmamaları, ders sonunda bu konu ile ilgili tekrar konuşulacağı belirtilir.

### **GÜDÜLEME**

Öğrencilerle birlikte aşağıdaki konu başlıkları üzerine konuşmalar yapılır;

- İstiklal Marşı'nın ve bayrağımızın ülkemizin bağımsızlığının en önemli sembollerinden biri olması,
- Zor dönemlerin ardından yazıldığı ve önemli bir tarihçesi olduğu,
- İstiklal Marşı'mızın önemi,
- Her Türk vatandaşının marşını özenerek ve doğru şekilde söylemesi gerektiği.

### **GÖZDEN GEÇİRME**

- Bu derste hedefimizin İstiklal marşının yazım sürecinin bilinmesi, anlamına uygun söylenmesi, kurallarına ve nefes yerlerine göre dikkatli bir şekilde okunması olduğu belirtilir.
- Bestecisi ve yazarının bilinmesi gerektiği belirtilir.

### **GEÇİŞ:**

Etkinlik 1:

Öğretmen masası herkesin görebileceği bir konuma çekilir. İstiklal Marşı maketi masa üzerine konur. Öğrencilerin materyal üzerinde keşif yapmaları sağlanır. Materyal üzerine yerleştirilmiş bölmeler üzerindeki sıra numaraları takip edilerek, her bölmenin bulunduğu kısımdaki figürler ve görsellerden yola çıkarak öğrencilerin düşündüklerini, hissettiklerini, tahminlerini ifade etmeleri istenir. Daha sonra bu bölmelerdeki rulo halinde yerleştirilmiş kâğıtlar içerisindeki bilgiler gönüllü öğrenciler tarafından sınıfa okunur. Son bölüm incelendikten sonra İstiklal Marşı'nın söz, nota, nefes yerleri gibi bilgileri içeren bölümü açılır. İstiklal Marşı karşısında saygı duruşunda duran insan figürlerinden yola çıkılarak İstiklal Marşı okunurken veya dinlenirken nelere dikkat edilmesi gerektiği, yapılması veya yapılmaması gereken davranışların ne olduğu konusu üzerinde durulur. Öğrencilerin belirttiği davranışlar yapılması ve yapılmaması gereken davranışlar olarak ikiye ayrılarak tahta üzerinde bir kavram haritası oluşturulur. İstiklal Marşı bir kez dinletilir, bir kez de öğretmen tarafından okunur. Vurgulara, 3 vuruşlara, nefes yerlerine dikkat edilerek dinlenmesi ve anlamına dikkat edilmesi istenir. Slayt sunumu takip edilerek öğrencilerin materyal üzerinde keşfettikleri bilgiler sağlanırlar. Öğrencilere roller dağıtılır ve her öğrenci kendi rolüne ait konuşma balonunu seslendirir. İstiklal Marşı'nın nefes yerlerinin belirtildiği sayfaya gelindiğinde öğrencilerin yıldızları gördüğünde nefes almaları istenir. Nefes yerlerine uygun olarak hazırlanan yıldızlar öğrencilerin okuma hızına göre yerleri geldikçe bilgisayar faresine tıklanarak ortaya çıkarılır.

### **GELİŞTİRME**

- Öğretmen tarafından org eşliği yapılarak tüm sınıfın öğrendikleri kurallara dikkat ederek İstiklal Marşı'nı okumaları sağlanır.

• PowerPoint sunusunda yer alan İstiklal Marşı okuyarak yıldız toplama yarışması yapılır. Gönüllü öğrenciler arasından yapılan yarışma da tüm kurallar dikkate alınarak öğrencilere İstiklal Marşı'nı okudukları süreç içinde her yaptıkları doğru için bir yıldız verilir. En çok yıldız alan 1. seçilir.

- Pekiştirici olarak tebrik edilir, alkışlanır.

#### **ÖZET**

• Kazanımlara yönelik sorular sorularak öğrencilerin yanıtlaması, böylece öğrenilenlerin pekiştirilmesi ve özetlenmesi sağlanır.

- Öğrencilerin birbirlerine sorular sorması yönünde bir etkinlik de yapılabilir.
- Sorular sorulurken İstiklal Marşı Maketi kullanılabilir.

#### **KAPANIŞ**

- Ders başında konuşulan soru hatırlatılır. Doğru cevabın bulunması sağlanır. Sonraki derste işlenecek konunun ne olduğu söylenir. Konu ile ilgili araştırma yapılması ödev olarak verilir.

#### **DEĞERLENDİRME**

- İstiklal Marşı okuma yarışması öğrencilerin değerlendirilmesi konusunda kullanılabilir.



MÜZİK DERSİ GÜNLÜK PLANI 2. HAFTA	
BÖLÜM I:	
Süre: 40 dakika	
DERS	MÜZİK
SINIF	5/D
ÖĞRENME ALANI	MÜ.5.B.MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME
KONU	SES NASIL OLUŞUR?

BÖLÜM II:	
KAZANIMLAR	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Sesin oluşumunu açıklar.</li> <li>2. Sesin oluşması için gerekli şartları açıklar.</li> <li>3. Sesin hangi ortamlarda yayılacağını bilir.</li> <li>4. Sesin hangi mekânlarda daha iyi duyulabileceğini bilir.</li> </ol>
ÖĞRENME-ÖĞRETME YÖNTEM VE TEKNİKLERİ	Anlatım, soru-cevap, beyin fırtınası, tartışma, benzetim.
KULLANILAN EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ ARAÇ VE GEREÇLER	Lastik, video, ses çekmecesini, akıllı tahta
DERS ALANI	Okul, sınıf
ÖĞRENME-ÖĞRETME SÜRECİ	
<p><b>DİKKAT ÇEKME</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Öğretmen sınıfa elinde lastik ile girer. 3 öğrenci tahtaya kaldırılır. İki tanesi lastiği gerdirirken diğerinin parmağıyla lastiğe vurması istenir. Çıkan sesin nasıl meydana geldiği konusunda fikirlerini söylemeleri istenir. Sonrasında öğrencilerin lastiği gerdirip gevşetmeleri istenir. Gerginliğin artışı veya azalışının sesin incelik ve kalınlığı üzerindeki etkisi üzerine fikirlerini paylaşmaları sağlanır. Öne sürülen fikirler tahtaya yazılır. Doğru cevapların dersin ilerleyen bölümlerinde bulunacağı öğrencilere söylenir.</li> </ul> <p><b>GÜDÜLEME</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Öğrencilere müzik dinlerken veya film izlerken buldukları mekânda yapacakları bazı değişikliklerle daha temiz ve net ses elde ederek daha keyifli müzik dinleyebilecekleri veya filmin</li> </ul>	

müziklerini daha etkili duyabileceklerinin mümkün olduğu, dersimiz süresince bu konu ile ilgili bilgi edinebilecekleri belirtilir.

### **GÖZDEN GEÇİRME**

- Bu konu ile öğrencilerden sesin nasıl oluştuğunu kavramaları, sesi nasıl duyduğumuzu bilmeleri, sesi oluşturan hareket ve etkenleri bilmeleri, sesin hangi mekânda ve maddenin hangi halinde daha iyi yayıldığını öğrenmelerinin beklendiği söylenir.

### **GEÇİŞ:**

- Sesin oluşumu ve yayılması ile ilgili bir video izletilir. Dersin başında lastik gerdirerek ses elde ettikleri hatırlatılır. Videodan yola çıkılarak lastikten gelen sesin titreşimlerle meydana geldiği sonucuna varılır. Lastikten elde edilen sesin vurma hareketi sonucu ortaya çıkan titreşimlerle oluştuğu söylenir ve başka hangi hareketlerle ses elde edilebileceği sorusu öğrencilere yöneltilir.

### **GELİŞTİRME**

Öğrenciler yaş grubu itibariyle somut işlem döneminde oldukları için derse ses taneciklerini ve titreşimleri somutlaştırarak gösteren bir video ile başlanmıştır. Video ile öğrenciler ses taneciklerinin nasıl iletildiği, hangi ortamlarda iletildiği konularında bilgi sahibi olurlar. Öğrenciler videoyu izledikten sonra ‘‘Ses Çekmecesi’’ materyali ile uygulamalar yapılır.

‘Ses çekmecesi’ materyali öğretmen masasına konur. Gönüllü 4 öğrenciden her birinin birer çekmece açarak içinden çıkan materyallerin her biri incelenerek, elde edilen sesin hangi hareketle oluştuğu konusunda yorum yapmaları istenir. Sınıftan da fikirler alınarak doğru cevaplara ulaşılır. Çekmeceler üzerinde bulunan zarflara içinden çıkan materyallerin hangi hareketle ses oluşturduğu yazılır. (Vurma, üfleme vb.)

Çekmeceden çıkan resimli kartlar rastgele karıştırılır ve her öğrenciye birer adet(sınıf mevcuduna göre birden fazla da olabilir) dağıtılır. Her öğrenci kendi kartındaki çalgının hangi hareketle ses oluşturduğunu tahmin ederek doğru çekmeceye yerleştirir. Cevaplar sınıf ile de paylaşılır, böylece herkesin daha fazla örnek görmesi ve hataların önlenmesi sağlanır.

Müzik etkinliği yapılan ortamların, sesin daha iyi yayılması ve daha net duyulması için önemli ayarlamalar yapılarak inşa edildiği söylenir. Sesin daha iyi yayılabilmesi için neler yapılabileceği tartışılır. Bazı ortamlar söylenir ve müzik etkinliği yapmak için uygun olup olmadığı öğrencilerle soru-cevap halinde tartışılır.

### **ÖZET**

Video ve etkinlikler sonucu edinilen bilgilerin soru-cevap yöntemiyle kısa bir tekrarı yapılır. Öğrencilerin aklında kalan bilgileri birbirleriyle paylaşmaları istenir.

### **KAPANIŞ**

Öğrencilerden evlerinde sesi daha iyi duyabilecekleri bir ortam oluşturmaları ve bunu raporlaştırıp ödev olarak getirmeleri istenir. Bu hafta ses ile ilgili bilgiler edinildiği ancak rastgele çıkan her sesin müzik olamayacağı, müzik elde etmek için düzenli ve uyumlu seslere ihtiyaç olduğu anlatılır. Eğer bizde müzik meydana getirmek istiyorsak veya müziklerin nasıl oluştuğunu merak ediyorsak notalar hakkında bilgi sahibi olmamız gerektiği söylenir. Bir sonraki konumuzun notalar olduğu söylenir ve ön hazırlık olarak ufak çapta bir araştırma yapmaları istenir.

### **DEĞERLENDİRME**

Ders kitabının sayfa 14-15-16. Sayfaları akıllı tahtadan açılır ve etkinlik soruları yanıtlandırılır.

<b>MÜZİK DERSİ GÜNLÜK PLANI 3. HAFTA</b>	
<b>BÖLÜM I:</b>	
<b>Süre:</b> 40 dakika	
<b>DERS</b>	MÜZİK
<b>SINIF</b>	5/D
<b>ÖĞRENME ALANI</b>	MÜ.5.B.MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME
<b>KONU</b>	MÜZİKTE YENİ NOTALAR

<b>BÖLÜM II:</b>	
<b>KAZANIMLAR</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır.</li> <li>2. 'Re-la' aralığındaki sesleri dizek üzerinde gösterir.</li> <li>3. Sol anahtarını dizek üzerinde gösterir.</li> <li>4. Dörtlük ve sekizlik sus işaretlerini tanır.</li> <li>5. Dörtlük ve sekizlik sus işaretini dizek üzerinde gösterir.</li> </ol>
<b>ÖĞRENME-ÖĞRETME YÖNTEM VE TEKNİKLERİ</b>	Anlatım, soru-cevap, gösterip-yaptırma, tartışma, Dalcroze yöntemi, rol oynama, eğitsel oyun, renkleme nota öğretim yöntemi
<b>KULLANILAN EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ ARAÇ VE GEREÇLER</b>	Bağlama, nota halısı, PowerPoint sunusu, akıllı tahta
<b>DERS ALANI</b>	Okul, sınıf
<b>ÖĞRENME-ÖĞRETME SÜRECİ</b>	
<p><b>DİKKAT ÇEKME</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Sınıfa bağlama ile girilir. Öğrencilerin bağlamayı fark etmeleri sağlanır. Çalgının adının ne olduğu, sınıfta çalgı çalan öğrenci olup olmadığı sorulur. Eğer varsa çalarken neye göre çaldığını anlatması istenir. Bağlama kabından çıkarılır. Ders içinde kullanılacak olan Bingöl halayı bir kez çalmır.</li> </ul> <p><b>GÜDÜLEME</b></p>	

- Bağlama veya başka bir çalgı çalabilmek için notaların bilinmesinin bir gereklilik olduğu söylenir. Notaları öğrenirlerse kendilerinin de bir çalgıyı çalabilecekleri ve daha doğru ve güzel şarkı söyleyebilecekleri açıklanır.

#### **GÖZDEN GEÇİRME:**

- Bu derste temel sesli ve sessiz notaların şeklini, dizek üzerindeki yerini öğrenecekleri ve çalgı/insan sesiyle seslendirilmesini görecekleri belirtilir.

#### **GEÇİŞ:**

- Nota halısı materyali üzerindeki Sol anahtarı öğrencilere gösterilir ve ne olduğu hakkında fikirleri sorulur. PowerPoint sunusu açılır ve sol anahtarı ile ilgili bilgiler sunulur. Nasıl çizildiği aşamalar halinde tahtada birkaç kez gösterilir. Sol anahtarın dizeğin alttan 2. çizgisinden başladığı ve bu çizgideki notanın adının da 'sol' notası olduğu söylenir. Sırasıyla renklmeli nota öğretim yöntemine göre hazırlanmış sunu üzerinde görseller yardımıyla la, sol,fa,mi,re notaları ve dörtlük/sekizlik sus işaretleri öğrencilere görsel olarak sunulur.
- Notaların porte üzerine yerleştirilirken yukarıya çıktıkça ince, aşağıya indikçe kalın olduğunu belirtmek için aslan ve kedi örneğinden yararlanılır. (Aslan görseli kalın sesleri, kedi görseli ince sesleri temsil eder. Slayt ilerletildikçe kedi ve aslan bir tahterevallli üzerine bırakılır. Ağır gelen aslan aşağıda kalırken hafif olan kedi yukarıda kalacaktır.) Notaların isimlerinin sırayla yazılı olduğu sunu sayfası açık bırakılır. Bu sayfadan yardım alabilecekleri belirtilir.
- Nota halısı materyali yere serilir. Birkaç öğrenci tahtaya kaldırılır. Materyal üzerinde öğretmenin yönlendirmelerine göre öğrenilen notaların porte üzerindeki yerlerini öğrenmeye yönelik alıştırmaya yaparlar. Ayaklarına giydikleri notanın rolüne bürünerek söylenen notaların porte üzerindeki yerlerine zıplarlar.
- Bingöl halayının solfeji bağlama yardımıyla kulaktan öğretilir. Öğrencilerin nota halısı üzerinde Bingöl halayının notaları rolüne bürünerek zıplayarak doğru notaların yerine ritimli bir şekilde bağlamaya uyarak geçmesi istenir.
- 2 öğrenci tahtaya kaldırılır. (sayı değiştirilebilir). Sırayla önceden hazırlanan ve üzerinde notalar bulunan zarı atmaları istenir. Zar üzerinde çıkan notanın porte üzerinde bulunması gereken yere el veya ayağını koyarak oyun sonuna kadar bu şekilde kalmaları gerektiği belirtilir. Her öğrencinin sırayla bu işlemi tekrarlaması sağlanır. Nota yerini bulamayıp yanlış yere basan öğrenci oyunu kaybetmiş sayılır ve elenir. Düşmeden en sona kalan öğrenci oyunun kazananı olur.

#### **ÖZET**

Sol anahtarının işlevi, notaların dizek üzerindeki dizilişleri hakkında öğrenciler öğrendikleri bilgileri parmak kaldırarak söylerler. Öğretmen en son genel bir toparlama yapar.

#### **KAPANIŞ**

Ders kitabından sayfa 17 ve 19'daki etkinlikler ödev olarak verilir.

#### **DEĞERLENDİRME**

Nota halısı üzerindeki etkinlikler öğrencilerin değerlendirilmesine yöneliktir. Başarılı öğrencilere pekiştirilerek verilir

MÜZİK DERSİ GÜNLÜK PLANI 4. HAFTA	
BÖLÜM I:	
Süre: 40 dakika	
DERS	MÜZİK
SINIF	5/D
ÖĞRENME ALANI	MÜ.5.B.MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME
KONU	MÜZİKTE YENİ NOTALAR

BÖLÜM II:	
KAZANIMLAR	1. Öğrendiği seslerin uzunluk ve kısalık özelliklerini ayırt eder. 2. Sesli ve sessiz nota süre değerlerini dizek üzerinde gösterir. 3. Sesli ve sessiz nota süre değerlerini tanıır.
ÖĞRENME-ÖĞRETME YÖNTEM VE TEKNİKLERİ	Anlatım, gösterip-yaptırma, eğitsel oyun, beyin fırtınası, gösteri
KULLANILAN EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ ARAÇ VE GEREÇLER	PowerPoint sunusu, melodika, oranlı ritim fişleri, mıknatıslı ritim kartları, akıllı tahta
DERS ALANI	Okul, sınıf
ÖĞRENME-ÖĞRETME SÜRECİ	
<p><b>DİKKAT ÇEKME:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Öğrencilere PowerPoint sunusu içindeki birlik, dörtlük, sekizlik ve ikilik nota değerleri, dörtlük ve sekizlik sus işaretlerinin görseli gösterilir. Daha önce bu simgeleri görüp görmedikleri, bilgileri olup olmadığı sorulur. Şekillerinin neden farklı olduğu, işlevlerinin ne olabileceği sorulur. Yanıt verilmez. Yanıtların ders sonunda tekrar değerlendirileceği söylenir.</li> </ul> <p><b>GÜDÜLEME:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>İstiklâl Marşı'nın bütün notaları dörtlük nota değerinde çalmır. Öğrencilere "Bildığınız İstiklal marşına benziyor mu?" diye sorulur. Farkın ne olduğu konusunda tartışılır. İpuçları yardımıyla nota sürelerinin uzunluk-kısalık farkı olduğu sonucuna varılır. Bir müzik eserini icra edebilmemiz için sadece notaların yetersiz olacağı, süre değerlerini de bilmemiz gerektiği açıklanır.</li> </ul>	

**GÖZDEN GEÇİRME:**

- Öğrencilere daha önceki derslerde öğrenilen notalar ile süre değerlerini de bilirsek; nota okuyabileceğimiz, kendi basit ezgilerimizi ve ritimlerimizi oluşturabileceğimiz söylenir. Süre değerlerinin ve şekillerinin doğru bir şekilde tanınması ve uygulamasının yapılması istenir.

**GEÇİŞ:**

- PowerPoint sunusu desteğiyle öğrencilere her şeyin bir ölçü birimi olduğu gibi müziğinde bir ölçüsü olduğu ve müzikte birim ölçüye vuruş dendiği açıklanır. Vuruş kavramı öğrencilere alkış ile uygulama olarak gösterilir. Daha sonra öğrencilerin uygulaması istenir. Notalar arasındaki süre oranları metronomdan da yardım alınarak, örneklendirilerek açıklanır. Bu oranlara uygun olarak hazırlanmış ‘ritim fişleri’ materyali ile çalışmalar yapılır. Materyalin nasıl kullanılacağı öğrencilere anlatılır. 2/4lük ölçü sayısına göre hazırlanmış olan materyal üzerinde bir ölçüye denk gelebilecek(sığabilecek) nota değerlerini görsel olarak görür, uygulamasını alkış ile yaparak işitsel olarak öğrenir. Sus işaretinin daha iyi kavratılması için ‘Ali Babanın Bukalemunu’ etkinliği yapılır.

- Ali Babanın Bukalemunu:

Ali Babanın Çiftliği şarkısı çocuklara söylenir. Hayvanlar söyleme anında öğretmen tarafından tahtaya yazılır. Öğrenciler tahtaya yazılan hayvanı söylerler. Kedi, köpek gibi hayvanlardan sonra tam bir sonraki hayvanı söylemek üzerelerken tahtaya çabucak ‘bukalemun’ yazılır. Öğrenciler “... çiftliğinde bukalemunu var” derler fakat sesini bilmedikleri için sınıfta sessizlik olur. Öğretmen müzik içerisindeki sessiz sürenin sus ile ifade edildiğini çocuklara açıklar. Öğrenciler bukalemun ile sus kavramını zihinlerine kodlarlar.

**GELİŞTİRME:**

Hazırlanan ‘mıknatıslı ritim kartları’ akıllı tahtaya yapıştırılarak notaların süre değerleri ile matematiksel işlemler yaptırılır.

**ÖZET:**

Notaların süre değerleri görsel ve işitsel olarak öğrencilere sorular sorularak tekrarlanır. Öğretmen tarafından cevaplara anında dönütler verilir. Doğru cevaplar vurgulanır.

**KAPANIŞ:**

Öğrencilerin re,mi,fa,sol,la notalarını dörtlük, sekizlik, ikilik ve birlik halleriyle defterlerindeki porte üzerine doğru yerlere yazmaları ödev olarak verilir.

**DEĞERLENDİRME**

Ritim kartları ile yaptırılan etkinlikler değerlendirme amaçlı kullanılabilir. Başarılı öğrencilere pekiştireç verilir.

MÜZİK DERSİ GÜNLÜK PLANI 5. HAFTA	
BÖLÜM I:	
Süre: 40 dakika	
DERS	MÜZİK
SINIF	5/D
ÖĞRENME ALANI	MÜ.5.C.MÜZİKSEL YARATICILIK
KONU	RİTİM OLUŞTURALIM

BÖLÜM II:	
KAZANIMLAR	1. Kendi oluşturduğu ritim kalıbını seslendirir. 2. Ritim kalıplarını tanıır. 3. Vurmalı çalgıları tanıır.
ÖĞRENME-ÖĞRETME YÖNTEM VE TEKNİKLERİ	Anlatım, soru-cevap, kulaktan öğretim, gösterip-yaptırma, gösteri
KULLANILAN EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ ARAÇ VE GEREÇLER	PowerPoint sunusu, akıllı tahta, zihinsel çağrışimli tartım materyalleri, basit ritim çalgıları, gitar
DERS ALANI	Okul, sınıf
ÖĞRENME-ÖĞRETME SÜRECİ	
<p><b>DİKKAT ÇEKME:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Akıllı tahtadan öğrencilere ‘Van gölü, İzmir’in kızları, Anadolu halayları, Ankara kaşık havası, Karaman’ın koyunu’ başlıklarıyla ilişkili görseller gösterilir. Öğrenciler bu görseller ile müzik dersini bağdaştıramayacakları için anlatılacak konuyu ve yapılacak etkinlikleri merak ederler. Görseller üzerine biraz sohbet edilir.</li> </ul> <p><b>GÜDÜLEME</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Önceki derste öğrenilen notaların süre değerleri konusunun daha kolay şekilde uygulanabileceğini, bunun öğrencilerin ilgisini çekip çekmediği sorulur. Bu derste öğreneceğimiz tartımlar yardımıyla daha kolay bir şekilde ritimler oluşturabileceğimiz, oluşturacağımız ritimlerle istediğimiz bir şarkılara ritim çalgılarıyla eşlik edebileceğimiz açıklanır.</li> </ul> <p><b>GÖZDEN GEÇİRME</b></p>	

- Öğrencilerden bugünkü derste öğrenecekleri tartımları dikkatlerini vererek öğrenmeleri istenir. Bu tartımlarla kendi özgün ritimlerini oluşturabilecekleri söylenir.

#### **GEÇİŞ:**

- Önceki derste öğrenilmiş olan vuruş kavramıyla ve notaların süre değerleri konusu ile ilişkilendirilerek “vuruş” kavramı öğrencilere açıklanır. Ritmin daha çok vurmali çalgılarla çalındığından bahsedilir. Hazırlanan PowerPoint sunusu üzerinden çalgı görselleri açılır ve hangilerinin vurmali çalgı olduğunu bulunması istenir. Önce vurmali çalgı diyenler parmak kaldırır, daha sonra diğer grup parmak kaldırır ve cevap slaytta verilir.
- Öğretmen dersin ilerleyen bölümlerinde kullanacağını belirterek önceden hazırlanmış basit ritim çalgılarını öğretmen masasının üzerine çıkarır.

#### **GELİŞTİRME:**

- 5 öğrenci tahtaya kaldırılır. Materyalin her bir parçası bir öğrenciye verilir. Öğrenci materyali sınıfı gezerek arkadaşlarına gösterir. Her materyal tek tek incelenir ve öğrenciler tarafından yorumlanır. Materyaller yardımıyla tartımların akılda kalıcılığının artırılması sağlanır. Her bir materyal üzerindeki tartım öğretmen tarafından uygulamalı olarak gösterilir, öğrencilerin de tekrar etmesi istenir. Böylece öğrencilerin tartımları isimleriyle birlikte uygulayabilmesi sağlanır.
- Daha sonra tahtadaki öğrenciler rastgele yer değiştirerek yeni tartım kalıpları oluştururlar. Sınıftan seçilen bir öğrenci de yeni oluşturulan ritim kalıbını alkış, kalemle masaya vurma ya da hazırlanan basit ritim çalgıları ile uygulamalı olarak gösterir. Tahtadaki öğrencilerin yerleri sınıftan seçilen birkaç öğrenci tarafından değiştirilerek de uygulama yapılabilir. Bu etkinliğin tekrar sayısı öğrencilerin ilgi, heves öğrenme vs. durumuna göre belirlenir.
- ‘Barış Manço-Nane Limon Kabuğu’ şarkısı kulaktan öğretim yöntemi ile öğretilir.(Gitar eşliği ile) Öğretmen tarafından öğrenilen tartımlarla hazırlanan tartım örneği şarkı ile birlikte uygulanır.

#### **ÖZET**

Şekil olarak gördüğümüz bir tartımın ne anlama geldiği, tartımların nasıl uygulanacağı, uyguladığımız tartımları nasıl yazabileceğimiz kısaca anlatım yöntemiyle görsellerle de desteklenerek kısaca özetlenir.

#### **KAPANIŞ**

Öğrencilerin sevdikleri bir şarkıya öğrendikleri ritim kalıplarını kullanarak uygun ritim oluşturmaları ödev olarak verilir.

#### **DEĞERLENDİRME**

Etkinliklerde görev alan öğrencilerin uygulama durumları değerlendirme olarak da işlev görecektir.



MÜZİK DERSİ GÜNLÜK PLANI 6. HAFTA	
BÖLÜM I:	
Süre: 40 dakika	
DERS	MÜZİK
SINIF	5/D
ÖĞRENME ALANI	MÜ.5.B.MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME
KONU	HIZ

BÖLÜM II:	
KAZANIMLAR	1. Müzikte temel hız basamaklarını ayırt eder. 2. Şarkıları hız basamağına uygun söyler. 3. Metronomu tanır.
ÖĞRENME-ÖĞRETME YÖNTEM VE TEKNİKLERİ	Anlatım, soru-cevap, gösterip yaptırma, benzetim, rol oynama, eğitsel oyun, kulaktan öğretim
KULLANILAN EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ ARAÇ VE GEREÇLER	PowerPoint sunusu, akıllı tahta, hız kuklaları, küçük top, metronom
DERS ALANI	Okul, sınıf
ÖĞRENME-ÖĞRETME SÜRECİ	
<p><b>DİKKAT ÇEKME</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Ders kitabının 42. yüzleminde 2. Etkinlikte bulunan ‘Gemiciler’ şarkısı akıllı tahtadan açılır. Öğrencilerden şarkıdaki hız değişiklikleriyle ilgili yorum yapmaları istenir. Öğretmen tarafından ipucu ve yönlendirmeler yapılır, sorular sorulur.</li> </ul> <p><b>GÜDÜLEME</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>“Hız müziği oluşturan temel öğelerden biridir. Müzik duygu işidir. Müzikte duyguyu ön plana çıkaran en önemli öğelerden biri hızdır. Hız konusunu bilirsek şarkı söylerken veya çalarken Daha etkileyici ve başarılı sonuçlar alabiliriz.” şeklinde bir konuşma yapılır.</li> </ul>	
<b>GÖZDEN GEÇİRME</b>	

- “Bu ders içerisinde şarkıları hangi hızla söylememiz gerektiğini, hangi terimin ne anlama geldiğini ve bu terimlerin nasıl uygulanması gerektiğini öğreneceğiz” şeklinde bir açıklama yapılır.

#### **GEÇİŞ:**

- Hız nedir sorusu sorulur. Öğrencilerden çevremizdeki hızlı ve yavaş şeylerle ilgili örnekler istenir. Slayt içerisindeki görseller yardımı ile bazı hızlı ve yavaş örnekler gösterilir. Materyal olarak kullanılacak olan kaplumbağa ve leoparın hızları hakkında bir karşılaştırmaya da slayt içerisinde yer verilir. ‘Müzikte hız nasıl kullanılır?’ sorusu yönlendirilir. Bir hızlı bir de yavaş şarkı videosu kısaca izletilir.

#### **GELİŞTİRME**

- Metronom öğretmen masasına çıkarılır. Ne işe yaradığı ile ilgili bilgi verilir. Öğretmen tarafından ‘Presto’ ve ‘Largo’ kuklaları sağ ve sol ele takılır. Bu kuklaların bir müzik grubu olduğu ve birlikte şarkı söyleyecekleri açıklanır ve kuklalar seslendirilir. ‘Gemiciler’ şarkısının hızlı yerlerini ‘Presto’ yavaş yerlerini ‘Largo’ kuklası seslendirir. ‘Gemiciler’ şarkısı öğrencilere kulaktan öğretim yöntemi ile öğretilir.(Bağlama ile eşlik edilebilir). 2 öğrenci kaldırılır. Biri ‘presto’ diğeri ‘largo’ olur. Şarkıyı hızına dikkat ederek söylerler.
- Slayttan açılan ve yavaş tempoda başlayıp gittikçe hızlanan bir tempoya sahip olan ‘Czardas’ şarkısı eşliğinde bir eğitsel oyun oynatılır. Öğrencilerin eline avuç büyüklüğünde, yumuşak bir malzemeden yapılmış bir top verilir. 4-6 öğrenci ile bir daire oluşturulması sağlanır. Topu ilk olarak öğretmen alır. Şarkının ritmine göre sırayla öğrencilerin birbirine atması istenir. Şarkı hızlandıkça topu daha hızlı hareketlerle birbirlerine atmaları sağlanır.

#### **ÖZET**

Doğru ve etkili şarkı söyleyebilmek veya çalabilmek için hız terimlerini bilmemizin önemi, ‘presto-largo’ terimlerinin anlamı ve nasıl uygulanacağı soru-cevap ve anlatım yöntemi ile özetlenir.

#### **KAPANIŞ**

- Bir sonraki derse kadar dinledikleri şarkıları not etmeleri ve yanlarına şarkının hız terimini tahmin ederek yazmaları ödev olarak verilir.

#### **DEĞERLENDİRME**

Etkinlikler değerlendirme işlevi de görecektir.

**EK-7. Kontrol Grubu Günlük Planları (5/C Sınıfı)**

<b>MÜZİK DERSİ GÜNLÜK PLANI 1. HAFTA</b>	
<b>BÖLÜM I:</b>	
Süre: 40 dakika	
<b>DERS</b>	<b>MÜZİK</b>
<b>SINIF</b>	<b>5/C</b>
<b>ÖĞRENME ALANI</b>	<b>MÜ.5.A.DİNLEME-SÖYLEME</b>
<b>KONU</b>	<b>İSTİKLAL MARŞI</b>

<b>BÖLÜM II:</b>	
<b>KAZANIMLAR</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. İstiklâl Marşı'nı anlamına uygun söylemeye özen gösterir.</li> <li>2. İstiklâl Marşı'nın tarihçesini(oluşum sürecini) bilir.</li> <li>3. İstiklâl Marşı'nın söz yazarını bilir.</li> <li>4. İstiklâl Marşı'nın bestecilerini bilir.</li> <li>5. İstiklâl Marşı'nı nefes yerlerine dikkat ederek söyler.</li> <li>6. İstiklâl Marşı'nı kurallarına uygun söyler.</li> </ol>
<b>ÖĞRENME-ÖĞRETME YÖNTEM VE TEKNİKLERİ</b>	Anlatım, soru- cevap, gösterip yaptırma
<b>KULLANILAN EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ ARAÇ VE GEREÇLER</b>	Ders kitabı, yazı tahtası
<b>DERS ALANI</b>	Okul, sınıf
<b>ÖĞRENME-ÖĞRETME SÜRECİ</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Öğrencilerin 'Bu konuda neler biliyorum?' kısmındaki soruları defterlerine cevaplamaları için süre verilir,</li> <li>• Süre bitiminde soruyu cevaplandırmak üzere parmak kaldıran öğrencilere söz hakkı verilir,</li> <li>• Yanlış cevap veren öğrencilerin yanlışları düzeltilir, doğrusunu not almaları sağlanır,</li> <li>• Kitapta bulunan İstiklâl Marşı'nın yazılışı ve kabulü ile ilgili metin birkaç öğrenciye okutulur,</li> <li>• Mehmet Akif Ersoy ve Osman Zeki Üngör ile ilgili bilgilerin bulunduğu bilgi kutucuğu öğrencilere okutulur,</li> <li>• I. Etkinlikte yer alan boşluk doldurmaların öğrencilere söz hakkı verilerek doldurulması sağlanır,</li> </ul>	

- İstiklal Marşı'nın sözleri, nefes yerleri ve okurken dikkat edilmesi gerekenler tahtaya yazılır, öğrencilerin de defterlerine yazmaları istenir,
- İstiklal Marşı ezgisi, sözleri ve tüm kuralları ile öğretmen tarafından birkaç kez okunur,
- Öğrencilerden İstiklal Marşı'nı belirtilen kurallara dikkat ederek okumaları istenir,

Öğrencilerin, 4. Etkinlikte yer alan soruya yönelik olarak İstiklal Marşı'nı okurken veya dinlerken hissettikleri duyguları defterlerine yazmaları ve sınıf ile paylaşımları istenir.

---

<b>MÜZİK DERSİ GÜNLÜK PLANI 2. HAFTA</b>	
<b>BÖLÜM I:</b>	
<b>Süre:</b> 40 dakika	
<b>DERS</b>	MÜZİK
<b>SINIF</b>	5/C
<b>ÖĞRENME ALANI</b>	MÜ.5.B.MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME
<b>KONU</b>	SES NASIL OLUŞUR?

<b>BÖLÜM II:</b>	
<b>KAZANIMLAR</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Sesin oluşumunu açıklar.</li> <li>2. Sesin oluşması için gerekli şartları açıklar.</li> <li>3. Sesin hangi ortamlarda yayılacağını bilir.</li> <li>4. Sesin hangi mekânlarda daha iyi duyulabileceğini bilir.</li> </ol>
<b>ÖĞRENME-ÖĞRETME YÖNTEM VE TEKNİKLERİ</b>	Anlatım, soru-cevap
<b>KULLANILAN EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ ARAÇ VE GEREÇLER</b>	Ders kitabı
<b>DERS ALANI</b>	Okul, sınıf
<b>ÖĞRENME-ÖĞRETME SÜRECİ</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• “Bu konuda neler biliyorum?” kısmındaki soruya yönelik olarak fotoğraflarda verilen mekânlar hakkında konuşulur. Hangisinin müzik etkinliği yapılması için uygun olduğu öğrencilere sorulur. Alınan cevap soru ile birlikte deftere yazdırılır.</li> <li>• Bilgi kutucuğu birkaç öğrenciye okutulur. Tiyatro ve konser salonlarındaki akustik üzerine öğrencilere bilgiler anlatılır, gerekli notlar deftere yazdırılır.</li> <li>• 1. Etkinliği cevaplandırmaları için öğrencilere süre verilir. Süre sonunda cevap vermesi için isteyen öğrencilerin parmak kaldırması istenir. Gönüllü olan birkaç öğrenciye soruyu cevaplaması için söz hakkı verilir. Doğru cevap söylenir ve herkesin defterine yazması istenir.</li> <li>• “Biliyor musunuz?” kısmı bir öğrenci tarafından okunur, öğretmen gerekli bilgileri ekler.</li> </ul>	

- 2. Etkinliğin öğrenciler tarafından doldurulması için süre verilir. Süre sonunda sınıf ortamında sesin daha net ve anlaşılır duyulabilmesi için neler yapılabileceğini öğretmen anlatır. Öğrencilerin cevaplarını kontrol edip, hatalarını düzeltmeleri istenir.
  - Sesin cisimlerin titreşmesiyle oluştuğu ve dalgalar halinde yayıldığı ve kulağımıza ulaştığı öğretmen tarafından anlatılır. 3. etkinlik öğrencilere ödev olarak verilir.
-

MÜZİK DERSİ GÜNLÜK PLANI 3. HAFTA	
BÖLÜM I:	
Süre: 40 dakika	
DERS	MÜZİK
SINIF	5/C
ÖĞRENME ALANI	MÜ.5.B.MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME
KONU	MÜZİKTE YENİ NOTALAR

BÖLÜM II:	
KAZANIMLAR	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır.</li> <li>2. ‘Re-la’ aralığındaki sesleri dizek üzerinde gösterir.</li> <li>3. Sol anahtarını dizek üzerinde gösterir.</li> <li>4. Dörtlük ve sekizlik sus işaretlerini tanıır.</li> <li>5. Dörtlük ve sekizlik sus işaretini dizek üzerinde gösterir.</li> </ol>
ÖĞRENME-ÖĞRETME YÖNTEM VE TEKNİKLERİ	Anlatım, gösterip yaptırma, soru-cevap
KULLANILAN EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ ARAÇ VE GEREÇLER	Ders kitabı, yazı tahtası
DERS ALANI	Okul, sınıf
ÖĞRENME-ÖĞRETME SÜRECİ	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Tahtaya bir porte çizilir. Her bir notanın porte üzerinde belli bir yeri olduğu, bu yerin anahtar değişmedikçe değişmeyeceği anlatılır.</li> <li>• İnci ve çıkıcı Do dizisi öğrencilerle birkaç kez tekrar edilir ve ezberlemeleri sağlanır. Bu dizilerde yer alan notalar sırayla tahtaya yazılır, öğrencilerinde deftere geçirmeleri istenir.</li> <li>• Belirtilen dizide yer alan re-la aralığındaki seslerin porte üzerine yazılırken incelme ve kalınlaşma durumuna dikkat edilmesi gerektiği belirtilir. Porte üzerindeki notaların yukarıya gidildikçe ince aşağıya inildikçe kalınlaştığı anlatılır.</li> <li>• Notalar porte üzerine yazılırken bir tanesinin çizgiye bir tanesinin aralığa geleceği söylenir.</li> <li>• Öğrencilerin bir ellerindeki parmaklarını porte gibi düşünmeleri istenir. Notalar parmaklar üzerindeki yerlerinde gösterilir ve adları söylenerek yüksek sesle okunur. Birkaç öğrenciden bireysel olarak okuması istenir.</li> </ul>	

- Notaların tek tek kaçınıcı çizgi veya aralıkta olduğu gibi bilgiler tahtaya yazılır ve aynı anda öğrencilerin defterlerine de yazdırılır.
  - Dörtlük ve sekizlik sus işaretinin şekli tahtaya çizilir ve öğrencilerinde defterlerine çizmesi için zaman verilir.
  - Öğrenilen her bir notayı 10'ar kez yazma ödevi verilir.
-



MÜZİK DERSİ GÜNLÜK PLANI 4. HAFTA	
BÖLÜM I:	
Süre: 40 dakika	
DERS	MÜZİK
SINIF	5/C
ÖĞRENME ALANI	MÜ.5.B.MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME
KONU	MÜZİKTE YENİ NOTALAR

BÖLÜM II:	
KAZANIMLAR	1. Öğrendiği seslerin uzunluk ve kısalık özelliklerini ayırt eder. 2. Sesli ve sessiz nota süre değerlerini dizek üzerinde gösterir. 3. Sesli ve sessiz nota süre değerlerini tanıır.
ÖĞRENME-ÖĞRETME YÖNTEM VE TEKNİKLERİ	Anlatım, gösterip yaptırma, soru-cevap
KULLANILAN EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ ARAÇ VE GEREÇLER	Ders kitabı, yazı tahtası
DERS ALANI	Okul, sınıf
ÖĞRENME-ÖĞRETME SÜRECİ	
<ul style="list-style-type: none"> <li>Bir önceki ders öğrendikleri bilgileri hatırlamak için, bu konuda neler biliyorum kısmındaki etkinlik öğrenciler ile birlikte sırayla yapılır. Paraşütlerle inen müzik sembolleri sıra ile öğrenciler tarafından yerine yerleştirilir, diğer öğrencilerde kendi kitaplarına çizerler.</li> <li>Sol anahtarının çizimi öğretmen tarafından anlatılır ve tahtada gösterilir. Ardından kitaptaki sol anahtarı çizme alıştırmasının öğrenciler tarafından doldurması için süre verilir. Bu süreçte öğretmen öğrencilerin kitaplarını kontrol eder.</li> <li>Vuruş kavramı ve ikilik, dörtlük, sekizlik notalar ve sus işaretleri öğretmen tarafından anlatılır, tahtaya çizilerek şekilleri gösterilir.</li> <li>Kitabın 19 ve 20. Sayfalarında verilen etkinliklerde yer alan boş yerler belirtilen notanın şekli çizilerek doldurulur. Öğrenciler notaları çizerken öğretmen öğrencilerin kitaplarını kontrol eder.</li> <li>2/4, 4/4, 3/4 , ve 6/8 ölçülerde notaların ölçülere süre değeri bakımından nasıl yerleştirilebileceği anlatılır. Birkaç örnek tahtada gösterilir, öğrenciler tahtaya kaldırılır ve boş ölçüye her biri bir nota çizer.</li> </ul>	

Ders sonunda öğrencilere  $2/4$  ve  $6/8$  ölçü sayısında 2 ölçü yazmaları ödev olarak verilir.

---

<b>MÜZİK DERS PLANI 5. HAFTA</b>	
<b>BÖLÜM I:</b>	
<b>Süre:</b> 40 dakika	
<b>DERS</b>	MÜZİK
<b>SINIF</b>	5/C
<b>ÖĞRENME ALANI</b>	MÜ.5.C.MÜZİKSEL YARATICILIK
<b>KONU</b>	RİTİM OLUŞTURALIM

<b>BÖLÜM II:</b>	
<b>KAZANIMLAR</b>	1. Kendi oluşturduğu ritim kalıbını seslendirir. 2. Ritim kalıplarını tanır. 3. Vurmalı çalgıları tanır.
<b>ÖĞRENME-ÖĞRETME YÖNTEM VE TEKNİKLERİ</b>	Anlatım, soru-cevap, kulaktan öğretim,
<b>KULLANILAN EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ ARAÇ VE GEREÇLER</b>	Ders kitabı, yazı tahtası
<b>DERS ALANI</b>	Okul, sınıf
<b>ÖĞRENME-ÖĞRETME SÜRECİ</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Bu konuda neler biliyorum kısmında bulunan etkinliğin yapılması için öğrencilere zaman verilir. Verilen çalgıların her birini yorumlamak için bir öğrenciye söz hakkı verilir. Öğrencilerin doğru cevapları kitaplarına işaretlemeleri istenir.</li> <li>• “Biliyor musun?” bölümü birkaç öğrenci tarafından yüksek sesle okunur. Çevremizde ve evrende bulunan ritim ile ilişkilendirilebilecek olaylar üzerine sorular sorulur ve öğrencilerden cevaplar alınır.</li> <li>• Tahtaya ritim çizgisi çizilir. Bu çizgi üzerine Van, İzmir, Ankara, Karaman, Anadolu tartımları ve bir önceki derste işlenen dörtlük ve sekizlik sus işaretleri çizilir. Altına ok işaretleri ile nasıl uygulanabileceği şekledilir. Öğrenciler de defterlerine çizerler.</li> <li>• Uygulama konusunda öğretmen örnekler gösterir.</li> <li>• Öğretmen tahtaya farklı ritim kalıpları yazar ve öğrencilere söz hakkı vererek uygulamalarını ister.</li> </ul>	

- Öğretmen, 'Nane Limon Kabuğu' şarkısını kulaktan öğretim yolu ile öğretir. Şarkıya öğrenilen kalıpları kullanarak bir ritim yazar. Öğrencilerin bir kısmı ritmi alkış ile çalarken diğer kısmı şarkıyı söyler.
  - Öğrencilerden bu şarkıya uygun bir ritim yazma çalışmaları yapmaları ödev olarak istenir.
-

<b>MÜZİK DERSİ GÜNLÜK PLANI 6. HAFTA</b>	
<b>BÖLÜM I:</b>	
Süre: 40 dakika	
<b>DERS</b>	MÜZİK
<b>SINIF</b>	5/C
<b>ÖĞRENME ALANI</b>	MÜ.5.B.MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME
<b>KONU</b>	HIZ

<b>BÖLÜM II:</b>	
<b>KAZANIMLAR</b>	1. Müzikte temel hız basamaklarını ayırt eder. 2. Şarkıları hız basamağına uygun söyler. 3. Metronomu tanır.
<b>ÖĞRENME-ÖĞRETME YÖNTEM VE TEKNİKLERİ</b>	Anlatım, soru-cevap, kulaktan şarkı öğretimi
<b>KULLANILAN EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ ARAÇ VE GEREÇLER</b>	Ders kitabı, yazı tahtası
<b>DERS ALANI</b>	Okul, sınıf
<b>ÖĞRENME-ÖĞRETME SÜRECİ</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Öğrencilerin ‘Bu konuda neler biliyorum?’ kısmındaki soruları cevaplamaları için zaman verilir. Süre sonunda cevaplar söz hakkı verilen öğrencilerden alınır ve doğruluğu hakkında açıklama yapılır.</li> <li>• ‘Bilgi kutucuğu’ndaki bili bir öğrenci tarafından okunur. Öğretmen bu bilgiden yola çıkarak konu ile ilgili açıklamalar yapar.</li> <li>• ‘Gökte Yıldız Ay Misun?’ şarkısı kulaktan öğretim yolu ile öğretilir.</li> <li>• Öğrencilerin 1. etkinliğin a bölümündeki eşleştirmeleri yapmaları istenir. Etkinliğin b kısmı için birkaç öğrenciye söz hakkı verilir.</li> <li>• Metronomun tanımı, ne işe yaradığı gibi bilgiler ve hız terimlerinden olan largo, moderato ve presto ile ilgili bilgi notları öğrencilerin defterlerine yazdırılır. Bu terimlere örnek olabilecek şarkı örnekleri de yazdırılır.</li> </ul>	


- 3. etkinlikteki 'Gemiciler' şarkısı kulaktan öğretim yolu ile öğretilir ve öğrencilerin şarkıdaki hız değişimlerine dikkat ederek şarkıyı söyleme çalışmaları yapmaları sağlanır.
  - Öğrencilerin bildikleri şarkılardan; largo, moderato ve presto hızlarına örnek olabilecek şarkı isimleri yazmaları ödev olarak verilir.
-

## EK-8. Derslerde Kullanılan Şarkılar

## İSTİKLÂL MARŞI<sup>(\*)</sup>

Söz: Mehmet Âkif Ersoy  
Müzik: Osman Zeki Üngör

**Orta**



(\*) İstiklâl Marşı'nın birinci dörtlüğünü söylerken virgül "´", ikinci dörtlüğü söylerken ise yıldız "\*" işaretinin bulunduğu yerlerde nefes alınız.

## BİNGÖL HALAYI

Türkü  
Yöresi: Bingöl

**Çabuk**



**(4 kez)**

## NANE LİMON KABUĞU

Barış Manço

Eski adamlar doğruyu söylemiş,  
 Bir çiçekle bahar olmaz.  
 Kişi kendini bilip sağa sola sormalı,  
 Can pazarı bu oyun olmaz.  
 Zürafanın düşkünü, beyaz giyer kış günü,  
 Sonunda şifayı kapıpta şaşırınca,  
 Bana gel beni dinle iyi yaz.  
 Defteri kalemi al iyi yaz.



Nane, limon kabuğu, bir güzel kaynasın aman,  
 Ha ha ha ha ha,  
 İçine, hatmi çiçeği, biraz çörek otu katasın aman,  
 Ha ha ha ha ha hatta,  
 Biraz tarçın, bir tutam zencefil aman,  
 Ha ha ha ha ha,  
 Bin derde deva geliyor, biraz daha sabret güzelim,  
 Ha ha ha ha ha hapşu.  
 Çok yaşa.  
 Sende gör.  
 Rahat ve iyi yaşa.

Sen tedbirini al önünü kış tut bırak yine de yaz gelsin.  
 Çoğu zaman hesap çarşıya uymaz, sonra dizini döversin.  
 Zürafanın düşkünü, beyaz giyer kış günü,  
 Sonunda şifayı kapıpta şaşırınca,  
 Bana gel beni dinle iyi yaz.  
 Defteri kalemi al iyi yaz.

Nane, limon kabuğu, bir güzel kaynasın aman,  
 Ha ha ha ha ha,  
 İçine, hatmi çiçeği, biraz çörek otu katasın aman,  
 Ha ha ha ha ha hatta,  
 Biraz tarçın, bir tutam zencefil aman,  
 Ha ha ha ha ha,  
 Bin derde deva geliyor, biraz daha sabret güzelim,  
 Ha ha ha ha ha hapşu.  
 Çok yaşa.  
 Sende gör.  
 Rahat ve iyi yaşa.





## GEMİCİLER (ÇEKİN UŞAKLAR)

**Yöresi: Trabzon**

Gemiciler kalkalım, şu yelkeni takalım,  
Şişrip de yelkeni, sırt üstüne yatalım.  
Kızılırmak başında, şu ırgatı atalım,  
Tutalım balık havyar, keyfimize bakalım.

Kaptan attık ırgatı, sende tut ha bu gatı,  
Gel girelim ırmağa, esecek ha şu batı.  
Gemici uşakları, deniz başımın tacı,  
Yoklayın şu ırgatı, inşallah çıkar acı.

Çekin uşaklar çekin, hemen aldık ırgatı,  
Geliyor bir sert poyraz, vuralım iki katı.

İsmaila Murada, Hasan geçsin çörideğe,  
Uşaklar ben dümende, coştum arkadaş coştum,  
Biraz çalam kemeñçe.

Dağı aldı bir duman, oh hava güzel yaman,  
Doğru yürü ah gelin, bayıldım aman aman,  
Bayıldım aman aman.



# KARDEŞLİK

İdil Özkan

Orta

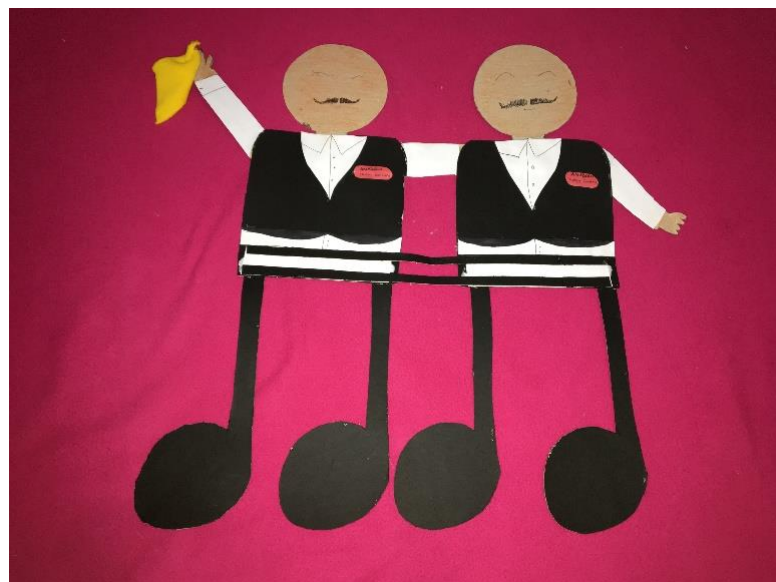
Gel dost o la lım sev gi i le hep bir lik te  
Bak ne gü zel dir tüm dün ya da ar ka daş lık

8  
dost luk ve kardeş lik le  
ba rış i le ya şa mak



**EK-9. Materyallerden Görüntüler**





**EK-10- Uygulama Okulundan Görüntüler**



